



Series II

Volume 7 (37)

2011

ՀԱՅ

ARMENIAN

ԴՐԱՄԱԳԻՏԱԿԱՆ

NUMISMATIC

ՀԱՆԴԷՍ

JOURNAL

TABLE OF CONTENTS

Vol. 7 (37), (2011)

Membership Discount Schedule	1
Announcements	1
Letters and e-mails	2
NERCESSIAN, Y. T. Metrology of Copper Coinage of the Artaxiads of Armenia	3
Armenian Numismatic Literature	6
NERCESSIAN, Y. T. Metrology of Copper Coinage of the Artaxiads of Armenia	7
Armenian Numismatic Literature	12
NERCESSIAN, Y. T. Metrology of Copper Coinage of the Artaxiads of Armenia	13
Armenian Numismatic Literature	14
SARYAN, L. A. The Rosa Forgeries of Armenian artaxiad era Coins	15
Armenian Numismatic Literature	18
Fortieth Anniversary of Armenian Numismatic Society - <i>Քառասնամեակ Հայ</i> <i>Դրամագիտական Ընկերակցութեան</i>	21
Letters	22
Armenian Numismatic Literature	22
NERCESSIAN, Y. T. Metrology of Copper Coinage of the Artaxiads of Armenia, Artavasdes II (56-34 B.C.)	23
NERCESSIAN, Y. T. The Armenian Coin Auction of R. A. Collection (2010)	29
<i>ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆ, Յովսէփ, Հայ դրամագիտութեան նուիրեալ Եղիա Ներսէսեան</i> [Yeghia Nercessian Dedicated to Armenian Numismatics, by Hovsep Nalbandian]	43
Letters received on the 40th anniversary of the Armenian Numismatic Society	45
Metrology of Copper Coinage of the Artaxiads of Armenia; Artaxias II.....	47
Armenian Numismatic Literature	52
NERCESSIAN, Y. T. Coinage of the Armenian Kingdom of Sophene (ca. 260-70 B.C.)	53
Armenian Numismatic Literature	64
Membership dues increase - <i>Անդամատուրքերու յաւելում</i>	65
Letters	66
Donations	66
NERCESSIAN, Y. T. Metrology of Copper Coinage of the Arm. Kingdom of Sophene	67
Armenian Numismatic Literature	70
NERCESSIAN, Y. T. Metrology of Copper Coinage of the Arm. Kingdom of Sophene	71
Armenian Numismatic Literature	77
NERCESSIAN, Y. T. Metrology of Copper Coinage of the Arm. Kingdom of Sophene	78
SARYAN, L. A. America Meets Armenia: US Marine Corps Challenge Coins from Yerevan	83
Armenian Numismatic Literature	86
Index	87



Series II

Volume 7 (37), No. 1

March 2011

ՀԱՅ
ԴՐԱՄԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՀԱՆԴԵՍ

ARMENIAN
NUMISMATIC
JOURNAL

TABLE OF CONTENTS

Vol. 7 (37), (2011) No. 1

Membership Discount Schedule	1
Letters and e-mails	2
NERCESSIAN, Y. T. Metrology of Copper Coinage of the Artaxiads of Armenia	3
Armenian Numismatic Literature	6
NERCESSIAN, Y. T. Metrology of Copper Coinage of the Artaxiads of Armenia	7
Armenian Numismatic Literature	12
NERCESSIAN, Y. T. Metrology of Copper Coinage of the Artaxiads of Armenia	13
Armenian Numismatic Literature	14
SARYAN, L. A. The Rosa Forgeries of Armenian artaxiad era Coins	15
Armenian Numismatic Literature	18

ՀԱՅ ԴՐԱՄԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍ

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL

Series II

Vol. 7 (37), No. 1

March 2011

MEMBERSHIP DISCOUNT SCHEDULE

ALL ARMENIAN NUMISMATIC SOCIETY MEMBERS RECEIVE A 20% DISCOUNT ON ALL PUBLICATIONS*: *ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL* ISSUES (BOUND VOLUMES INCLUDED), *SPECIAL PUBLICATIONS*, BEDOUKIAN PUBLICATIONS, AND ALSO OUR SILVER MEDALS.

* EXCEPT FOR PUBLICATIONS WITH THEIR PRICE WHICH ARE ALREADY OFFERED AT A REDUCED PRICE

In Preparation

A CORPUS ON THE COINAGE OF THE ARMENIAN KINGDOM OF SOPHENE

A project is planned where we would like to prepare corpus on the coinage of the Armenian kingdom of Sophene.

The information needed is the weight, diameter, die axis orientation, and of course a photograph of the coin.

We would like to invite and encourage the museum curators and collectors to participate in the study of this paper.

The coins of Sophene are extremely rare and very few. Therefore, it is very important that collectors and museums participate in this project.

YTN

In Planning

A CORPUS ON THE ONE-LION CORONATION TRAMS OF KING LEVON I

A project is planned where we would like to prepare a corpus on the one-lion coronation trams of King Levon I (1198-1219) of Cilician Armenia.

The information needed is the weight, diameter, die axis orientation, and of course a photograph of the coin.

We would like to invite and encourage the museum curators and collectors to participate in the study of this paper.

The one-lion coronation trams of Levon I are rare. Therefore, it is very important that collectors and museums participate in this project.

YTN

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL is the quarterly publication of Armenian Numismatic Society, an educational, non-profit organization. Editor, Y. T. Nercessian, 8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, USA (webpage: www.ArmNumSoc.org/; e-mail: ArmNumSoc@aol.com). Associate Editors, W. Gewenian and T. Nercessian, Corresponding Editors, L. A. Saryan. Non-member subscriptions \$60/70 per year. ISSN 0884-0180—LCCN 85-649443

In Planning

**A CORPUS ON THE
PRE-CORONATION TRAMS OF
KING LEVON II**

A project is planned where we would like to prepare a corpus on the pre-coronation trams of King Levon II (1270-1289) of Cilician Armenia.

The information needed is the weight, diameter, die axis orientation, and of course a photograph of the coin.

We would like to invite and encourage the museum curators and collectors to participate in the study of this paper.

The pre-coronation trams of Levon II are rare. Therefore, it is very important that collectors and museums participate in this project.

YTN

COMPUTER CRASH

While downloading an attachment, our PC crashed. With the help of AOL "Technical Service," we have been able to restore our AOL connection to the Internet. However, all of the Armenian and foreign fonts have been damaged along with some computer components. The computer is working in a strange manner. We do know how long it will last. Because of the age of our computer, we are facing a dilemma, to have the computer repaired or purchase a new one?

We are requesting from our membership to avoid sending us an attachment. Instead, please send us your article on a CD or 3½-inch diskette and a hard copy. Your cooperation would be appreciated very much. Thank you.

Y. T. Nercessian

We had the above announcement in our December 2010 issue. The same thing happened again. Now our HP computer is disabled. Please do not send us attachment with an email. Send your articles with a CD or 3 1/2 inch diskette and a hard copy.

LETTERS AND E-MAILS TO THE EDITOR

Վարուց է, ինչ Ձեզ չեմ գրել, Ինչպէ՞ս էր:

Մտացել եմ նոյնիսկ, սակ էմ, թէ՞ ոչ, որ ստացել ենք ՀԴ-ի 2010.3-ը:

Թանգարանին նուիրած Ձեր մեղալը [Ռուս-պարսկական պատերազմի] գրանցել ենք: Գոյթային համարն է 20138:

Լեւոն Ա-ի ՀՊԹ հաւարածոյի կատալոգ-ռուսմասիրութիւնը, որ սկսել էի մօտ երեք տարի առաջ մօտենում է աւարտին, թէեւ մի բանի ամսուայ աշխատանք դեռ կայ: Ծանր գնաց, բայց, յուսով եմ, արդիւրեւները վատը չեն: ...

Ռուբէն Վարդանեան

Thank you for your elucidating and thorough article about the Russian medals dedicated to the conquest of Eastern Armenia (I had received the ANJ issue last week, but only had time to read it carefully today). I learned much from it, as I always do reading your numismatic articles. I am also honored to be included in the large pool of sources you have used in the preparation of your study... Vatsche Barsoumian

During the month of April, I exhibited selected items from my collection twice at local numismatic conventions. At the South Shore Coin Show (April 8-10) [2010], my display "Selected Armenian Mekhitarist Medals" received a "First Place" award, with a composite score of 387 out of 400 points. At the large and extremely competitive Central States Numismatic Society convention (April 28 to May 1) [2010], my exhibit "A Medieval Armenian Coin Hoard" received "Third Place" in the class "Foreign Coins Prior to 1700."

My the Armenian Genocide," received the gold prize for Best-in-Show at the Milwaukee Numismatic Society a competitive display, "Armenia's Agony: Commemorative Medals of annual show in October, 2010.

L. A. Saryan

METROLOGY OF COPPER COINAGE OF THE ARTAXIADS OF ARMENIA

Tigranes II (95-56 B.C.)

(Section 9)

No.	CAA ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

Club

No f/l

1 Chalcus

1	---	3.45g-17.6ø-12h	Er19878/19
2	---	2.64g-17ø-6h	Er19878/20

Avg. = 6.09+2 = 3.05g weight

Avg. = 34.6+2 = 17.3mm diameter

Avg. = 1/12h. 1/6h die axis orientation

1/2 Chalcus

3	---	1.80g-13.9ø-1h	Er20040/1
---	-----	----------------	-----------

Avg. = 1.80g weight

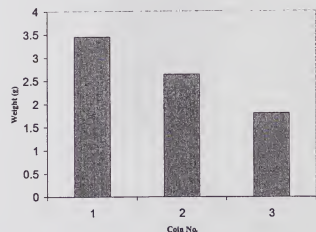
Avg. = 13.9mm diameter

Avg. = 1/1h die axis orientation

Tot.Avg. = 7.89+3 = 2.63g weight

Tot.Avg. = 48.5+3 = 16.17mm diameter

Tot.Avg. = 1/12h, 1/1h, 1/6h (3) die axis orientation



Ch. 2.69, Club, no f/l

f/l ΔHM or ΔH

2 Chalcus

1	114	4.65g-10h	HAC132
2	114	4.41g-18ø-12h	YNCat206

No.	CAA ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

3	114	3.88g-16ø-6h	YNCat208
---	-----	--------------	----------

Avg. = 12.94+3 = 4.31g weight

Avg. = 34+2 = 17mm diameter

Avg. = 1/10h, 1/12h, 1/6h (3) die axis orientation

1 Chalcus

4	115	2.17g-13ø-6h	YNCat209
---	-----	--------------	----------

Avg. = 2.17g weight

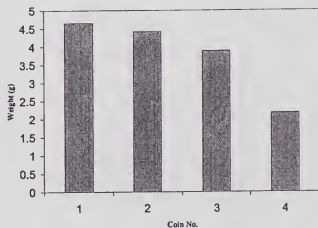
Avg. = 13mm diameter

Avg. = 1/6h die axis orientation

Tot.Avg. = 15.11+4 = 3.78g weight

Tot.Avg. = 47+3 = 15.67mm diameter

Tot.Avg. = 1/10h, 1/12h, 2/6h (4) die axis orientation



Ch. 2.70, Club, f/l ΔHM or ΔH

f/l ΔΓ

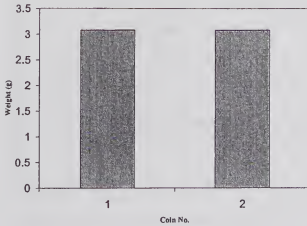
1 Chalcus

1	114	3.08g-14ø	CNG51-760
2	114	3.08g	Gorny122-1514

Tot.Avg. = 6.16+2 = 3.08g weight

Tot.Avg. = 14mm diameter

No.	CAA ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------



Ch. 2.71, Club, f/1 ΛΓ

o/s

2 Chalci

1	114	4.06g-16ø-6h	YNCat207
---	-----	--------------	----------

Avg. = 4.06g weight

Avg. = 16mm diameter

Avg. = 1/6h die axis orientation

c/m indistinct stamp behind head

2 Chalci

2	---	3.07g-17.9ø-1h	Er20088/10
---	-----	----------------	------------

Avg. = 3.07g weight

Avg. = 17.9mm diameter

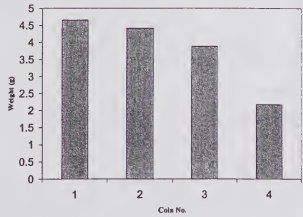
Avg. = 1/1h die axis orientation

Tot.Avg. = 7.13+2 = 3.57g weight

Tot.Avg. = 33.9+2 = 16.95mm diameter

Tot.Avg. = 1/1h, 1/6h (2) die axis orientation

No.	CAA ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------



Ch. 2.72, Club, o/s, c/m

Anchor

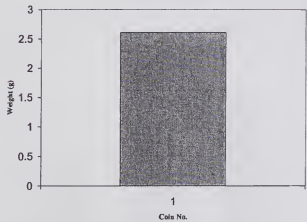
No f/1

1 Chalcus

1	113	2.61g-2h	HAC129
---	-----	----------	--------

Tot.Avg. = 2.61g weight

Tot.Avg. = 1/2h die axis orientation



Ch. 2.73, Anchor, no f/1

Table 2.25, Number of coins used to calculate the average weights of Tigranes II coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Weight
Club, no f/l	3	2.63g
Club, f/l ΔHM or ΔH	4	3.78g
Club, f/l ΔΓ	2	3.08g
Club, o/s, c/m	2	3.57g
Anchor, no f/l	1	2.61g
Total	12	

Table 2.26 Number of coins used to calculate the average diameters of Tigranes II coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Diameter
Club, no f/l	3	16.17mm
Club, f/l ΔHM or ΔH	3	15.67mm
Club, f/l ΔΓ	1	14mm diameter
Club, o/s, c/m	2	16.95mm
Anchor, no f/l	---	---
Total	9	

Table 2.27, Number of coins used to calculate the average die axis orient. of Tigranes II cop.

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Die Axis Orientation
Club, no f/l	3	1/12h, 1/1h, 1/6h
Club, f/l ΔHM or ΔH	4	1/10h, 1/12h, 2/6h
Club, f/l ΔΓ	---	---
Club, o/s, c/m	2	1/1h, 1/6h
Anchor, no f/l	1	1/2h
Total	10	

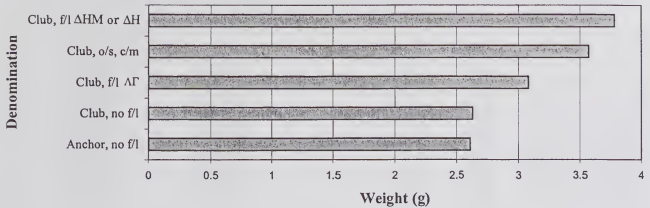


Chart 2.74 Average weights of Tigranes II copper coins (grams)

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

1 ASBAREZ. Tigranakerti peggummerē haytnaberats en hay-irlantakan mshakoyt'i nmanut'iwinner [The Excavations of Tigranocerta Have Revealed Armeno-Irish Cultural Similarities] - Տիգրանակերտի պեղումները յայտնաբերած են հայ-իրլանդական մշակույթի նմանություններ. *Asbarez*, Vol. 102 (Tuesday, 31 August 2010), No. 13,845, p. 4. In Armenian. The new finds in Tigranocerta, Artsakh are noted. Mention is made that two copper coins have been discovered and that they need to be cleaned to attribute and date them correctly. YTN

Նշուած են Արցախի Տիգրանակերտին նոր յայտնաբերումները, Յիշուած է թէ երկու պղնձեայ զրամներ գտնուած են և թէ զրամները պէտք է մաքրուին ճշգրտօրէն վերազրելու և թուակրելու համար: ԵԹՆ

2 ASBAREZ. Vets' hushadramner: Mshakut'ayin gortsichneru anunov [Six Commemorative Coins: In the Name of Cultural Activists] - Վեց յուշադրամներ՝ մշակութային գործիչներու անունով. *Asbarez*, Vol. 102 (Friday, 18 June 2010) No. 13,794, p. 4 in Armenian.

The Central bank of Armenia has issued commemorative coins to mark the 175th birthday anniversary of Raffi, 125th birthday anniversary of Vahan Terian, 150th birthday anniversary of Leo, 150th birthday anniversary of Vardges Sureniants, 75th birthday anniversary of Leonid Engibarjan, 1600th birthday anniversary of Movses Khorets'i. YTN

Հայաստանի Կեդրոնական Դրամատուրը թողարկած է յուշադրամներ յիշատակելու Բաֆֆիի ծննդեան 175ամեակը, Վահան Տէրեանի ծննդեան 125ամեակը, Լէոյի ծննդեան 150ամեակը, Վարդգէս Սուրէնեանցի ծննդեան 150ամեակը, Լէոնիդ Ենգիբարեանի ծննդեան 75ամեակը, Մովսէս Խորենցիի ծննդեան 1600ամեակը: ԵԹՆ

3 BABUMIAN, Sayat. Mijnadarian shrjani hay bzhiskner, Mkhitar Herats'i ew Amirdovlat' Amasiats'i [Armenian Physicians of Medieval Period, Mkhitar Herats'i and Amirdovlat' Amasiats'i] - Միջնադարեան շրջանի հայ բժիշկների՝ Մխիթար Հերացի եւ Ամիրդովլաթ Ամասիացի, գրեց՝ Սայաթ Բաբումեան. *Asbarez*, Vol. 102 (Saturday, 31 July 2010), No. 13,824, p. 4, illus. (cont. on p. 12)

METROLOGY OF COPPER COINAGE OF THE ARTAXIADS OF ARMENIA

Tigranes II (95-56 B.C.)

(Section 10)

No.	CAA ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

Elephant to Right

No f/1

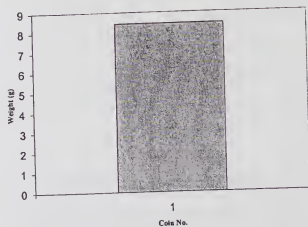
4 Chalci

1	117	8.45g-22ø-9h	YNCat210
---	-----	--------------	----------

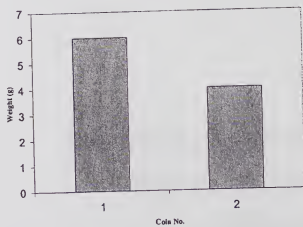
Tot.Avg. = 3.45g weight

Tot.Avg. = 22mm diameter

Tot.Avg. = 1/9h die axis orientation



Ch. 2.75, Elephant to right, No f/1



Ch. 2.76, Elephant to right, f/1 T

No.	CAA ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

4 Chalci

f/1 T and S (Horizontal)

1	123	6.00g	CAA123PB
---	-----	-------	----------

Avg. = 6.00g weight

2 Chalci

2	116	4.00g broken	ACV116CH
---	-----	--------------	----------

Avg. = 4.00g weight

Tot.Avg. = 10+2 = 5.00g weight

Elephant to Left

f/1 A

4 Chalci

1	124	6.97g	CAA124PB
---	-----	-------	----------

Avg. = 6.97g weight

1 Chalcus

2	---	3.55g-18ø-1h	Kovacs II-6
---	-----	--------------	-------------

Avg. = 3.55g weight

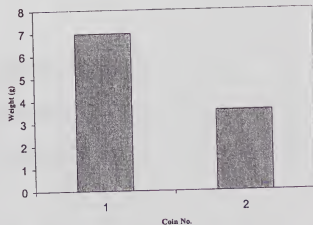
Avg. = 18mm diameter

Avg. = 1/1h die axis orientation

Tot.Avg. = 10.52+2 = 5.26g weight

Tot.Avg. = 18mm diameter

Tot.Avg. = 1/1h die axis orientation



Ch. 2.77, Elephant to left

Table 2.28, Number of coins used to calculate the average weights of Tigranes II coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Weight
Elephant to right, No f/l	1	3.45g
Elephant to right, f/l T	2	5.00g
Elephant to left	2	5.26g
Total	5	

Table 2.29 Number of coins used to calculate the average diameters of Tigranes II coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Diameter
Elephant to right, No f/l	1	22mm
Elephant to right, f/l T	---	---
Elephant to left	1	18mm
Total	2	

Table 2.30, Number of coins used to calculate the average die axis orient. of Tigranes II cop.

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Die Axis Orientation
Elephant to right, No f/l	1	1/9h
Elephant to right, f/l T	---	---
Elephant to left	1	1/1h
Total	2	

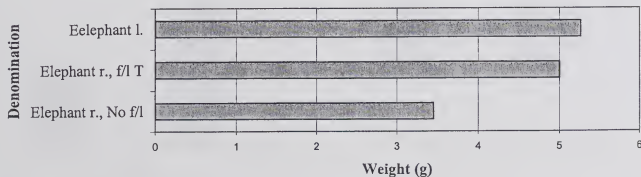


Chart 2.78 Average weights of Tigranes II copper coins (grams)

METROLOGY OF COPPER COINAGE OF THE ARTAXIADS OF ARMENIA

Tigranes II (95-56 B.C.)

(Section 11)

No.	CAA ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

Horse Prancing

No f/l

1 Chalcus

1	---	2.46g	SomeUnpub7PB
---	-----	-------	--------------

Avg. = 2.6g weight

1/2 Chalcus

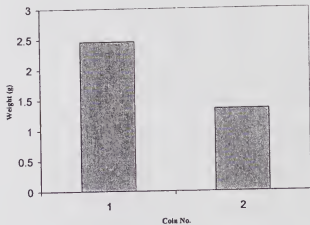
2	---	1.35g-12.5ø-11h	Er19459/2
---	-----	-----------------	-----------

Avg. = 1.35g weight
Avg. = 12.5mm diameter
Avg. = 1/11h die axis orientation

Tot.Avg. = 3.81+2 = 1.91g weight

Tot.Avg. = 12.5mm diameter

Tot.Avg. = 1/11h die axis orientation



Ch. 2.79, Horse prancing, no f/l

o/s

f/l ΔHM

2 Chalci

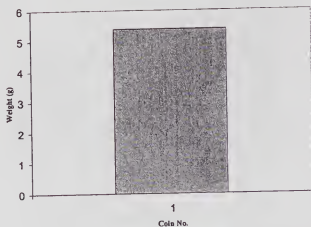
1	119	5.39g-20ø-12h	YNCat211
---	-----	---------------	----------

Tot.Avg. = 5.39g weight

Tot.Avg. = 20mm diameter

Tot.Avg. = 1/12h die axis orientation

No.	CAA ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------



Ch. 2.80, Horse prancing, o/s

Horse Grazing

No f/l

1 Chalcus

1	---	2.32g	SomeUnpub8PB
2	121	2.11g-12ø	AC&B19-36
3	120	2.03g-13ø-12h	HM
4	120	1.97g	Ariadne1982Dec.-155
5	120	1.94g	CNG27-25

Avg. = 10.37+5 = 2.07g weight

Avg. = 25+2 = 12.50mm diameter

Avg. = 1/12h die axis orientation

1/2 Chalcus

6	121	1.80g-11ø	AC&B20-19
7	121	1.75g-13ø	AC&B20-18
8	121	1.69g-11ø	AC&B19-37
9	120	1.60g-12ø-12h	YNCat217
10	120	1.59g-13ø-11h	YNCat214
11	120	1.40g-12ø-12h	JN108HT
12	120	1.33g-13ø-11h	HM

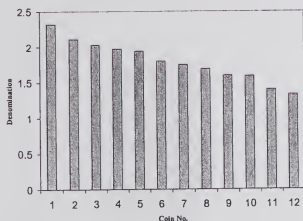
Avg. = 11.16+7 = 1.59g weight

Avg. = 99+9 = 7 mm diameter

Avg. = 2/11h, 2/12h (4) die axis orient.

No. CAA Metrological Data Source
ACV wt.-diam.-die axis

Tot.Avg. = 21.53+12 = 1.79g weight
Tot.Avg. = 110+9 = 12.22mm diameter
Tot.Avg. = 2/11h, 3/12h (5) die axis orient.



Ch. 2.81, Horse grazing, no f/l

f/l ΔHMO

1 Chalcus

1	121v	2.36g-13ø-12h	TG370
2	120	2.25g-13ø-12h	YNCat212
3	120	2.18g-11ø-12h	YNCat213
4	120	2.09g	Gorny160-1651
5	121v	2.02g-12ø-1h	TG369
6	120	1.99g-13ø	CNG36-600
7	121	1.98g	MD41AuctAG

Avg. = 14.87+7 = 2.12g weight
Avg. = 62+5 = 12.40mm diameter
Avg. = 3/12h, 1/1h (4) die axis orientation

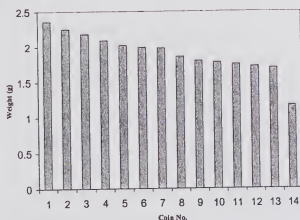
1/2 Chalcus

8	120	1.86g-14ø	AC&B18-33
9	120	1.80g-15ø-1h	YNCat215
10	121	1.78g-12ø	Foss105BM
11	121	1.75g-13ø	ACV121JG
12	121	1.72g-13ø-12g	CNG 85-28
13	121	1.70g-13ø	SNC1991Dec.-7887
14	121	1.17g-14ø	AC&B20-20

Avg. = 11.78+7 = 1.68g weight
Avg. = 94+7 = 13.43mm diameter
Avg. = 1/12, 1/1h (2) die axis orientation

Tot.Avg. = 26.65+14 = 1.90g weight
Tot.Avg. = 1156+12 = 13.00mm diameter
Tot.Avg. = 4/12h, 2/1h (6) die axis orient.

No. CAA Metrological Data Source
ACV wt.-diam.-die axis



Ch. 2.82, Horse grazing, f/l ΔHMO

Rev. f/l H or M

1 Chalcus

1	120	1.97g	Gorny46-356
---	-----	-------	-------------

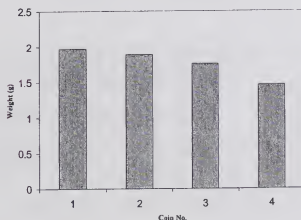
Avg. = 1.97g weight

1/2 Chalcus

2	120	1.89g-14ø-1h	YNCat216
3	120	1.76g-12ø	ExYN-LS
4	120	1.46g	Gorny142-1658

Avg. = 5.11+3 = 1.70g weight
Avg. = 26+2 = 13mm diameter
Avg. = 1/1h die axis orientation

Tot.Avg. = 7.08+4 = 1.77g weight
Tot.Avg. = 26+2 = 13.00mm diameter
Tot.Avg. = 1/1h die axis orientation



Ch. 2.83, Horse grazing, f/l H or M

Table 2.31, Number of coins used to calculate the average weights of Tigranes II coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Weight
Horse prancing, no f/l	2	1.91g
Horse prancing, o/s	1	5.39g
Horse grazing, no f/l	12	1.79g
Horse grazing, f/l ΔHMO	14	1.92g
Horse grazing, f/l H or M	4	1.77g
Total	33	

Table 2.32 Number of coins used to calculate the average diameters of Tigranes II coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Diameter
Horse prancing, no f/l	1	12.5mm
Horse prancing, o/s	1	20mm
Horse grazing, no f/l	9	12.22mm
Horse grazing, f/l ΔHMO	12	13.00mm
Horse grazing, f/l H or M	2	13.00mm
Total	25	

Table 2.33, Number of coins used to calculate the average die axis orient. of Tigranes II cop.

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Die Axis Orientation
Horse prancing, no f/l	1	1/11h
Horse prancing, o/s	1	1/12h
Horse grazing, no f/l	5	2/11h, 3/12h
Horse grazing, f/l ΔHMO	6	4/12h, 2/1h
Horse grazing, f/l H or M	1	1/1h
Total	14	

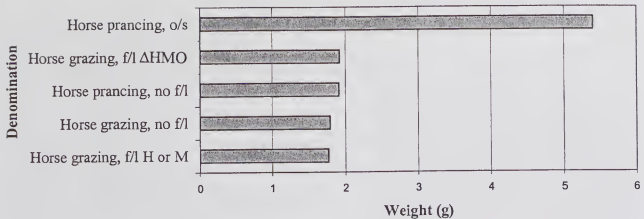


Chart 2.84. Average weights of Tigranes II copper coins (grams)

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

(cont. from p. 6)

While describing the medieval Armenian physicians, the medal in the name of Mkhith'ar Herats' is illustrated. YTN

Միջնադարեան Հայաստանի բժիշկներուն նկարագրութեան առթիւ, պատկերուած է Միխիթար Հերացիի անուամբ մեդալը: ԵԹՆ

4 BERLIN, Howard M. Blind Notes, by Howard M. Berlin. *Coin World*, Vol. 51 (7 June 2010), No. 2617, pp. 142-145, illus.

The section on Armenia notes that intaglio symbols help the blind and visually impaired persons to accurately identify the current bank note denominations: 50, 100, 500, 1000, 5000, 10000, and 20,000-dram notes. YTN

Հայաստանի բաժինը կը նշէ, թէ փորագրուած նշաններ կ'օգնեն կոյր և տեսողութիւննիս վնասուած անձերու՝ ճանչնալու համար արդէ թղթադրամները-- 50, 100, 500, 1000, 5000, 10000 և 20,000 դրամնոց թղթադրամները: ԵԹՆ

5 CELATOR, Ancient and Medieval Armenian Coins Acquired by Princeton Numismatic Collection. *Celator*, Vol. 24 (May 2010), No. 5, pp. 35-36.

The Princeton University Numismatic Collection has acquired the "Armenian Heritage Collection" of ancient and medieval coins. YTN

Պրինստոն Համալսարանի Դրամագիտական Ժողովածոն ձեռք բերած է հին ու միջնադարեան դրամներու «Հայ Ժառանգութեան Ժողովածոն»: ԵԹՆ

6 DIAKOV, Mikhail E. *Medals of the Russian Empire* Rusia [Moscow]: Part 1 (2004), 216 pp.; Part 2 (2005), 256 pp.; Part 3 (2005), 191 pp.; Part 4 (2006), 163 pp.; Part 5 (2006), 270 pp.; Part 6 (2006), 216 pp.; Part 7 (2007), 431 pp.; Part 8 (2008), 138 pp.; Medals related to Armenia: Part 3, p. 150, No. 400; Part 4, p. 41, No. 467; 46, Nos. 472, 473; 48, No. 476; 52, No. 484.p. 138, No. 597; Part 5, p. 63, No. 651; Part 6, p. 53, No. 919; p. 149, No. 1049; Part 7, p. 51, No. 1147, p. 387, No. 1584; Part 8, p. 125, No. 1782, p. 126, Nos 1784 and 1785, p. 128, Nos. 1788 and 1789, p. 130, No. 1793; illus. Bilingual in English and Russian. (cont. on p. 14)

METROLOGY OF COPPER COINAGE OF THE ARTAXIADS OF ARMENIA

Tigranes II (95-56 B.C.)

(Section 12)

No.	CAA ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

No.	CAA ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

Tigranes II-Antiochus I of Commagene

4 Chalci

1	126	8.96g-22ø-12h	Kovacs II-10
2	126	7.88g	NJ446
3	196	7.96g-22ø-11h	CNG82-704
4	126	7.79g-21ø-12h	YNCat272
5	126	7.55g	CAA126PB
6	126	7.38g-21ø-12h	YNCat273
7	126	7.38g-20ø	AC&B10-15
8	126	7.26g	CAA126PB
9	126	7.15g	CAA126TD
10	126	7.05g-20ø-12h	YNCat274
11	126	6.58g-19ø-12h	YNCat275
12	126	6.52g	CAA126PB
13	126	6.51g	MM12-763

1 Chalcus

20	193	3.50g-22ø-3h	CNG82-704
21	127	2.95g	CAA127PB
22	127	2.93g	CAA127PB

Avg. = $9.38 \div 3 = 3.13$ g weight

Avg. = 22mm diameter

Avg. = 1/3h die axis orientation

Tot.Avg. = $136.42 \div 22 = 6.20$ g weight

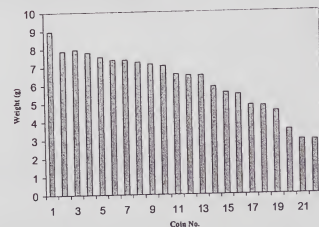
Tot.Avg. = $230 \div 11 = 20.91$ mm diameter

Tot.Avg. = 1/11h, 5/12h, 1/1h, 1/3h (8)
die axis orientation

Avg. = $95.97 \div 13 = 7.38$ weight

Avg. = $145 \div 7 = 20.71$ mm diameter

Avg. = 5/12h, 1/11h (6) die axis orient.



Ch. 2.85, Tigranes II-Antiochus I

Table 2.34, Number of coins used to calculate the average weights of Tigranes II coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Weight
Tigranes II-Antiochus I	22	6.20g
Total	22	

Table 2.35 Number of coins used to calculate the average diameters of Tigranes II coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Diameter
Tigranes II-Antiochus I	11	20.91mm
Total	11	

Table 2.36, Number of coins used to calculate the average die axis orient. of Tigranes II cop.

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Die Axis Orientation
Tigranes II-Antiochus I	8	1/11h, 5/12h, 1/1h, 1/3h
Total	8	

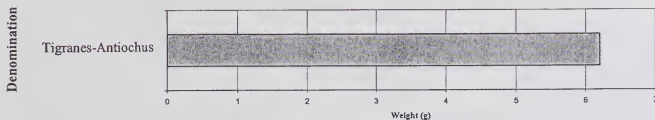


Chart 2.86 Average weight of Tigranes II-Antiochus I copper coins (grams)

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

(cont. from p. 12)

Russian medals related to Armenia are described. Lazarian Institute of Eastern Languages, 1815; Capture of Erivani, 1827; award medals "For the Persian War," 1828; award medals "For the Turkish War," 1829; Peace with Persia, 1828; Capture of Erzurum, 1829; Count I. V. Paskvich, 1850; prize medal of Lazarevsky Institute of Eastern Languages; M. Sanasaryan Vocational School, 1890; "Russians to Armenians in the Year of Hardships," 1915; Battle Near Elizavetpol, 1826; Capture of Kars, 1828; the Storm and the Battle Near Akhalsykh, 1828; Capture of Erivan Fortress, 1829; Absolute defeat of Two Corps of Turkish Army, 1829; and Capture of Erzurum, 1829. Legends and metrological data rare published. YTN

Նկարագրուած են Հայաստանի վերաբերեալ ռուսական մեդալները, Լազարեան ճեմարան արևելեան լեզուներու, 1815. Երևանի գրառումը, 1827. պարզեային մեդալներ պարսկական պատերազմի համար, 1828. պարզեային մեդալներ թրքական պատերազմի համար, 1829. խաղաղութիւն Պարսկաստանի հետ, 1828. էրզըրումի գրառումը, 1829. Կոմս Ի. Ֆ Պասկևիչ, 1850. պազևեային մեդալներ պատկանած Լազարեան ճեմարանի արևելեան լեզուներուն. Մ. Սանասարեան մասնագիտական վարժարան, 1890. ռուսերը հայերուն համար ծախողութեան տարուան մէջ, 1915. Ելիսաւետպոլի մօտակայ ճակատամարտը, 1826. Կարսի գրառումը, 1828, Ախալցխիի բերդին վրայ գոռակէն ու ճակատամարտը, 1828. Երևանի բերդին գրառումը, 1829. թրքական երկու զօրամասերու լրիւ ֆիսիջախումը, 1829. էրզըրումի գրառումը, 1829. Հրատարակուած են խորագրութիւններն ու չափադիտական տուեալները: ԵԹՆ

THE ROSA FORGERIES OF ARMENIAN ARTAXIAD ERA COINS

By L. A. SARYAN, Ph.D.

Slightly over a century ago, George Francis Hill, then director of the Department of Coins and Medals at the British Museum (and perhaps the most prominent numismatic scholar of his time), wrote a book in which he selected and described the historical significance of one hundred of the most important ancient Greek coins.¹ A few years later, Hill presented and discussed 109 of the most historically important coins of ancient Rome.² These two books include several coins pertaining to Armenia, two of which are especially noteworthy: the silver tetradrachm of Tigranes the Great (struck during his occupation of Antioch between 83 and 69 B.C.), and the silver denarius of Cleopatra with her lover Marc Antony (struck ca. 34 B.C.), depicting the captured tiara of the martyred Armenian king Artavasdes II.³

Both coins have been popular with numismatists for generations. The large tetradrachms of Tigranes, featuring the portrait of a proud king wearing the unique Armenian tiara, have superb eye appeal. The Cleopatra/Antony denarius depicts a miniature Armenian tiara, but perhaps its mystique is to be found in the coupling of one of history's great romantic pairs, popularized four centuries ago by William Shakespeare. Numerous fakes of these two scarce and popular coins have been manufactured by forgers for sale in the numismatic marketplace.

One of these forgers was Peter Rosa. Born in the Bronx, Rosa (1926-1990) was one of the most active and notorious ancient coin forgers of his day. In addition to Greek and Roman coins, he also faked early American colonial and territorial coins. His biography has been documented by noted numismatic writer Wayne Sayles.⁴ Sayles, who knew him personally, illustrates hundreds of false coins made and marketed by Rosa from about 1955 to the late 1980s. In the late 1960s, Rosa's firm reportedly sold 200,000 replicas per year to customers in 47 countries. In 1968, according to Sayles, Rosa had 538 different fakes in his stock. During his lifetime he produced as many as 700 dies,⁵ making him perhaps the most prolific forger ever to have worked in the USA.

Rosa's forgery activities suffered a severe blow when then the US Congress passed the Hobby Protection Act of 1973. This act (see details below) requires that the word COPY be

¹ G. F. Hill, *Historical Greek Coins* (Chicago: Argonaut Inc., Publishers, 1966), first published in 1906.

² G. F. Hill, *Historical Roman Coins* (Chicago: Ares Publishers, Inc., 1976), first published in 1909.

³ For the Tigranes tetradrachm, see *Historical Greek Coins*, pp. 163-165. The denarius appears in *Historical Roman Coins*, pp. 131-134.

⁴ Wayne G. Sayles, *Classical Deception: Counterfeits, Forgeries and Reproductions of Ancient Coins* (Iola, WI: Krause Publications, 2001), pp. 79-86, illustrated catalog on pp. 126-194. This is the best source of information available on Rosa, although I find the author's evaluation of this counterfeiter altogether too sympathetic. I am indebted to Mr. Sayles for helpful discussions regarding the two pieces presented here.

⁵ These details are offered by Sayles on p. 80.

prominently stamped on the face of any coin replica or reproduction marketed in the USA. Rosa refused to comply with the law and was thus forced into semi-retirement.

Rosa produced fakes of both the Tigranes tetradrachm⁶ and the Cleopatra/Antony denarius.⁷ Derivative copies of Rosa forgeries have also been made. Two examples offered by a seller in upstate New York, described as “Rosa reproductions” made from Rosa’s “original molds,” are presented here. Discussion with Mr. Sayles revealed that these were most likely not produced from Rosa’s original dies, but rather are probably second or third generation copies—in other words, forgeries of forgeries. Nevertheless, the clear enlarged illustrations offered below should be useful as a guide to protect numismatists.

Rosa Forgery of Tigranes Silver Tetradrachm



Obverse: Tigranes wearing Armenian tiara ornamented with star between eagles.

Reverse: The Tyche of Antioch seated on rock holding palm with river god Orontes swimming at her feet. Greek legend.

The illustrated example is 9.29 g, 28.9 mm diameter, die axis 12 h, silver-plated pewter composition, Saryan forgeries collection. The word COPY is stamped very lightly in tiny letters (0.8 mm high and 3.3 mm wide, measured using a precision caliper) on the reverse, below the swimmer. This example has a broad flan, but it is thin and severely underweight compared to genuine silver tetradrachms. The surface of the metal is rather grainy and shows evidence of casting. The design is a close match to the famous Becker tetradrachm forgery, an indication that Rosa used a Becker as his exemplar. The word COPY is also stamped almost imperceptibly on the edge.

⁶ Sayles, p. 162, no. 181. The illustrated coin is described as a lead strike based on Becker’s forgery. Unfortunately, due to darkness, details in the photograph are somewhat obscured.

⁷ Sayles, p. 171, no. 233. The illustrated coin is described as a pewter cast. Some details are obscured due to the darkness of the photo. Rosa also made oversize (ca. 28 mm) reproductions of the same type.

Rosa Forgery of Cleopatra/Marc Antony Denarius



Obverse: CLEOPATRAE REGINAE REGVM FILIORVM REGVM, Cleopatra and ship's prow.

Reverse: ANTONI ARMENIA DEVICTA, Antony with Armenian tiara behind head.

The example illustrated here is 2.62 g, 18.3 mm diameter, die axis 5 h, silver-plated pewter composition, Saryan forgeries collection. The word COPY is lightly stamped in tiny letters (0.8 mm high and 3.3 mm wide measured with a precision caliper) in the field beneath Antony's neck. This forgery is underweight for a Roman denarius⁸ and both surfaces are grainy, showing evidence of casting. The recessed areas have been artificially toned. The word COPY is also stamped almost imperceptibly on the edge.

It should be stressed that these pieces do not comply with detailed provisions of the US Hobby Protection Act of 1973. This act pertains specifically to replicas, reproductions, and copies of numismatic items that are manufactured or imported into the USA. It requires that the word "COPY" in sans-serif capital letters a minimum of 2.0 mm high, 6.0 mm wide, and 0.3 mm deep must appear incused on at least one face of the item. While it is true that these pieces are stamped COPY, the letters are extremely small and certainly do not meet the minimum dimensions called for in the 1973 law. Adding a stamp to the edge does not satisfy the legal requirements. While imported items may be virtually impossible to regulate, there is no excuse for replicas made in the USA, such as the two described here, to violate the reasonable provisions of this law. Numismatists should keep in mind that Rosa forgeries may be encountered with or without the word COPY stamped on them. Several thousand original Rosas exist and these are unlikely to carry any warning or indication that they are false.

It is illegal to manufacture and sell replicas in the USA that are not in compliance with this act. This goes both for the original forgeries and for the more recent copies supposedly made from Rosa's molds. Sayles contends that Rosa had good intentions,⁹ but these cannot justify Rosa's criminal actions or exonerate him from the charge of forgery.

In my opinion, the widespread proliferation of forged ancient coins, which has increased especially in recent decades, is now so great that it threatens the integrity of numismatics for scholar and amateur alike. The Armenian fakes described in this paper clearly do not meet the detailed requirements of the Hobby Protection Act. They should be regarded as forgeries and avoided by serious numismatists.

⁸ According to Hill (*Historical Roman Coins*, p. 132), the British Museum specimen weighs 3.58 g.

⁹ Sayles, pp. 80-81. I disagree with Sayles on this matter.

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

7 CLASSICAL NUMISMATIC GROUP, INC. *Auction 85: An Internet & Mail Bid Sale.*

Lancaster, PA: Closing Wednesday, September 15, 2010, pp. 5-31, Nos. 1-132, illus.

Description of the following Armenian coins or coins relating to Armenia are given: Arsames I (ca. 240 B.C.), a bronze with equestrian; Arsames II (ca. 230 B.C.), bronzes with nude figure, eagle, caps of Dioskouroi; Xerxes (ca. 220 B.C.), a bronze with Nike; Abdissares (ca. 210 B.C.), a bronze with eagle; Morphilig (ca. 190 B.C.), a bronze with deity; Tigranes I (123-96 B.C.), bronze coins displaying standing figure, Zeus seated, and tree; Tigranes II (95-56 B.C.), a drachm inscribed "King of Kings Tigranes," tetradrachms and a comet drachm inscribed "King Tigranes" displaying Tyche on the reverse, bronze coins displaying Antioch and Damascus Tyche, Heracles, cornucopia, head of wheat, Nike, cypress tree, palm-branch, tripod, and horse grazing; Artavasdes II (56-34 B.C.), a drachm with quadriga reverse, bronzes with Nike and cypress tree reverse; Artaxias II (30-20 B.C.), a drachm with Nike reverse, a bronze with bunch of grapes; Tigranes III (20-8 B.C.), bronzes displaying elephant and Nike; Artavasdes III (5-2 B.C.), bronzes displaying king standing and eagle on rock pile; Tigranes IV [V] and Augustus (A.D. 6); Tigranes V [IV] (A.D. 6-12), bronzes with Heracles, elephant, eagle; Tigranes VI [IV] (A.D. 60-62), club and double axe, Nike with upraised hands; jugate heads of Tigranes and his queen, a bronze with forepart of horse; Media-Atropatene, Artavasdes, a bronze with female bust reverse, bronzes with quadriga reverse; Commagene, Mithridates I Callinicus (96-70 B.C.), bronzes displaying palm frond, club, club filleted; Antiochus IV (A.D. 38-72), bronzes displaying scorpion; Epiphanes and Callinicus (A.D. 38-72), bronzes displaying, Armenian tiara, Samosata, bronzes displaying lion and Tyche; Artaxata civic coins, with palm-branch curved right and grain of ear; Armenia? Anonymous, Armenian tiara/horse; Tosp, Mithridates (ca. A.D. 1st-2nd century); Roman coins relating to Armenia of the following rulers: Mark Antony (36 B.C.), denarii with Armenian tiara over crossed bow and arrow and Mark Antony and Cleopatra; Augustus (27 B.C. - A.D. 14), and aureus inscribed ARMENIA CAPTA, a denarius with Armenian tiara and bow case; Nero (A.D. 54-68), a hemi-drachm inscribed ARMENIAC; Trajan (A.D. 98-117), sestertius; Antoninus Pius (A.D. 138-161), a denarius; Marcus Aurelius (A.D. 161-180), an aureus and a denarius where Armenia is seated and mourning, and the legend ARMEN; Lucius Verus (A.D. 161-169) an As with Armenia seated and the legend ARMEN, a sestertius displaying the crowning of Sohemus, and Alexandria tetradrachm; Armenians in the Byzantine world include Leo V the Armenian and Constantine (813-820); Lori, Kiurke II (1048-1100), a follis; Cilician Armenia, baronial coppers of Roupen I (1080-1095), T'oros I (1100-1123), Roupen II (1175-1187), Levon II (1187-1199); royal period, Levon I (1199-1218), coronation trams with one lion and two lions, double trams, half double trams, half trams, tanks, a billon with Latin inscription; Raymond Roupen (1216-1219) a billon denier; Hetoum I (1226-1270), Hetoum-Kaiqobad bilingual trams, Hetoum-Kaikhusrew bilingual trams and a half tram, Hetoum-Zabel regular trams, half trams, tanks, and regular kardezzes; Levon II (1270-1289), pre-coronation tram, trams, a half tram struck with tram dies; Hetoum II (1289-1306), billons with Latin cross and kardezzes with king's bust facing and king seated; Smpad (1296-1298), coronation tram, regular tram, a half tram, and pogs; Gosdantin I (1298-1299), trams and a kardez; Levon III (1301-1307), takvorins, a half tram, and kardezzes; Oshin (1308-1320), coronation trams, takvorins, and takvorins overstruck in Arabic; Levon IV (1320-1342), takvorins, large and small pogs, and takvorins overstruck in Arabic; Guy (1342-1344), a pogh; Gosdantin III (1344-1363), takvorins; Levon the Usurper (1363-1365), takvorins; Gosdantin IV (1365-1373), takvorins; Levon V (1374-1375), billons and pogs; Post Roupenian silver and copper coins; also, Catherine Cornaro (1474-1489), queen of Jerusalem, Cyprus and titular monarch of Armenia. The Greek and Latin legends, metrological data of all coins are published. YTN

Տրուած են հետևյալ հայկական դրամներու կամ Հայաստանի վերաբերեալ դրամներու նկարագրութիւնը- Արշաւ Ա (չուրք 240 Ն.Ք.), բրոնզ մը ձիավար պատկերատարով, Արշաւ Բ (չուրք 230 Ն.Ք.), բրոնզեր մերկ անձի նկարով, արծուի, Դիոսկուրիի գլակներու պատկերատարով. Քսերքսէս

(չուրը 220 Ն-Ք.), բրոնզ մը Յաղթանակի պատկերատիպով՝ Արդիարայէս (չուրը 210 Ն-Ք.), բրոնզ մը արծուի պատկերատիպով՝ Մարֆիլիկ (չուրը 150 Ն-Ք.)։ Տիգրան Ա (123-96 Ն-Ք.), բրոնզէ դրամներ որոնց ետին պատկերուած է անծանօթ կերպար մը, Չևս նստած է ծառ։ Տիգրան Բ (95-56 Ն-Ք.), դրամամներ որոնք ունին «Արքայից արքայ Տիգրանի» արձանագրութիւնները և չորեքդրամեաններ ու դիսաստրով դրամայալ «Արքայ Տիգրանի» արձանագրութեամբ ու ետին պատկերուած է Բախտը, բրոնզէ դրամներ որոնց կռնանկերու վրայ պատկերուած է Անտիոքի և Դամասկոսի Բախտ, Վահագն, ամաթեղըլիւր, ցորենի չատիկ, Յաղթանակ, նոճիի ծառ, արմաւենիի ճիւղ, եռոտանի, արածող ձի։ Արտասազը Բ (56-34 Ն-Ք.), դրամայալ մը որու ետին պատկերատիպով՝ Արտաշէս Բ (30-20 Ն-Ք.), բրոնզներ, բրոնզներ Յաղթանակի և նոճիի ծառի պատկերատիպով՝ Արտաշէս Բ (30-20 Ն-Ք.), դրամայալ մը Յաղթանակի պատկերատիպով և բրոնզ մը խաղողի ողկոյզով՝ Տիգրան Գ (20-8 Ն-Ք.), բրոնզներ որոնց կռնակին վրայ պատկերուած է փիղ մը։ Արտասազը Գ (5-2 Ն-Ք.), բրոնզներ թագաւորի կանգնած շասակով, արծու մը ժայռերու կոյտի մը վրայ։ Տիգրան Դ [Ե] և Ովգոստոս (չուրը 2 Ն-Ք.)։ Տիգրան Ե [Դ] (8-Ք. 8-12), բրոնզներ որոնց ետին պատկերուած է Վահագնը, փիղ, արծիւ, Տիգրան Զ [Դ], լախտ ու երկսայրի տապար, Յաղթանակ ձեռքերը վեր բարձրացուցած, զուգազլուէս Տիգրան Ե իր թագուհին, ետին՝ ձիու յառաջամասը։ (8-5 Ն-Ք.), Մեդիս, Արտասազը (չուրը 30 Ն-Ք.), բրոնզ մը որու ետին քանդակուած է կանացի պատկեր մը։ Ասիննադոս (չուրը 30 Ն-Ք.), բրոնզներ ետին ունենալով քառաձի մարտականք։ Կոմմագենէ, Միհրդատ Ա Կալլիսիկոսին (96-70 Ն-Ք.), բրոնզներ որոնց վրայ պատկերուած է արմաւենիի ճիւղ, լախտ ու պսակաւոր լախտ-Անտիոքոս Դ (8-Ք. 38-72), բրոնզ մը կարիճի պատկերով՝ Եփեֆանէս և Կալլիսիկոս (8-Ք. 38-72), բրոնզ մը հայկական խոյրի պատկերատիպով, Սամոսատ, բրոնզներ առւածի և Բախտի պատկերատիպով։ Արտաշատի քաղաքային դրամներ որոնց ետին պատկերուած են արմաւենիի ճիւղ դէպի աջ ծառած և ցորենի ճատիկը՝ Հայաստանի տրուած անորոշ բրոնզէ դրամներ հայկական խոյր/ձի ստանկերատիպով։ Թոսպ (չուրը Ա-Բ դար), Միհրդատ- Հայաստանի վերաբերեալ հետեւեալ դահակալներուն հռոմէական դրամները- Մարկոս Անտոնիոս (36 Ն-Ք.), ղենարիւսները ուր պատկերուած են հայկական խոյր մը խաչաձևուած նետի ու աղեղի վրայ։ և Մարկոս Անտոնիոս և Կիլիսիպոս։ Աւգոստոս (27 Ն-Ք.-8-Ք. 14), Աուրիուս մը որու ետին պատկերուած է ARMENIA CAPTA, ղենարիւս մը հայկական խոյրը աղեղի ու կապարճի շուրջ միատեղ։ Ներոն (8-Ք. 54-68), կիսադրամ մը որ արձանագրուած է ARMENIAC. Տրայանոս (8-Ք. 98-117), սեստերցիոս մը։ Ատոնիոս Պիոս (8-Ք. 138-161), սեստերցիոս մը։ Մարկոս Աւրելիոս (8-Ք. 161-180), Աուրիուս մը ու ղենարիուս մը, որոնց ետին նստած է ողբացող Հայաստանը և խորագրութիւնն է ARMEN, Ղուկիոս Վերոս (8-Ք. 181-169), Աս մը ուր ողբացող Հայաստանը նստած է և խորագրութիւնն է ARMEN, սեստերցիոս մը Սոհեմոսի թագաւորութեան պատկերատիպով։ Աղեքսանդրիոյ չորեքդրամեան մը։ Լէօ Ե Արմէնեանը և Կոստանդին (813-820), Լուի, Կորիկէ Բ (1048-1100), պղինձ մը։ Կիլիկեան Հայաստան՝ պղինձներ վերաբրուած իշխաններ Ռուբէն Ա (1080-1095), Թորոս Ա (1100-1123), Ռուբէն Բ (1175-1187), Լևոն Բ (1187-1199)։ Թագաւորական շրջան-Լևոն Ա (1199-1218), մի և երկու սախւծով օժման դրամներ, երկդրամներ, կէս երկդրամներ, հասարակ դրամներ, կէս դրամներ, դանդեր և բիլլոն մը լատիներէն շրջագրութեամբ Ռէյմոնդ Ռուբէն (1216-1219), բիլլոն ղէնիէր մը։ Հէթում Ա (1226-1270), Հէթում-Քայսրոպատի երկլեզուեան դրամներ, Հէթում-Քայսրոպովի երկլեզուեան դրամներ և կիսադրամ մը, Հէթում-Չապէլի հասարակ և կիսադրամներ, դանգ մը, հասարակ քարտէզներ։ Լևոն Գ (1270-1289), նախածման դրամներ, դրամներ, կիսադրամ կոիտուած դրամներու կնիքներով։ Հէթում Բ (1289-1306), բիլլոն լատինական խաչով ու քարտէզներ թագաւորի հայող կիսաղբիւրով և թագաւորը նստած։ Սմբատ (1296-1298), օժման դրամ մը, սովորական դրամ մը և փոլ մը։ Կոստանդին Ա (1298-1299), դրամներ ու քարտէզ մը։ Լևոն Գ (1301-1307), թագաւորիներ, կիսադրամ մը, արաբերէնով կրկնաղբուղմուած թագաւորին մը և քարտէզներ։ Օշին (1308-1320), օժման դրամներ, թագաւորիներ և արաբերէնով կրկնաղբուղմուած դրամներ։ Լևոն Դ (1320-1342), թագաւորիներ, մեծ ու փոքր փողեր և թագաւորիներ արաբերէնով կրկնաղբուղմուած։ Կի (1342-1344), փող մը։ Կոստանդին Գ (1344-1363), թագաւորիներ։ Լևոն Բռնակալ (1363-1365), թագաւորիներ։ Կոստանդին Դ (1365-1373), թագաւորիներ։ Լևոն Ե (1374-1375), բիլլ-

լուններ ու փողեր: յետ ուուրեննան արծաթէ ու պղինձէ դրամներ: Ինչպէս նաև Կատարինէ Կոոնարոյ, Թագուհի Երուսաղէմի, Կիպրոսի և անուանական միապետ Հայաստանի: Հրատարակուած են յունաստառ ու լատինաստառ խորագրուածքները և բոլոր դրամներու չափադիտական տուեսկները: ԵԹՆ

8 DILLEN, Rudy. De munten van Commagene, een vergeten koninkrijk, *De Muntklapper*, (July, August, September 2008), No. 59, pp. 1-11, illus. In Dutch.

An historical background is given and the following coins of Commagene are described. Sames II (130-96 B.C.), Thyrsos between two cornucopias; Mithridates I Callicicus (96-70 B.C.), eagle turned right holding a palm-branch/palm-branch upward and curved right; Antiochus I Theos (69-38 B.C.), bust of Antiochus right, wearing Armenian tiara similar to Tigranes the Great/lion of Commagene walking right; Capricorn right/scorpion (now assigned to Cyprus); lion walking right/Tyche seated right; bust of Antiochus IV (A.D. 38-72) right, diademed/scorpion; Bust of Queen Iotape (A.D. 38-72) right, diademed and draped/scorpion; Epiphanes and Callinicus (ca. A.D. 72), Epiphanes and Callinicus riding left/Capricorn, and on another coin, /bust of Epiphanes right, diademed/bust of Callinicus right, diademed; and Roman coins relating to Samosata and Zeugma.

YTN

Պատմական ուրուագիծ մը տրուած է և նկարագրուած է Կոմմազենէի հետեւեալ դրամները-Սամէս Բ. (130-96 Ն.Ք.), Դիոնիսոսի մականը երկու ամաթեղլիւրներու միջև: Միհրդատ Ա. Կալլիսիկոս (96-70 Ն.Ք.), արծիւ մը դարձած դէպի աջ և կը կը բռնէ արմաւենիի ճիւղ մը դէպի վեր և շրջուած դէպի աջ: Անտիոքոս Ա. Թէոս (69-38 Ն.Ք.), Անտիոքոսի կիսանդրին դէպի աջ, հազած հայկական խոր մը նման Տիգրան Մեծի/Կոմմազենէի աւուրը աջ կը քայլէ այծեղլիւր մը դէպի աջ/կարծծ (հիմա տրուած Կիպրոսի), Աուիւծ մը կը քայլէ դէպի աջ/Քախտը նստած դէպի աջ: Անտիոքոս Դ-ի կիսանդրին դէպի աջ (Յ.Ք. 38-82), պսակադիր/կարիճ: Իոթափէ Թագուհիի (Յ.Ք. 38-72) կիսանդրին, դէպի աջ/պսակադիր ու քողարկուած/կարիճ: Եփիֆանէս և Կալլիսիկոսիս (չուրջ Յ.Ք. 72) ձիավար դէպի ձախ/այծեղլիւր, այլ դրամի մը վրայ, /Եփիֆանէսի կիսանդրին դէպի աջ, պսակադիր/Կալլիսիկոսի կիսանդրին դէպի աջ, պսակադիր: Սամոսատի և Ջուզմայի վերաբերեալ հումէական դրամներ: ԵԹՆ

9 HOGE, Robert W. Current Cabinet Activities, “West of the Sunset Stands My House. There and East of the dawn...” *American Numismatic Society Magazine*, Vol. 9 (Spring 2010), No. 1, pp. 46-48, 54.

Among of the many activities of the ANS coin cabinet a modest selection of items are described that have elicited examination, study, or comment in recent months. One of the items described is a copper coin of Kiurke with Armenian legend. The obverse portrays Jesus Christ and the reverse displays an Armenian inscription on four lines.

YTN

Նկարագրուած են Ամերիկեան Դրամագիտական Ընկերակցութեան դրամական ժողովածուէն համեստ ընտրանի մը, որ վերջին ամիսներու ընթացքին երևան բերուած են քննութեան, ուսումնասիրութեան կամ այլ վկայակոչման համար: Այս նկարագրուածներէն մին է Կորիկէի հայաստառ պղնձեայ դրամը: Երեսը կը պատկերացնէ Յիսուս Քրիստոսի հանդիպահայեաց կիսանդրին և ետին՝ հայերէն արձանագրութիւն շորս տողերու վրայ: ԵԹՆ

10 NUMISMATIST, Ancient and Medieval Coins; Princeton Adds to Cabinet — Armenian Coins Expand University Collection. *Numismatist*, Vol. 123 (May 2010), No. 5, p. 34, illus. See abstract of No. 5.

11 REVAZOVA, Erna. The King of Kings, by Erna Revazova and Arthur Hakopyan. *Yerevan*, (Fall 2008), No. 2, pp. 126131, illus.

Coins of Tigranes the Great are illustrated in the article devoted to the history of the king of kings. YTN

Պատկերուած են Տիգրան Մեծի դրամները, յատկացուած՝ արքայից արքայի պատմութեան: ԵԹՆ

ARMENIAN NUMISMATIC SOCIETY

Phone: 562-695-0380, e-mail: ArmNumSoc@aol.com
8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, USA

SALE

PUBLICATIONS	SALE PRICE
SP1. Bedoukian, Paul Z. <i>Selected Numismatic Studies [I]</i> . 1981, xxxvi, 570 pp., 72 pls., clothbound (For Vol. II see SP10), retail \$35.00.....	\$10.00
SP2. Nercessian, Y. T. <i>Attribution and Dating of Armenian Bilingual Trams</i> . 1983, 36 pp., 12 pls., card covers, retail \$6.75.....	2.00
SP3. Nercessian, Y. T. <i>Armenian Numismatic Bibliography and Literature</i> . 1984, 729 pp., clothbound, retail \$50.00.....	10.00
SP4. Bedoukian, Paul Z. <i>Coinage of the Armenian Kingdoms of Sophene and Commagene</i> . 1985, 37 pp., 2 pls., card covers, retail \$6.00.....	2.00
SP5. Bedoukian, Paul Z. <i>Armenian Coin Hoards</i> . 1987, 64 pp., 6 pls., card covers, retail \$8.00.....	2.00
SP6. Nercessian, Y. T. <i>Bank Notes of Armenia</i> . 1988, 224 pp., 192 pl., clothbound, retail \$30.00.....	8.00
SP7. Bedoukian, Paul Z. <i>A Hoard of Copper Coins of Tigranes the Great and a Hoard of Artaxiad Coins</i> . 1991, 30 pp., 2 pls., card covers, retail \$5.50.....	1.00
SP8 Nercessian, Y. T. <i>Armenian Coins and Their Values</i> . 1995, 256 pp., 48 pls., cloth/bound OUT OF PRINT, author's copy.....	50.00
SP9. Nercessian, Y. T. <i>Armenian Numismatic Studies [I]</i> . 2000, viii, 678 pp., 96 pls., clothbound (For Vol. II see SP15), retail \$75.00.....	18.00
SP10. Bedoukian, Paul Z. <i>Selected Numismatic Studies II</i> . 2003, viii, 376 pp., 61 pls., clothbound (for Vol. I see SP1), retail \$57.00.....	14.00
SP1 + SP10 (SNS I & SNS II), retail \$92.00.....	20.00
SP11. Nercessian, Y. T. <i>Silver Coinage of the Artaxiad Dynasty of Armenia</i> . 2006, x, 212 pp., 96 p.l.s., clothbound, retail \$60.00.....	10.00
SP12. Nercessian, Y. T. <i>Armenian Coin Auctions</i> . OP. Author's copy, vi, 118 pp., 8½x11" format., card covers.....	20.00
SP13 Nercessian, Y. T. <i>Metrology of Cilician Armenian Coinage</i> . OP. Author's copy, 2007, xiv, 161 pp., 8½x11" format., card covers.....	35.00
SP14. Nercessian, Y. T. <i>Catalogue of Armenian Coins Collected by Y.T. Nercessian</i> . OP. Author's copy, 2008, lviii, 387 pp., 128 pls. clothbound.....	80.00
SP15. Nercessian, Y. T. <i>Armenian Numismatic Studies II</i> . 2009, xii, 580 pp., 60 pls., clothbound (For Vol. I see SP9), retail \$50.00.....	12.00
SP9 + SP15 (ANS I & ANS II), retail \$125.00.....	20.00
ANJ4. <i>Essays on Armenian Numismatics in Memory of Father Clement Sibilian on the Centennial of His Death, Armenian Numismatic Journal</i> , Series I, Vol. IV (1978), 167 pp., XXI pls., card covers, retail \$30.00.....	15.00
ANJ15. <i>Studies in Honor of Dr. Paul Z. Bedoukian, Armenian Numismatic Journal</i> , Series I, Vol. XV (1989), 192 pp, illus., card covers, retail \$30.00.....	10.00
 <i>Armenian Numismatic Journal</i>	
--Volumes I (1975).....	each volume..... 5.00
--Volumes II, III, V to XIV, XVI, XVII.....	each volume..... 8.00
--Volumes XVIII (1992), XIX (93), XX (94), XXI (95).....	each volume..... 10.00
--Volumes XXII (1996), XXIII (97), XXIV (98), XXV (99).....	each volume..... 25.00
--Volumes XXVI (2000), XXVII (01), XXVIII (02), XXIX (03), XXX (04).....	each volume..... 30.00
--Volumes 1 (2005) to 3 (2007), Series II.....	each volume..... 30.00
--Volumes 4 (2008), 5 (2009), Series II.....	each volume..... 40.00
--Volumes I (1975) to 35 (2009), thirty-five volumes, unbound (US Ship, Ins. \$19.00).....	635.00
-- Volumes I to V (1975-1979), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	102.50
--Volumes VI-X (1980-1984), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	80.00
--Volumes XI-XV (1985-1989), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	107.50
--Volumes XVI-XX (1990-1994), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	86.00
--Volumes XXI-XXV (1995-1999), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	150.00
--Volumes XXVI-XXX (2000-2004), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	190.00
--Volumes 1 (31) to 5 (35), (2005-09), Series II, cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	210.00
--Volumes I (1975) to 35 (2009), thirty-five volumes, cloth bound (US Ship, Ins. \$23.00).....	925.00

SUPERSEDES ALL PREVIOUS LISTS

US shipping cost, add \$7 for first book, \$2 for each additional book. PREPAYMENT REQUIRED. California residents please add appropriate sales tax. Minimum order \$25. All orders must be addressed to W. Gewenian, Treasurer. OP=Out of print. Jan. 2011

ARMENIAN NUMISMATIC SOCIETY

Phone: 562-695-0380, e-mail: ArmNumSoc@aol.com
8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, USA

SALE

Bedoukian Publications	PRICE
B1. Bedoukian, Paul Z., <i>Coinage of the Artaxiads of Armenia</i> . London: Royal Numismatic Society, <i>Special Publication</i> , No. 10, 1978, 81 pp., 8 pls., clothbound, retail 30.00.....	8.00
B2. Bedoukian, Paul Z., <i>Coinage of Cilician Armenia</i> . Danbury, CT: 1979, xxxie, 494 pp., 12 pls., clothbound, retail 45.00.....	10.00
B2S. Bedoukian, Paul Z., <i>Coinage of Cilician Armenia</i> . New York: American Numismatic Society, <i>Numismatic Notes and Monographs</i> , No. 147, 1962, xxxi, 494 pp., 48 pls., 1 map, plus blank sheet inserts in the corpus next to every other sheet (total close to 150 sheets), so that the owner can record his unpublished coin varieties. Specially prepared and clothbound for the author. One of a kind book.....	150.00
B3. Bedoukian, Paul Z., <i>Armenian Coins and Medals: An Exhibition from the Collection of Dr. Paul Z. Bedoukian – Յուգահանդէս Տր. Զարեհ Պտուկեանի հաւաքածոյէն</i> . New York: Museum of the Diocese of the Armenian Church of America, 1971, [24 pp.], bilingual, illus. in black and white, 8.5"x7", card covers. OP. Nercessian stock, retail 5.00.....	3.00
B4. Bedoukian, Paul Z., <i>Armenian Books: An Exhibition of Early Printings 1512-1700, from the Collection of Dr. Paul Z. Bedoukian – Յուգահանդէս հայերէն հետախոյ գրքերու Տրքթ. Զարեհ Պտուկեանի հաւաքածոյէն</i> . New York: Armenian Museum of the Diocese of the Armenian Church of America, 1975, [24 pp.], bilingual, illus. in black and white, 8.5"x7", card covers. OP. Nercessian stock, retail 5.00.....	3.00
B5. Bedoukian, Paul Z., <i>Thirty Centuries of Armenian Metal Art: An Exhibition from the Collection of Dr. Paul Z. Bedoukian – Երեսուն դարու հայ արուեստ մետաղի. Յուգահանդէս Տր. Փղ Զ. Պտուկեանի հաւաքածոյէն</i> . New York: AGBU Gallery, 1978, [24 pp.], bilingual, illus. in black and white, 8.5"x7", card cover, originally retail \$5.00	1.00
B6. Bedoukian, Paul Z., <i>Armenian Woven Art: An Exhibition from the Collection of Dr. Paul Z. Bedoukian – Հայ հիւսուածեղենի արուեստ. Յուգահանդէս Տրքթ. Փղ Զ. Պտուկեանի հաւաքածոյէն</i> . New York: AGBU Gallery, 1980, [24 pp.], bilingual, illus. in COLOR, 8.5"x7", card covers, originally retail \$12.50.....	2.00
B7. Bedoukian, Paul Z., <i>Armenian Ceramic Art: An Exhibition from the Collections of Tina & Haroutune Hazarian, Dr. Paul Z. Bedoukian – Հայ յախճապակիի արուեստ. Յուգահանդէս Արթինա եւ Ծարութիւն Հապարեանի եւ Տրքթ. Փղ Զ. Պտուկեանի հաւաքածոյներէն</i> . New York: Armenian Museum, 1982, [24 pp.], bilingual, illus. in COLOR, 8.5"x7", card covers, originally retail \$12.50.....	2.00
B8. Bedoukian, Paul Z., <i>Հոլանտա կոխած 18րդ դարու հայ մետաղները – Eighteenth Century Armenian Medals Struck in Holland</i> . Venice: Mekhitarist Press, 24 pp., 7"x9.5", card covers, 24 pp., illus. in black and white, 3 pp. English summary. Reprinted from <i>Bazmavep</i> , 1977/3-4, pp. 728-751. Card covers. OP. Nercessian stock.....US shipping \$5.00	3.00
Armenian Numismatic Society Offprints and Medals	
OP2. "Overstruck and Countermarked Coins of the Artaxiad Dynasty of Armenia," by Nercessian and Saryan, an offprint of ANJ, Vol. XXII (1996), pp. 23-62, pls. I-VI. US 1st class Ship. \$3.	12.5
OP3. "Silver Coins of Tigranes II of Armenia," by Y. T. Nercessian, an offprint of ANJ, Vol. XXVI (2000), Nos. 3-4, pp. 43-108, pls. 1-10. US first class shipping \$3.00.....	15.00
M1. Bedoukian, P. Z. Silver proof medal, 39 mm diameter, 1 troy ounce. Obv. portrait of Bedoukian; Rev. logo of ArmNS (2000). Please read the note below. US shipping \$6.....	52.00
M2. Nercessian, Y. T. Silver proof medal, 39 mm diameter, 1 troy ounce. Obv. portrait of Nercessian; Rev. logo of ArmNS (2005). Numbered, certificate of authenticity. Please read the note below. US shipping. \$6.....	55.00
Note. The price of silver medals is subject to change based on the market fluctuations, +/- 1.00 per ounce of bullion silver. The reference price is \$25.00 per ounce of bullion silver. For example, if the bullion silver value increased to \$30.00, add \$5 to the posted medal price; if decreased to \$20.00, then subtract \$5 from the medal price.	

SUPERSEDES ALL PREVIOUS LISTS

US shipping cost, add \$7 for first book, \$2 for each additional book. PREPAYMENT REQUIRED. California residents please add appropriate sales tax. Minimum order \$25. All orders must be addressed to W. Gewenian, Treasurer. **OP**=Out of print. Jan. 2011



Series II

Volume 7 (37), No. 2

June 2011

ՀԱՅ

ARMENIAN

ԴՐԱՄԱԳԻՏԱԿԱՆ

NUMISMATIC

ՀԱՆԴԷՍ

JOURNAL

TABLE OF CONTENTS

Vol. 7 (37), (2011) No. 2

Fortieth Anniversary of Armenian Numismatic Society - <i>Քառասնամեակի Հայ Դրամագիտական Ընկերակցութեան</i>	21
Letters	22
Armenian Numismatic Literature	22
NERCESSIAN, Y. T. Metrology of Copper Coinage of the Artaxiads of Armenia, Artavasdes II (56-34 B.C.)	23
NERCESSIAN, Y. T. The Armenian Coin Auction of R. A. Collection (2010)	29
<i>ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆ, Թովսէփ, Հայ դրամագիտութեան նուիրեալ Եղիա Ներսէսեան</i> [Yeghia Nercessian Dedicated to Armenian Numismatics, by Hovsep Nalbandian]	43

ՀԱՅ ԴՐԱՄԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՄ

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL

Series II

Vol. 7 (37), No. 2

June 2011

ԳԱՌԱՄԱՆԱՄԵԿ ՀԱՅ ԴՐԱՄԱԳԻՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՄԱԿՈՒԹԵԱՆ

1971-ին երբ Ընկերակցությունը կազմուեցավ, հիմնադիր անդամներու ուել մեկուն միտքէն չէր անցնէր, որ այդ պիտի գոյատևէր քառասուն տարի: Նոյն իսկ մէկը չմտածեց որ այդ պիտի վերածուէր միջազգային կազմակերպութեան մը, ունենար իր Համդէքը, և հրատարակէր տասնհինգ մենագրութիւն:

Օտտ դրամագէտներ, դոնք հրատարակեցին բանասիրական աշխատանքներ վերջին երկու տասնամյակներու ընթացքին, հետագած են այս աշխարհէն: Յանը երկար է (Ջարեհ Պ. Պտուկեան, Խաչատուր Ա. Մուշեղեան, Ասպետ Տոնայտեան, Հենրի Սարգսեան, Մեսրոպ Արգարեան, Պերո Սապարեան, Նիքոլոս Ժամկչեան, Փոլ Գառնիկ, Հ. Սահակ Մեմէմեան, և ուրիշներ): Բայց նոր դրամագէտները, որոնք իրենց տեղը գրաւեցին, սակարաթի են: Մենք պետք մնինք շատ անիլ դրամագէտներու, որ կարողանան ջանք յառաջ տանիլ ու գրել հայ դրամներու, մեղայներու, թղթադրամներու մասին:

Մարդ չակնկալէր որ նորակազմակերպ դրամագէտ մը կարողանայ ըլլալ բանասէր մը Հ. Սիւլիւեանի կամ Ռոյթը. Պտուկեանի նման: Բայց ի՞նչ պիտի պատահի Հայ Դրամագիտական Համդէքին եթէ ներխուժող դրամագէտները յառաջ չգան, կատարեն հետազոտութիւններ, ու հրատարակեն իրենց աշխատանքները:

Ընկերակցութիւնը 40 տարեկան է, և 2011-ին կը հրատարակուի Համդէքին 37րդ հատորը: Այսկից յետոյ ո՞ր ուղեւորուինք:

Ըստ ինձի՝ իւրաքանչիւր անդամ լրջօրէն մտածելու է այս նիւթի մասին, քննէ իր ժողովածուն և նկատի ունենայ շարադրել յօդուած մը իր անոյիպ նիւթերու մասին:

Հայ Դրամագիտական Համդէքին հետաքրքրական և անտիպ նիւթերու յօդուածներով հրատարակուիլը կարեւոր է մեր անդամներէն: Գիտէմ որ մեր անդամներէն շատեր, իրենց ժողովածուներուն մէջ, ունին եզակի ու անտիպ նիւթեր, որոնք արժանի են ուսումնասիրութեան և հրատարակութեան: Ես յուսով եմ որ մեր Համդէքը պիտի ունենայ բեղուն ապագայ մը:

Ե. Թ. Ներսէսեան

FORTIETH ANNIVERSARY OF ARMENIAN NUMISMATIC SOCIETY

In 1971, when the Society was organized as "Armenian Coin Club," none of the founding members thought it would last forty years. No one even thought it would become an international organization, having its *Journal*, and publish fifteen monographs in the *Special Publication* series.

Many of the Armenian numismatists who published scholarly works during the past two decades have departed from this world. The list is very long (Paul Z. Bedoukian, Khatchadour A. Mousheghian, Asbed Donabedian, Henry V. Sarkissian, Mesrob Abgarians, Berj Sabbaghian, Nicholas Jamgochian, Paul Carnig, Fr. Sahak Djedjemian, and some others). But the new younger numismatists who have replaced them are very few. We need many and much more numismatists to carry the torch forward and write articles on ancient, medieval and modern Armenian coins, describe Armenian medals which have been accumulated by many of our members, and — not to be left out — the bank notes of the first, second, and third Armenian republics.

No one expects to see a beginner numismatist become a scholar like Fr. Clement Sibilian or Dr. Paul Z. Bedoukian. But what would happen to the *Armenian Numismatic Journal* if new and young numismatists do not step forward, start performing research and publish the results of their conclusion?

The Society is 40 years old, and in 2011 the *Journal* is publishing a thirty-seventh volume. Where do we go from here?

In my opinion, every member should think about this subject very seriously, examine his collection, and consider writing an essay on unpublished Armenian coins, medals, and banknotes of Armenian republics.

It is up to our membership if our *Journal* should continue to be published with interesting and unpublished material. I know that many of our members have unique material in their collections worthy of study and publishing. I am hopeful that we shall see a bright future for our *Journal*.

Y. T. Nercessian

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL is the quarterly publication of Armenian Numismatic Society, an educational, non-profit organization. Editor, Y. T. Nercessian, 8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, USA (webpage: www.ArmNumSoc.org/; e-mail: ArmNumSoc@aol.com). Associate Editors, W. Gewenian and T. Nercessian, Corresponding Editors, L. A. Saryan. Non-member subscriptions \$60/70 per year. ISSN 0884-0180—LCCN 85-649443

LETTERS AND E-MAILS TO THE EDITOR

One of your more engaged Armenian Numismatic Society members suggested to me that it would be nice to make available in the Journal the interview I did with Dr. Bedoukian in 1988, That was published in WCN. If you have any interest I can prepare the article for you in MS Word format. Alternatively, you can print it just as it originally appeared. Please let me know, at your leisure, what you think. L. A. Saryan

Editor's response: No one of our members asked me to reprint your interview of 1988. Already it has been printed a few times in different publications. Whoever asked you can be accommodated if you provide him a photocopy.

I first was introduced to Armenian coins back in 1968 by Leon Moorer in Atlanta. I was in school at the University of Georgia at the time and met Leon in the Georgia State Numismatic Society. I went on to other ancient worldwide collecting interest but I still have those Armenian coins from long ago. Thanks for the donation and extra book. Happy Holidays. I received the box of books. Ora Eads

Շնորհաւորում ենք Ձեզ եւ ձեր ընտանիքին, գալիք նոր տարուայ և Ար. ծննդեան առթիւ: Յանկանում ենք երկար տարիների առողջութիւն և նպատակների իրագործում:

Մ. Կարապետեան և ընտանիք

Շնորհավոր Սուրբ Մուսկի և Ամանոր: Եղեք առողջ և առույգ:

Ruben Vardanyan

Happy New Year and a Merry Christmas to you and your family. Enclosed find check for \$45 for the 2011 dues. Stephen Dulgarian, #27

I respectfully resign from the Armenian Numismatic Society as #276 this date. Thank you for the past information. Geo. Baker

I have attached my order form for your review as to stock available plus my calculation of shipping. If you agree, please let me know and ... Please let me know how you would like to proceed. On a personal note I would like to offer my thanks and gratitude for the profound and meaningful contributions that you and Mr. Bedoukian have so generously offered to the field of numismatic study. It is an honor to receive these books from you, and in particular the author's copies, which will be especially carefully cared for. Thank you. Wayne K. Schroll

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

12 BALDWIN. A. H. *Coins of the Crusades*. London: A. H. Baldwin & Sons Ltd., June 2002, Catalogue No. 4, lot Nos. 25-31, illus.

Catalogued coins belong to the following kings of Cilician Armenia: Levon I (1199-1226), Armenian-inscribed billon denier and silver trams; Hetoum I (1226-1270), bilingual trams of Hetoum-Kaikhosrew (1236-1246), a tram of Hetoum-Zabel; Levon V (1374-1375), billon denier. YTN

Ցուցակագրուած դրամերը կը պատկանին Կիլիկեան Հայաստանի հետեւեայ թագաւորներուն- Լևոն Ա (1199-1226), հայաստաւ բիլլոն դենիեր մը ու արծաթեայ դրամներ. Հեթում Ա (1226-1270), երկլեզուեան Հեթում-Քայխոսրովի (1236-1246) դրամներ և Հեթում-Չապէլի դրամ մը. Լևոն Ե (1374-1375), բիլլոն դենիեր մը:

ԵԹՆ

METROLOGY OF COPPER COINAGE OF THE ARTAXIADS OF ARMENIA

Artavasdes II (56-34 B.C.)

No.	CAA	Metrological Data	Source
	ACV	wt.-diam.-die axis	

Artavasdes II (56-34 B.C.)

King's Figure or Nike Holding a Spear

4 Chalci

1	134	8.98g-20ø	CAA134BN
2	134	6.64g	CAA134GM
3	133	6.20g	CAA133JG

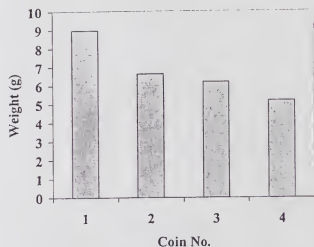
Avg. = $21.82 \div 3 = 7.27$ g weight
Avg. = 20mm diameter

2 Chalci

4	133	5.20g	CAA133PB
---	-----	-------	----------

Avg. = 5.20g weight

Tot.Avg. = $27.02 \div 4 = 6.76$ g weight
Tot.Avg. = 20mm diameter



Ch. 3.1, King or Nike holding spear

o/s

4 Chalci

1	125	6.32g-21ø	ACV125JG
---	-----	-----------	----------

Avg. = 6.32g weight
Avg. = 21mm diameter

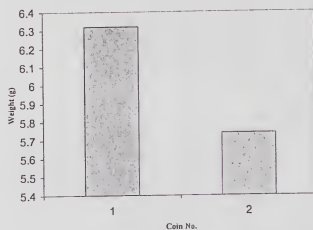
2 Chalci

2	134	5.74g	CAA134PB
---	-----	-------	----------

Avg. = 5.74g weight

No.	CAA	Metrological Data	Source
	ACV	wt.-diam.-die axis	

Tot.Avg. = $12.06 \div 2 = 6.03$ g weight
Tot.Avg. = 21mm diameter



Ch. 3.2, King or Nike holding spear, o/s

Nike Holding a Crown and Walking

4 Chalci

1	132	9.23g	MD117Elsen
2	132	6.97g	MD117Künker
3	132	6.92g-18ø	CNG61-896
4	132	6.81g	MD117BN
5	132	6.64g-20.5ø-12h	ArtII4.12
6	132	6.53g-19.3ø-12h	ArtII4.14AA
7	132	6.39g	MD117BN
8	127	6.12g-19ø	CNG46-687
9	132	5.91g	MD117Lanz
10	125	5.83g-22ø	CNG61-895
11	132	5.80g-17ø	CNG46-689
12	132	5.77g-20.2ø-1h	ArtII4.26AA
13	132	5.50g-21.5ø-11h	ArtII4.30AA
14	132	5.47g-19.8ø-11h	ArtII4.32AA
15	128	5.46g-17ø	CNG46-688
16	132	5.44g-19.5ø-11h	ArtII4.35AA

Avg. = $100.79 \div 16 = 6.30$ g weight
Avg. = $213.8 \div 11 = 19.44$ mm diameter
Avg. = 3/11h, 2/12h, 1/1h (6) die axis orientation

No.	CAA ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

2 Chalci

17	127	4.98g-19ø-12h	YNCat225
18	132	4.93g-17ø-12h	Kovacs I-5
19	132	4.77g-17.6ø-12h	ArtII4.45AA
20	132	4.59g-16.4ø-12h	ER19793/1
21	129	4.54g-16ø-12h	CNG82-686
22	132	4.26g	SomeUnpub12PB
23	127	4.12g-16.9ø-1h	ER19992/72

Avg. = 32.19+7 = 4.60g weight

Avg. = 102.9+6 = 17.15mm diameter

Avg. = 5/12h, 1/1h (6) die axis orientation

1 Chalcus

24	132	3.88g-19.5ø-12h	ArtII4.51AA
25	132	3.28g-18.3ø-11h	ArtII4.53AA
26	132	3.24g-19ø-12h	ER19585/30
27	132	3.12g-18.5ø-12h	ArtII4.51AA

Avg. = 13.52+4 = 3.38g weight

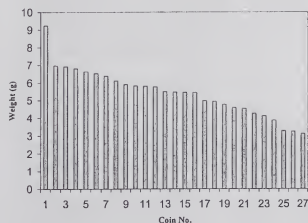
Avg. = 75.3+4 = 18.83mm diameter

Avg. = 1/11h, 3/12h (4) die axis orient.

Tot.Avg. = 146.50+27 = 5.43g weight

Tot.Avg. = 382.0+21 = 18.19mm diameter

Tot.Avg. = 4/11h, 10/12h, 2/1h (16) die axis orientation



Ch. 3.3, Nike holding crown, walking

o/s

4 Chalci

1	---	15.84g	Gorny 186-1471
---	-----	--------	----------------

No.	CAA ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

2	127	9.12g-22ø	o/s-c/m122DM
---	-----	-----------	--------------

3	127	8.81g-22ø-1h	CNG27-29,85-31
---	-----	--------------	----------------

CNG85-31

4	127	8.57g-22ø-12h	Kovacs I-4
---	-----	---------------	------------

5	132	8.55g-10h	HACII33
---	-----	-----------	---------

6	127	8.28g-22ø	o/s-c/m124YN
---	-----	-----------	--------------

7	132	8.18g	Ariadne1982Sept.123
---	-----	-------	---------------------

8	127	8.16g-23ø	o/s-c/m118LS
---	-----	-----------	--------------

9	127	8.08g	Gorny46-355
---	-----	-------	-------------

10	127	7.72g-21.8ø-11h	ER19459/4
----	-----	-----------------	-----------

11	127	7.71g-23ø-11h	YNCat221
----	-----	---------------	----------

12	127	7.55g-23ø	o/s-c/m123VA
----	-----	-----------	--------------

13	127	7.55g-23ø-1h	AC&B17B-344
----	-----	--------------	-------------

14	127	7.23g-22ø-12h	CNG82-687
----	-----	---------------	-----------

15	130	6.86g-23ø-12h	YNCat228
----	-----	---------------	----------

16	127	6.86g-21ø	o/s-c/m125MA
----	-----	-----------	--------------

17	127	6.70g-22ø	AC&B21-11
----	-----	-----------	-----------

18	132-4	6.60g-20.5ø-1h	JN108MaB
----	-------	----------------	----------

19	132	6.56g-19ø-12h	HM
----	-----	---------------	----

20	127	6.44g-21ø-12h	TG383
----	-----	---------------	-------

21	127	6.38g-21.2ø-10h	ArtII4.15AA
----	-----	-----------------	-------------

22	127	6.16g-21ø	CNG60-1014
----	-----	-----------	------------

23	127	6.14g-22ø	AC&B19-43
----	-----	-----------	-----------

24	127	6.09g-22ø	CNG36-612
----	-----	-----------	-----------

25	127	6.02g-21ø-12h	TG386
----	-----	---------------	-------

Avg. = 192.16+25 = 7.69g weight

Avg. = 455.5+21 = 21.69mm diameter

Avg. = 2/10h, 2/11h, 6/12h, 3/1h (13) die axis orientation

2 Chalci

26	127	5.90g-23ø-12h	TG387
----	-----	---------------	-------

27	127	5.87g-20ø	CNG36-611
----	-----	-----------	-----------

28	127	5.84g-23ø-11h	ArtII4.22AA
----	-----	---------------	-------------

29	127	5.81g-22ø-12h	YNCat222
----	-----	---------------	----------

30	132-4	5.80g-19.5ø-11h	JN109HT
----	-------	-----------------	---------

31	127	5.73g-22ø	o/s-c/m116LS
----	-----	-----------	--------------

32	127	5.61g-21.6ø-12h	ER17620/8
----	-----	-----------------	-----------

33	132-4	5.50g-20ø-1h	JN110MaB
----	-------	--------------	----------

34	127	5.49g-22ø	AC&B19-44
----	-----	-----------	-----------

35	127	5.46g-21.5ø-12h	ER19031/18
----	-----	-----------------	------------

36	132	5.43g-23.6ø-1h	ArtII4.36AA
----	-----	----------------	-------------

37	127	5.35g-18ø-12h	YNCat224
----	-----	---------------	----------

38	127	5.28g-22ø	AC&B17-55
----	-----	-----------	-----------

39	---	5.17g-22.8ø-12h	ER19911/3
----	-----	-----------------	-----------

No.	CAA ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	---------	--------------------------------------	--------

2 Chalci

40	127	5.10g-19ø	o/s-c/m127YN
41	127	5.09g-22.1ø-12h	ArtII4.41AA
42	132-4	4.90g-19.5ø-12h	JN111HT
43	127	4.86g-20ø	o/s-c/m129BN
44	132	4.86g-22ø	CAA132PB
45	127	4.72g-20ø-12h	TG384
46	135	4.68g-18.6ø-1h	ER19517/2
47	132	4.60g-21.8ø-12h	ArtII4.46HM
48	127	4.39g-22.5ø-1h	ArtII4.48AA
49	132	4.33g-17ø	EJ43
50	127	4.26g-18ø-12h	TG385
51	127	4.03g-19ø-12h	YNCat226
52	127	4.03g-19ø	CNG36-610

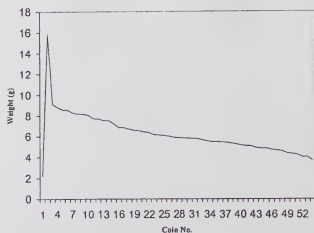
Avg. = 138.09+27 = 5.11g weight
 Avg. = 559.5+27 = 20.72mm diameter
 Avg. = 2/11h, 12/12h, 4/1h (18) die axis orientation

1 Chalcus

53	128	3.71g-17ø-12h	YNCat227
54	132-4	2.20g-20ø-12h	JN112HT

Avg. = 5.91+2 = 2.96g weight
 Avg. = 37+2 = 18.5mm diameter
 Avg. = 2/12 die axis orientation

Tot.Avg. = 336.16+54 = 6.23g weight
 Tot.Avg. = 1052+50 = 21.04mm diameter
 Tot.Avg. = 2/10h, 4/11h, 20/12h, 7/1h (33) die axis orientation



Ch. 3.4, Nike holding crown, walking, o/s

No.	CAA ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	---------	--------------------------------------	--------

Cypress Tree

4 Chalci

1	135	6.99g-22ø-11h	ArtII3.2AA
2	135	6.98g-22.8ø-11h	ArtII3.3AA
3	135	6.97g	ArtII3.4MZ
4	135	6.81g	AD191

Avg. = 27.75+4 = 6.94g weight
 Avg. = 44.8+2 = 22.4mm diameter
 Avg. = 2/11h (2) die axis orient.

2 Chalci

5	135	4.66g	NJ458
6	135	4.34g-17ø	CNG46-690
7	132	4.20g-19ø-12h	YNCat230
8	135	4.13g-15ø-12h	CNG85-32

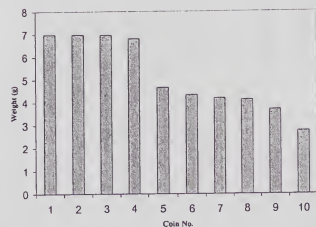
Avg. = 17.33+4 = 4.33g weight
 Avg. = 51+3 = 17mm diameter
 Avg. = 2/12h (2) die axis orient.

1 Chalcus

9	135	3.70g-16ø	ArtII3.18AA
10	132	2.76g-14ø-6h	ArtII.1AA

Avg. = 6.46+2 = 3.23g weight
 Avg. = 30+2 = 15mm diameter
 Avg. = 1/6h die axis orientation

Tot.Avg. = 51.54+10 = 5.15g weight
 Tot.Avg. = 125.8+7 = 17.97mm diameter
 Tot.Avg. = 2/11h, 2/12h, 1/6h (5) die axis orientation



Ch. 3.5, Cypress tree

No.	CAA ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

o/s

4 Chalci

1	132	8.17g-24ø	CNG36-614
2	132	6.87g-22ø	CNG36-613
3	132	6.76g-19ø-12h	YNCat229
4	135	6.46g-21ø	CNG46-691

Avg. = 28.26+4 = 7.07g weight

Avg. = 86+4 = 21.5mm diameter

Avg. = 1/12h die axis orient.

2 Chalci

5	132	5.79g-19ø	CNG36-616
6	135	5.60g-20.5ø-11h	JN113HT
7	135	5.56g-22ø	CAA135PB
8	135	5.42g-22.6ø-12h	ER19459/3
9	132	5.40g-20ø	o/s-c/m134LS
10	132	4.31g-18ø	MA34

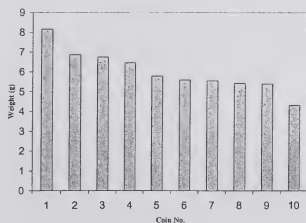
Avg. = 32.08+6 = 5.35g weight

Avg. = 122.1+6 = 20.35mm diameter

Avg. = 1/11h, 1/12h (2) die axis orient.

1 Chalcos

11	132	3.45g-17ø-12h	YNCat231
12	132	2.92g-17ø	CNG36-615



Ch. 3.6, Cypress tree, o/s

No.	CAA ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

Avg. = 6.37+2 = 3.19g weight

Avg. = 34+3 = 17mm diameter

Avg. = 1/12h die axis orientation

Tot.Avg. = 66.71+12 = 5.56g weight

Tot.Avg. = 242.1+12 = 20.18mm diameter

Tot.Avg. = 1/11h, 3/12h (4) die axis orientation

Uncertain Reverse

4 Chalci

1	6.92g-16.9ø	ER19648/19
---	-------------	------------

Avg. = 6.92g weight
Avg. = 16.9mm diameter

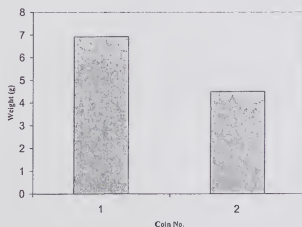
2 Chalci

2	4.50g-17ø	JN128HT
---	-----------	---------

Avg. = 4.50g weight
Avg. = 17mm diameter

Tot.Avg. = 11.42+2 = 5.71g weight

Tot.Avg. = 33.9+2 = 16.95mm diameter



Ch. 3.7, Rev. uncertain

Table 3.1. Number of coins used to calculate the average weights of Tigranes II coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Weight
King or Nike holding spear	4	6.76g
King or Nike hold. spear o/s	2	6.03g
Nike holding crown, walking	27	5.43g
Nike hold. crown walk. o/s	54	6.23g
Cypress tree	10	5.15g
Cypress tree o/s	12	5.56g
Reverse uncertain	2	5.71g
Total	111	

Table 3.2 Number of coins used to calculate the average diameters of Tigranes II coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Diameter
King or Nike holding spear	1	20mm
King or Nike hold. spear o/s	2	21mm
Nike holding crown, walking	21	18.19mm
Nike hold. crown walk. o/s	50	21.04mm
Cypress tree	7	17.97mm
Cypress tree o/s	12	0.18mm
Reverse uncertain	2	16.95mm
Total	95	

ERRATA

Armenian Numismatic Journal, Series II, Vol. 7 (37), (June 2011), No. 2, pp. 27 and 28, in the captions of Tables 3.1, 3.2, 3.3, Chart 3.8.

Tigranes II should be Artavasdes II.

Table 3.3. Number of coins used to calculate the average die axis orient. of Tigranes II cop.

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Die Axis Orientation
King or Nike holding spear	---	---
King or Nike hold. spear o/s	---	---
Nike holding crown, walking	16	4/11h, 10/12h, 2/1h
Nike hold. crown walk. o/s	33	2/10h, 4/11h, 20/12h, 7/1h
Cypress tree	5	2/11h, 2/12h, 1/6h
Cypress tree o/s	4	1/11h, 3/12h
Reverse uncertain	---	---
Total	58	

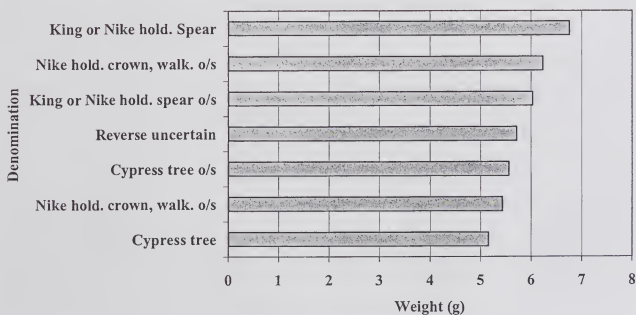


Chart 3.8 Average weights of Tigranes II copper coins (grams)

THE ARMENIAN COIN AUCTION OF R. A. COLLECTION (2010)

The "R. A. collection" of Armenian coins and coins relating to Armenia, assembled mostly from the Classical Numismatic Group, Inc., was consigned to the same dealer and auctioned on 15 September 2010, by mail bid and on Internet.¹

The Armenian section of the catalogue, which includes 132 lots, contains more than two hundred pieces from the Armenian kingdom of Sophene, Artaxiad Dynasty of Armenia, as well as Roman and Byzantine coins relating to Armenia, Commagene, and Cilician Armenia. We were so impressed with the names of major coin dealers and quality of these coins that we referenced their names in our summary following this review: Classical Numismatic Group,² Spink,³ Münzen und Medaillen,⁴ Numismatica Ars Classica,⁵ Numismatic Fine Arts,⁶ Leu,⁷ Elsen,⁸ Christie's,⁹ Necessian,¹⁰ and Sotheby's.¹¹

The Armenian section of the catalogue includes numerous rare coins of high quality. It should be emphasized that many of the pedigree coins were part of the *Araratian Collection*, sold by the CNG in several auctions. To this list belong the copper coins of Arsames I, Arsames II, Xerxes, Abdissares, Morphilig, tetradrachms and drachms (with comet and Antioch Tyche) as well as a Damascus copper issued by Tigranes II, drachms of Artavasdes II and Artaxias II, and copper coins of Artaxias II, Tigranes III, Artavasdes III, Tigranes IV and Tigranes V. The medieval coins included a follis of Kiurike II, copper coins of barons Roupen I, Toros I, Roupen II, and Levon II; the royal section of Cilician Armenia included: Levon I, a one-lion coronation piece, a billon inscribed in Latin; Hetoum-Kaikhusrew bilingual half tram; Levon II, a pre-coronation tram with Hetoum-Zabel tram design, Smpad half tram, Gosdantin I trams and a kardez, Levon III half tram, and a pogh from Guy. Also, there were numerous Roman and Byzantine coins relating to Armenia, such as a denarius of Mark Antony, Mark Antony and Cleopatra, an aureus and a denarius of Augustus, a

¹ Classical Numismatic Group, Inc., *CNG Auction 85, an Internet & Mail Bid Sale*, Closing Wednesday, September 15, 2010 (Lancaster, PA), pp. 5-31, Nos. 1-132.

² Classical Numismatic Group, Inc., *Auction XXVII* (29 September 1993), *Araratian Collection [I] – Auction XXXVI* (5 December 1995); *Araratian Collection Part 2 – Auction 46* (24 June 1998); *Triton V* (16 January 2002); *Panossian Collection – Auction 61* (25 September 2002); *Auction 67* (22 September 2004); *Wagner Collection – Auction 82* (16 September 2009).

³ Spink and Son, Ltd., *Spink Numismatic Circular* (April 1992).

⁴ Münzen und Medaillen, *Auction 68* (15 April 1986).

⁵ Numismatica Ars Classica, *Auction 5* (25 February 1992).

⁶ Numismatic Fine Arts International, Inc. *Auction XII* (23 March 1983); *Auction XXV* (29 November 1990).

⁷ Bank Leu, *Auction 77* (11 May 2000).

⁸ Jean Elsen, *Auction 55* (19 December 1998).

⁹ Christie's, *Goodacre Collection – Auction* of 22 April 1986.

¹⁰ Y. T. Necessian, *Joseph Collection – Auction I* (2 May 1997).

¹¹ Sotheby's, *Slocum Collection* – 6 March 1997.

Table I.b Comparative data of 2010 and previous sale prices (cont.)

Lot	Ruler	Coin	Est. \$	Sold \$	Multiples of Prev. Sold \$
067	Augustus	Fourrée Denarius	200	471	2.68 X CNG 1995—176
074	Lucius Verus	Æ As Armenia std	300	356	2.16 X CNG 1995—165
076		Æ Tetradrachm	500	920	1.08 X CNG 1995—853
083	Kiurike II	Æ Follis	1000	4370	2.11 X CNG 2002—2068
094	Roupen I	Æ Copper	500	1514	3.36 X CNG 1993—451
085	Toros I	Æ Copper	750	1955	3.09 X CNG 1993—633
086	Roupen II	Æ Copper	400	2185	4.41 X CNG 1995—495
087	Levon II	Æ Copper	750	2300	3.48 X CNG 1993—660
088	Levon I (king)	AR Cor. tr. 1-lion	750	2415	3.66 X CNG 1993—660
090		AR Double tram	300	517	1.57 X CNG 1993—330
092		AR Half double tr	150	356	3.6 X CNG 1993—99
093		AR Half tram	200	230	0.84 X Ner 1997—275
094		AR Half tram	300	1380	6.27 X CNG 1993—220
096		AR Tram	150	161	1.46 X CNG 1995—110
097		AR Tram	150	270	2.73 X CNG 1995—99
100		AR Billon-Latin	1250	4715	3.30 X CNG 1995—1430
101	Raymond Roupen	AR Billon denier	100	253	1.92 X CNG 1995—132
104	Hetoum-Zabel	AR Half tram	150	333	2.08 X CNG 1993—160
107	Hetoum-Kaikhusr.	AR Tram AH 641	150	448	2.04 X CNG 1993—220
109		AR Half tram	500	1380	2.28 X CNG 1993—605
112	Levon II	AR Tram H-Z type	300	977	4.44 X CNG 1993—220
115	Hetoum II	AR Billon	150	172	1.56 X CNG 1993—110
118	Smpad	AR Tram	300	379	1.38 X CNG 1993—275
119		AR Half tram	2000	3335	1.9 X CNG 1995—1760
122	Gosdantin I	Æ Kardez	300	747	2.06 X CNG 1993—363
123	Levon III	AR Half tram	2000	4255	1.76 X CNG 1995—2420
124	Oshin	AR Coronation tr.	200	529	2.40 X CNG 1993—220
126	Guy	Æ Pogh	1000	2415	2.83 X CNG 1995—853
132	Catherine Cornaro	AR Gros	2500	4830	4.20 X Soth 1997—1150

The “R. A. Collection” was formed during the past twenty years (that is, from 1990-2010). In the early 1990s, and in 1995 when the first part of the “Araratian Collection” was auctioned, the coin market was very depressed. Obviously, this unknown R. A. collector not only enjoyed his coins for a period of two decades, but he also made an extremely good investment by purchasing these coins. To highlight this point, we formed the Table I, *Comparative data of 2010 and previous sale prices*. Here we tabulated those coins where we had information on their past sale prices. Hence, we are able to demonstrate that during this period Armenian coins have appreciated more than two times in market value. The average for the 61 lots of table I is 2.3. One does not expect to see a collector get rich, but certainly he made a handsome profit from his Armenian coin collection. The estimated value for the R. A. Armenian coin auction was \$91,900, whereas the sum of realized prices was \$193,573.75. One lot was withdrawn and four lots were not sold.

To be fair to the numismatic staff of CNG, it should be emphasized that they have done a great job in cataloguing the Armenian coins. The references included Paul Z. Bedoukian's *Coinage of the Armenian Kingdoms of Sophene and Commagene*,¹³ *Coinage of the Artaxiads of Armenia*,¹⁴ *Coinage of Cilician Armenia*,¹⁵ *Medieval Armenian Coins*,¹⁶ Y. T. Nercessian's *Armenian Coins and Their Values*¹⁷ and *Silver Coinage of the Artaxiad Dynasty of Armenia*,¹⁸ R. Vardanyan,¹⁹ F. L. Kovacs I²⁰ and II²¹, E. Khurshudian,²² L. A. Saryan,²³ M. Amandry,²⁴ *Roman Provincial Coinage*,²⁵ *Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection*,²⁶ Crawford,²⁷ Sydenham,²⁸ CRI,²⁹ RIC,³⁰ RSC,³¹ and some others; also, the above mentioned auction house catalogues where previously the coins were listed for sale. All of the coins are illustrated in color and printed in actual size, and 32 coins were enlarged. The weights, diameters, and die axis orientation data are published.

The statistical data is tabulated and offered to our readers as a useful guide to current market trends, prevailing prices, and for posterity. The prices quoted are from the CNG's Prices Realized which include the sale price plus the 15% buyer's fee for electronic bids directly placed on their website.³²

¹³ Paul Z. Bedoukian [CSC], "Coinage of the Armenian Kingdoms of Sophene and Commagene," in *Selected Numismatic Studies II*, pp. 39-69, pls. 1-2; reprinted from *Coinage of the Armenian Kingdoms of Sophene and Commagene* (Los Angeles, 1985), 37 pp., 2 pls., the English section is reprinted from the American Numismatic Society, *Museum Notes*, Vol. 28 (New York, 1983), pp. 71-88, pls. 11-12.

¹⁴ Paul Z. Bedoukian, *Coinage of the Artaxiads of Armenia* [CAA] (London 1978).

¹⁵ Paul Z. Bedoukian, *Coinage of Cilician Armenia* [CCA] (New York, 1962; Revised edition, Danbury, Connecticut, 1979).

¹⁶ Paul Z. Bedoukian, *Medieval Armenian Coins* [MAC] (Paris, 1971), 69 pp., 12 pls., especially p. 17, pl. II, No. 13, reprinted from *Revue des Études Arméniennes*, New Series, Vol. VIII (1971), pp. 365-431, pls. LXXXII-XCI; reprinted in SNS [I], pp. 191-268, especially pp. 206, 260, No. 13.

¹⁷ Y. T. Nercessian, *Armenian Coins and Their Values* [ACV] (Los Angeles, 1995).

¹⁸ Y. T. Nercessian, *Silver Coinage of the Artaxiad Dynasty of Armenia*, (Los Angeles, 2006).

¹⁹ Ruben Vardanyan, "A Dated Copper Coin of Artaxias II: Evidence on the Use of the Pompeyan Era in Artaxata," *Armenian Numismatic Journal*, Series I, Vol. XXVII (December 2001), pp. 89-94, pl. 3.

²⁰ Frank L. Kovacs, "Additions and Corrections to *Armenian Coins and Their Values*," *Armenian Numismatic Journal*, Series I, Vol. XXX (September 2004), No. pp. 83-86, pl. 5.

²¹ Frank L. Kovacs, "Tigranes IV, V, and VI: New Attributions," *American Journal of Numismatics*, Second Series, Vol. 20 (2008), pp. 337-350, pls. 81-82.

²² E. Khurshudian, "A Coin of Mitridat, King of Tosp," *Oriental Numismatic Society Newsletter No. 157*, p. 8.

²³ L. A. Saryan, "An Ancient bronze Depicting an Armenian Tiara," *Numismatic Circular*, Vol. XCIX (May 1991), No. 4, p. 112, illus.

²⁴ Michel Amandry, "Du Monnayage d'Artaxisata et des soi-disant monnaies d'Aegospotami," *Bulletin de la Société Française de Numismatique*, Vol. 57 (November 2002), No. 9, pp. 173-177, illus.

²⁵ Andrew Burnett, Michel Amandry, Pere Pau Ripollès, *Roman Provincial Coinage* (London, Paris, 1992), Vol. I, Part I, Introduction and Catalogue; Part II, Indexes and plates.

²⁶ Philip Grierson, *Catalogue of the Byzantine Coins in the Dumbarton Oaks Collection and in the Whittemore Collection* (Washington D.C., 1966-1973).

²⁷ Michael H. Crawford, *Roman Republican Coinage* (Cambridge, England, 1974).

²⁸ Edward A. Sydenham, *The Coinage of the Roman Republic* (London, 1952).

²⁹ D. Sear, *The History and Coinage of the Roman Emperors 49-27 B.C.* (London, 1998).

³⁰ Harold Mattingly and Edward A. Sydenham, *The Roman Imperial Coinage* (London, 1923-1994).

³¹ D. Sear, *Roman Silver Coins* (London, 1978-1987).

³² CNG added 18% buyer's fee to the hammer price of all successful written, fax, email, and phone bids. Hence, some "US\$ Sold" reported in the catalogue may be 3% less than the actual amount paid by some CNG bidders.

CATALOGUE

No.	Ruler	Coin	Reference	Grade	US\$ Est.	US\$ Sold
001	Arsames I	Æ Horseman Ex-CNG 27-1	CSC 3, ACV 3	F	200	632.50
002	Arsames II	Æ Figure standing Ex-CNG 36-534	CSC 6 ACV 7*	VF	750	1955.00
003		Æ Eagle standing	CSC 7 ACV 8	-VF	1250	1380.00
004		Æ King l/Eagle standing	CSC 7v ACV 8v	F	1500	1380.00
005		Æ Pileoi of the Doiskouroi	CSC 8 ACV 9	VF+	2000	1840.00
006	Xerxes	Æ Nike standing Ex-CNG 36-535	CSC 9 ACV 10*	F+	600	2530.00
007	Abdissares	Æ Eagle standing Ex-CNG27-2	CSC 16 ACV 15	F	200	471.50
008	Morphilig	Æ Anahit ? stndng Ex-CNG 36-538	CSC --- ACV ---	F	500	3455.75
009	Tigranes I	Æ Figure standing	CAA 5 ACV 20	F	200	310.50
010		Æ Figure standing Ex-CNG 36-539	CAA 5 ACV 20	F	150	299.00
011		Æ Zeus seated Ex-CNG 36-540	CAA 4v ACV 22v	VF	300	withdrawn
012		Æ Branch Ex-CNG 27-4	CAA 3 ACV 25	-F	150	241.50
013	Tigranes II	AR Tetradrachm Ex-MM 68-317	SCADA* A21-P37a CAA 34 ACV 30	VF+	2000	4140.00
014		AR Tetradrachm Ex-Numismatica Ars Class. 5-167	SCADA* A48-P13a CAA 40 ACV 35	EF	3000	3680.00
015		AR Drachm, comet Ex-CNG 36-565 Ex-NFA 25-216	Ner. Tig.14a SCADA* a1-p1a CAA 49 ACV 39	EF	3000	13226.15
016		AR Drachm Ex-CNG 27-11	SCADA* a29-p22c CAA 75 ACV 40	VF	1500	4025.00

No.	Ruler	Coin	Reference	Grade	US\$ Est.	US\$ Sold	
017	Tigranes II	Æ Tyche	CAA 93 ACV 48	VF	200	322.00	
018		Æ Tyche	CAA 93 ACV 49	-VF	200	138.00	
019		Æ Tyche	CAA 91 ACV 50	VF	150	195.50	
020		Æ Tyche of Damascus	Ner. Tigr.11 CAA 112v ACV 63	VF+	500	1380.00	
021		Æ Nike	CAA 117 ACV 77v	VF+	150	218.50	
022		Æ Nike	CAA 120 ACV 87	VF+	300	212.75	
023		Æ Cornucopia	CAA 105-6 ACV 96	VF	150	120.75	
024		Æ Grain ear with two leaves	CAA 107v ACV 104v	VF+	200	563.50	
025		Æ Palm frond curved leftward	CAA 121 ACV 108	VF+	250	178.25	
026		Æ Tripod-lebes with str. legs	CAA 122 ACV 111	VF+	200	281.75	
027		Æ Tripod-lebes with curved legs	CAA 122 ACV 111	VF+	200	264.50	
028		Æ Horse grazing	Ner.Tigr.20 CAA --- ACV 111	VF	200	299.00	
029		4 Æ, a. Heracles b. Cornucopia c. Cypress tree d. Cypress tree	ACV 66 ACV 93 ACV 105 ACV 106	Fine to VF	200	1265.00	
030		Artavasdes II	AR Drachm	SCADA a3-p---			
				CAA 130 ACV 124	VF	3000	9775.00
031		Æ Nike Ex-CNG 27-29	CAA 132v ACV 127	-VF	150	718.75	
032		Æ Nike	CAA 135 ACV 132	VF+	300	1265.00	
033		Artaxias II	AR Drachm	SCADA*			
			Ex-CNG 46-693	a2-p2	VF	3000	7475.00
034		Artaxias II	Æ Grape bunch	Vardanyan Dated 2	VF	500	460.00

No.	Ruler	Coin	Reference	Grade	US\$ Est.	US\$ Sold
035	Tigranes III	Æ Elephant	CAA 143 ACV 146	F+	200	379.50
036	Tigranes II [was Artaxias II]	Æ Nike Ex-CNG 36-617	Kov. Arm. I CAA 136 ACV 133	fair	100	138.00
037	Artavasdes III	Æ Artavasdes standing l. Ex-CNG 36-632	CAA 160 ACV 174	fair	200	299.00
038		Æ Eagle standing on Rock pile Ex-CNG 36-633	CAA 2 (Ar- (taxias I) ACV 177	fair	200	603.75
039	Tigranes IV/ Augustus	Æ Tigranes/ Augustus Ex-CNG 27-34	Kov.Arm.II CAA 167 ACV 184 RPC 3841	F	1500	1840.00
040	Tigranes V [IV]	Æ Heracles Ex-CNG 82-691 Spink Num. Circ. April 1992-1664	Kov.Arm.II CAA153-4 ACV158-60	VF	1000	1610.00
041		Æ Elephant r.	Kov.Arm.II CAA151 ACV171	VF+	1000	833.75
042		Æ Elephant l.	Kov.Arm.II CAA150 ACV172	VF	600	977.50
043		Æ Eagle stndng. r.	Kov.Arm.II CAA155 ACV165	F+	750	603.75
044		Æ Eagle stndng. l.	Kov.Arm.II CAA156 ACV166	-VF	600	483.00
045	Tigranes VI [IV]	Æ Bipennis and club	Kov.Arm.II CAA157-8 ACV167-8 and 70	VF	600	529.00
046		Æ Nike standing r. with upraised hand Ex-CNG 27-31	Kov.Arm.II CAA148 ACV162-3	F	300	506.00
047	Tigranes VI [Tigranes IV and Queen Erato]	Æ Jugate heads of Tigranes and Queen	Kov.Arm.II CAA162 ACV179	-VF	500	552.00

No.	Ruler	Coin	Reference	Grade	US\$ Est.	US\$ Sold
048	Artavasdes, Media- Atropatene	Æ Female bust Ex-CNG 36-639	Alram 237	VF	500	920.00
049	Asinualus, Media- Atropatene	Æ Nike driving quadriga Ex-CNG 36-640	Alram 238	F+	500	603.75
050		Æ Nike driving quadriga Ex-CNG 82-706	Alram 238	F+	500	356.50
051	Mithradates I Kal- linikos, Com- magene	Æ Eagle/palm Ex-CNG 27-26	Alram 245 C SC 23 ACV 190	-VF	150	471.50
052		Æ Club Ex-CNG 82-702	Alram 248 ACV 193	F	200	299.00
053		Æ Club, filleted Ex-CNG 36-647	ACV 195*	VF	300	2415.00
054	Antiochus IV Epi- phanes, Com- magene	Æ Scorpion Ex-CNG 36-650A	ACV 199 RPC 3856 CSC ---	VF+	150	120.75
055	Epiphanes and Kallinikos	Æ Armenian tiara	ACV 220 RPC 3860	VF	300	356.50
056	Samosata, Commagene	2 Æ, a. Zeus/lion b. Lion/Tyche	ACV 237 ACV 240	VF	300	264.50
057	Artaxata civic coins	Æ Nike, bust/ palm curved Ex-CNG 82-697	RPC I supp. 1738a Amandry B.2	F	300	322.00
058		Æ Nike, bust/ palm curved	Ref. as 057	VF	400	299.00
059		Æ Tyche bust, turreted/ grain ear Ex-CNG 82-698	RPC supp. II 3844E Amandry C.2	F	300	414.00
060	Armenia ? [Commagene]	Æ Armenian tiara horse Ex-CNG 27-35	Æ Armenian tiara horse	VF	200	138.00
061		Æ Armenian tiara horse Ex-CNG 36-660	Æ Armenian tiara horse	-VF	200	184.00
062	Mithridatges I, Tosp	Æ Kings bust/ inscription Ex-CNG 67-832	Khurshudian ONS 157 1998, p. 8	VF	750	1725.00

No.	Ruler	Coin	Reference	Grade	US\$ Est.	US\$ Sold
063	Mark Antony	AR Armenian tiara crossed with bow and arrow Ex-CNG 36-663	Cr. 539/1 CRI 297 Syd. 1205 RSC 19	VF	1500	2300.00
064	Mark Antony and Cleopatra	AR Denarius Armenian tiara behind Antony's neck	Cr. 543/1 CRI 345 Syd. 1210 RSC 1	VF	2000	3565.00
065	Augustus	AV Aureus Victory stng bull held by horns Ex-CNG 27-36 Ex-NFA 12-153	RIC 1514	VF+	10,000	25300.00
066		AR Denarius Armenian tiara, quiver, bow case Ex-CNG 27-37	RIC 1516 RSC 11	F+	750	805.00
067		Fourrée Denarius Ex-CNG 36-665	<i>of</i> RIC 1515 <i>of</i> RSC 12	VF	200	471.50
068	Nero	AR Hemidrachm Victory adv. r.	RIC 1616 RPC 3644	-VF	150	442.75
069	Trajan	Æ Sestertius Trajan standing holding spear	RIC 1642v	-VF	200	218.50
070	Antoninus Pius	Æ Sestertius Antoninus Pius crwngng Sohemos	RIC III 619 Banti 322	-VF	1000	690.00
071	Marcus Aurelius	AR Denarius Armenia seated, and mourning,	RIC III 85 RSC 6	F	150	448.50
072	Lucius Verus	AV Aureus Armenia seated, and mourning,	RIC III 86 MIR 18,89 2/37	VF+	5,000	6325.00
073		AR Denarius Armenia seated, and mourning,	RIC III 81 MIR 18, 90-4/30	-EF	300	471.50
074		Æ As, Armenia std, and mourning, Ex-CNG 36-675	RIC III 1367 MIR 18, 79- 19/10	VF	300	356.50
075		Æ Sestertius L. Verus std on platf. Sohemo stg Ex-CNG 27-40	RIC III 1375 MIR 18,91 16/35 Banti 102	F	300	---

No.	Ruler	Coin	Reference	Grade	US\$ Est.	US\$ Sold
076	Lucius Verus	AR, BI tetradrachm Armenia seated, and mourning, trophies behind	Dattari (Savio) 9434 K & G 39			
		Ex-CNG 36-676	107v	VF	500	920.00
077	Trajan - L. Verus	Æ a. Sesertius, Trajan standing	RIC II 642			
		Æ b. Sestertius, A. Pius crowning Sohemos	RIC III 619			
		AR c. Denarius, M. Aurelius/Mars standing	RSC 469			
		AR d. as last	RSC 469			
		Æ e. L. Verus std, Sohemos stndng. in front of platf.	RIC III 1370	F to -VF	500	661.25
078	Leo V the Armenian	AV Solidus with Constantine	DOC 2b.2			
		Ex-Leu 77-856	SB 1627	EF	1500	4601.15
079		AV Semissis with Constantine				
		Ex-CNG Triton V-2293	DOC 12			
		Elsen 55-1103	Anastasi 490a			
		Christie's 22 April 1986, 211	SB 1632A	EF	1000	2990.00
080		AR Miliaresion with Constantine	DOC 4 SB 1628	VF+	300	258.75
081		Æ 40 Nummi-Follis with Constantine	Anastasi 488 DOC 17			
			SB 1636	VF+	150	---
082		Æ 40 Nummi-Follis with Constantine	Anastasi 497 DOC 19			
			SB 1635	VF	200	---
083	Kiurike II	Æ Follis Ex-CNG 61-2379	ACV 514 MAC 1	fair	1000	4370.00
084	Baron Roupen I	Æ Copper Ex-CNG 27-83	ACV 245v MAC 3v	VF	500	1514.55
085	Baron Toros I	Æ Copper Ex-CNG 27-84	ACV 246 MAC 5	F	750	1955.00
086	Baron Roupen II	Æ Copper Ex-CNG 36-712	ACV 249 CCA3a	VF	400	2185.00

No.	Ruler	Coin	Reference	Grade	US\$ Est.	US\$ Sold
087	Baron Levon II	Æ Copper Ex-CNG 27-85	ACV 252* CCA 4v	-VF	750	2300.00
088	King Levon I	AR Cor. tr., 1-lion Ex-CNG 27-100	ACV 257v CCA 80	VF	750	2415.00
089		AR Cor. tr., 2-lion	ACV 267 CCA 96	VF+	100	247.25
090		AR Double tram Ex-CNG 27-90	ACV 269 CCA 23	EF	300	517.50
091		AR Double tram	ACV 269v CCA 25	VF+	150	310.50
092		AR Half double tr. Ex-CNG 27-93	ACV 274 CCA 54	VF+	150	356.50
093		AR Half tram Ex-Nerces. I-80	ACV 277 CCA 71	-VF	200	230.00
094		AR Half tram Ex-CNG 27-97	ACV 278v CCA 73	VF+	300	1380.00
095		AR Tram	ACV 286v CCA 236	-EF	100	75.90
096		AR Trm, lily in r/h Ex-CNG 36-749	ACV 297v CCA 672	-EF	100	161.00
097		AR Tram Ex-CNG 36-751	Metcalf Class. 39	-EF	150	270.25
098		6 AR a, b, c. Coro- nation trams, 2- lion, d. Half double trams, e, f. Trams	---	-VF to VF	150	603.75
099		Æ Tank	ACV 304v CCA 721v	VF+	100	189.75
100		AR Billon in Latin Ex-CNG 36-767	ACV 281* CCA 9v MAC 33 CCS 133a	VF	1250	4715.00
101	Raymond Roupen	AR Billon Ex-CNG 36-768	Metcalf Cru- sades class M452-4 CCS 93	VF	100	235.75
102	Hetoum-Zabel	AR Tram	ACV 336 CCA 906v	EF+	100	356.50
103		AR Tram	CCA 940	EF+	100	103.50
104		AR Half tram Ex-CNG 27-151	CCA 1284a	VF	150	333.50

No.	Ruler	Coin	Reference	Grade	US\$ Est.	US\$ Sold
105	Hetoum-Zabel	AR Half tram	CCA1285/45	VF	150	178.25
106		4 AR Trams	---	VFto-EF	150	235.75
107	Hetoum-Kaikhusr.	AR Tram, A.H.641 Ex-CNG 27-138	ACV 326 CCA 818	EF	150	448.50
108		AR Tram, A.H.644	ACV 329	EF	200	833.75
109		AR Half tram Ex-CNG 27-141	ACV 331v CCA 839	VF	500	1380.00
110	Hetoum-Kaiq-Kaik.	4 AR trams	---	VFtoVF	150	977.50
111	Levon I to Hetoum I	8 Æ , 1 Lev. tank, 4 Het. tanks, 3 Het. Kard.	---	F to VF	300	212.75
112	Levon II	AR Tram H-Z type Ex-CNG 27-156	ACV 368v CCA 1425	-EF	300	977.50
113		AR Tram	CCA 1429	EF	200	333.50
114		5 AR, 4 Trams, 1 Half tram	---	-VF to VF	300	747.50
115	Hetoum II	AR Billon Ex-CNG 27-174	ACV 394v	VF	150	172.50
116	Levon II to Hetoum II	5 Æ , 1 Lev. II Kard 4 Hetoum II Kard	CCA1577	F to -VF	200	138.00
117	Smpad	AR Coronation trm	---			
118		AR Tram Ex-CNG 27-182	ACV407v CCA1653a Bed. silver	EF	400	920.00
			3-6v ACV 408v CCA 1669v Bed. silver	VF+	300	379.50
119		AR Half tram Ex-CNG 36-841	ACV 411*	VF+	2000	3335.00
120	Gosdantin I	AR Tram	CCA 1677 CCA1727b/c	VF+	2500	3910.00
121		AR Tram	ACV 416 CCA1727c	-EF	2500	4025.00
122		AE Kardez Ex-CNG 27-185	ACV 415 CCA-1728/32	VF+	300	747.50
123	Levon III	AR Half tram Ex-CNG 36-852	ACV 417v	-EF	2000	4255.00
124	Oshin	AR Coronation trm Ex-CNG 27-192	ACV 428* ACV 438 CCA1845v Bed Hoard 101x	EF	200	529.00

No.	Ruler	Coin	Reference	Grade	US\$ Est.	US\$ Sold
125	Hetoum I to Gosdantin III	12 AR, 2 H-Z trm, 2 Lev. III takv., 3 Oshin takv., 2 Oshin takv. o/s in Arb., 1 Lev. IV takv. o/s in Arb., 2 Gosdantin III takvorins	---	F to VF	400	701.50
126	Guy	Æ Pogh Ex-CNG 36-876	ACV 470 CCA 2040	-VF	1000	2415.00
127	Levon IV to Gosdantin IV	17 AR Takvorins 3 Lev. IV, 2 Lev. IV takv. o/s in Arb., 1 Guy, 2 Gosd. III lion l., 5 Gosd. III, 2 Lev the Usurper, 2 Gosd. IV takv.	---	F to VF	500	1150.00
128	Levon V	AR Billon	ACV 503v	VF	300	368.00
129		AR Billon	ACV 503	VF	150	172.50
130	Smpad to Levon V	8 Æ, 1 AR Billon 1 Smpad kard., 1 Lev. III kard., 1 Lev. IV large pogh, 1 Gosd. III pogh, 1 Lev. the Usurp. pogh, 1 Gosd. IV pogh, 1 Lev. V billon, 1 Post Roupenian, 1 uncertain	---	F to -VF	400	603.75
131	Smpad to Levon V	8 Æ, 1 Smpad pogh 1 Lev III kard., 4 Oshin poghs, 1 Lev. IV pogh, 1 Lev. V pogh	---	F to VF	300	---
132	Catherine Cornaro Queen of Jerusa- lem, Cyprus, and Armenia	AR Gros Ex-Sotheby's (John Slocum), 6 March 1997, 746	M&P pl. 25, 2-6; CCS 172v	VF+	2500	4830.00

Բ. Ա.-ի ՀԱՒԱՌԱՄԱՆՈՅԻՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴՐԱՄՆԵՐՈՒՆ ԱՃՈՒՐԴԸ

[Ամփոփում]

Հաւաքորդ Բ. Ա.-ի Հայկական դրամներն ու Հայաստանի վերաբերեալ դրամները, մեծամասնութեամբ զնուած կլասիկալ Նիւմիսմատիկ Գրուպ Ընկերութեանն, աճուողով վաճառուեցան նոյն Հաստատութեան կողմէ 15 Սեպտեմբեր 2010ին, թէ թղթակցութեամբ և թէ Համացանցով:

Յուցակագրութեան Հայկական բաժինը ունէր 132 խումբեր, որոնք բաղկացած էին աւելի քան 200 դրամներէ, կազմուած Հետեւեալներէ:- Մոփքի թագաւորութիւն, Արտաշէսեան Հարստութիւն, Հայաստանի վերաբերեալ հռոմէական և բիւզանդական դրամներ, Կոմմագենէ և Կիլիկեան Հայաստան:

Դրամները զնուած էին աւելի քան տասնեակ մը աշխարհահռչակ Հաստատութիւններէ, որոնք կը վաճառէին դասական Հնադրամներ: Մենք կարևոր նկատեցինք յիշել ստոյգ մեծամասնութիւնը մեր դրամասութեան սկիզբը:

Հայկական ժողովածոն ունէր բազմաթիւ չափազանց հազուադիւտ և որակաւոր դրամներ: Պէտք է հոս շեշտել, որ տոճմագրութիւն ունեցող դրամները մեծ մասամբ պատկանած էին «Արարատեան ժողովածոյին», ծախուած՝ Կլասիկալ Նիւմիսմատիկ Գրուպ Ընկերութեան կողմէ քանի մը աճուողներու ընթացքին: Այս ցանկին կը պատկանէին պղնձեայ դրամները Արշամ Ա-ի, Արշամ Բ-ի, Քսերքսէսի, Աբդիսարէսի, Մորթիլիկի, ինչպէս նաև չորքդրամեաններ և դրամներ (գիսաստղով և Անտիոքի Բախտով) ու Դամասկոսի պղինձեայ Տիգրան Մեծի, դրամներ Արտաւազդ Բ-ի և Արտաշէս Բ-ի, նաև պղնձեայ դրամներ Արտաշէս Բ-ի, Տիգրան Գ-ի, Արտաւազդ Գ-ի, Տիգրան Դ-ի և Տիգրան Ե-ի: Միջնադարեան բաժինը բաղկացած էր պղնձեայ դրամէն Կորիկէին, ինչպէս նաև Ռուբինեան իշխաններուն՝ Ռուբէն Ա., Թորոս Ա., Ռուբէն Բ. և Լևոն Բ. Հայկական Կիլիկիոյ թագաւորական շրջանէ՝ Լևոն Ա-ի մէկ առիժով օծման դրամ մը և լատինատառ բիլլոն մը, ձեթուած-Քախտորովի երկվզուեան կիսադրամ մը, Լևոն Բ-ի նախ-օծման դրամ մը Հեթում-Չապէլի դրամին պատկերատարով, Սմբատի կիսադրամ մը, Կոստանդին Ա-ի դրամներ և քարտէջ մը, Լևոն Գ-ի կիսադրամ մը, Կի թագաւորի փող մը: Առկալ էին նաև Հայաստանի ու հարց վերաբերեալ բազմաթիւ հռոմէական ու բիւզանդական դրամներ, վերաբարած՝ Մարկոս Անտոնիոսի, Մարկոս Անտոնիոսի և Կղնոպատրայի, Աւգուստոսի, Տրայանոսի, Մարկոս Աւրելիոսի, Դուկլիոս վերոսի, Բիւզանդիոնէն՝ Հայազգի Լէօ Ե-ի, նաև խաչակիր Կիպրոսէն Հայաստանի անուանական միապետ Կատերինէ Կոռնարո:

Բ. Ա.-ի Հայկական ժողովածոն կազմուած է նախորդ քսան տարիներու ընթացքին, 1990-2010: 1990ին և 1995ին երբ «Արարատեան ժողովածոյին» առաջին մասը վաճառուեցաւ, հնագիտական մետաղադրամներու շուկայի արժէքը բաւական ինկած էր: Անկասկած Բ. Ա. հաւաքորդը այս երկու տասնամեակներու ընթացքին ոչ միայն մեծապէս վայելցց իր դրամները այլ նաև կատարելագործեց ընտիր և ինստեան չահարկութիւն մը: Այս կէտը աչքառու ընելու համար կազմեցինք աղիւսակը թիւ 1-ը: Այս ցանկին մէջի դրամներուն 61ին միջինը՝ ցոյց կու տայ որ դրամներուն գինը բարձրացած է 2.31 անգամ: Մարդ մը պիտի չակնակէր որ հաւաքորդ մը հարստանայ դրամներու ժողովածոյ մը կազմելով, սակայն այս կը փաստէ որ կարելի է կոկիկ և իմաստալից շահ մը ապահովել:

Ե. Թ. Ներսէսեան

ՀԱՅ ԴՐԱՄԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԻՐԵԱԼ ԵՂԻԱ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Գրեց՝ Յովսէփ Նալպանտեան

Դրամագիտութիւնը օժանդակ պատմական գիտութիւն է: Կ'ուսուամնասիրէ դրամահատու-
թեան, դրամական շրջանառութեան պատմութիւնը, տարբեր մասնականներու մետաղադրամները,
դրամական դանձները, յուշանշանները, շքանշանները եւայլն:

Գործի մը անհուն սիրով նուիրուելը, երկար տարիներ հայ դրամագիտութեան համար
պըպտել, հետազօտել, ուսումնասիրութիւններ հրատարակելը դիւրին գործ չէ:

Աւելի քան քառասուն տարի Եղիա Ներսէսեան գրած է բազմաթիւ յօդուածներ, թէ հայերէն
և թէ անգլերէն լեզուներով: Ան իր նոր մօտեցումներով, հայ դրամագիտութեան մէջ իր
բազմաբեղուն գիտելիքներով յարգանք վայելած է և դեռ կը շարունակէ աշխատել:

Ո՛վ է այս նուիրեալ հայորդին:

Ծնողքը Այնթապէն մագապուրծ կը հաստատուին Հալէպ: Եղիա Ներսէսեան կը ծնի, մայր
գաղութ, Հալէպի մէջ 1931-ին:

Ամերիկա կը հաստատուի 1951-ին: 1955-ին կ'աւարտէ Նիւ Եորքի Ռէնսսէլըր Փօլիթէքնիք
ինստիտուտը: 1956-1959 թթ. կը ծառայէ ամերիկեան բանակին մէջ: 1961-ին վերջնականապէս
կը հաստատուի Լոս Անճելոսի շրջանը:

Հիմնադիր անդամներէն մէկն Հայ Դրամագիտական Ընկերակցութեան: Այս կազմակերպու-
թիւնը կը հիմնուի 1971-ին: Երկար տարիներ գործօն մասնակցութիւն ունեցած է յիշեալ
կազմակերպութեան գորգացման և այդ միջով հայ դրամագիտութեան պահպանման և
տարածման գործին մէջ:

Հայ Դրամագիտական Հանդէսի միակ հիմնադիրն է (հիմնուած 1975-ին): Հանդէսը երկլեզու
է, այս տարի կը նշուի հիմնադրութեան 35 ամեակը:

Հայ Դրամագիտական Ընկերակցութիւնը իրենց հրատարակած բազմաթիւ գիրքերէն, ամէն
անգամ, հարիւրաւոր օրինակներ նուիրած են Հայաստանի զբաղարաններուն: Այս մէկն ալ
իսկական հայրենասիրական գործնական մօտեցում, և անշուշտ, օրինակ շատերու:

Պրն. Եղիա Ներսէսեանը հեղինակած է հետեւեալ հատորները.

- Ա. Attribution and Dating of Armenian Bilingual Trams, ԼԱ., 48 էջ, 1983:
- Բ. Հայ դրամագիտական մատենագրութիւն և գրականութիւն, ԼԱ., երկլեզու, 729 էջ, 1984:
- Գ. Bank Notes of Armenia, ԼԱ., 416 էջ, 1988:
- Դ. Armenian Coins and Their Values, ԼԱ., 304 էջ, 1995:
- Ե. Հայ դրամագիտական ուսումնասիրութիւններ, Կ. 1, ԼԱ., երկլեզու, 774 էջ, 2000:
- Զ. Silver Coinage of the Artaxiad Dynasty of Armenia, ԼԱ., 308 էջ, 2006:
- Է. Armenian Coin Auctions, ԼԱ., 118 էջ, 2006:
- Ը. Metrology of Cilician Armenian Coinage, ԼԱ., 161 էջ, 2007:
- Թ. Catalogue of Armenian Coins, ԼԱ., 515 էջ, 2008:
- Ժ. Հայ դրամագիտական ուսումնասիրութիւններ, Կ. 2, ԼԱ., երկլեզու, 640 էջ, 2009:

Քանի որ նախորդ գիրքերու մասին գրուած է մօտիկ անցեալին, մենք պիտի անդադառ-
նանք վերջին 2009-ի հրատարակութեան՝ Հայ դրամագիտական ուսումնասիրութիւններ,
հատոր 2 գիրքին:

Այնպիսի, մարուր տպագրութեամբ այս հատորը կը բաղկանայ 580 էջ յօդուածներէ + 60
էջ հայկական դրամներու որակաւոր լուսանկարներէ: Գիրքը երկլեզու է, հայերէն և անգլերէն:

Նախքան, գիրքի մէջ տեղ գտած, յօդուածներու թուարկումը, ըսենք որ Պրն. Ներսէսեան տարած է շատ խղճամիտ, մանրագնին աշխատանք: Ամէն մէկ էջի վրայ, եթէ հարկ կայ, տարբեր վիճելի հարցեր ունին իրենց բացատրութիւնը, բառեր, եզրեր, տարբեր վայրերու մէջ ընդունուած անուններու լուսարանութիւններ, ետպլն:

Հատորին մէջ յօդուածներու շարքը բաժնուած է երեքի,

Ա-Հին շրջան. -A Newly Discovered Coin of Tigranes II the Great Tetradrachms: -Two Drachms of Tigranes II with Unrecorded Field Letters: -Տիգրան Մեծի քանի մը անտիպ դրամները: -Տիգրան Բ. Մեծ և Դամասկոսի դրամահատարանը: -Մեծն Տիգրան և կրտսեր Տիգրանի դրամներուն առեղծուածք: -The Myth of Tigranes the Younger Coins: -Tigranes II Mint Where Coppers of Wheat Design were Struck: -Արտաշէս Բ-ի դրամները: -Two Unpublished Coins of Tigranes III of Armenia:

Բ-Միջնադարեան շրջան. -Հայկական Կիլիկիոյ պարոնութեան դրամները: -Յաւելեալ փաստարկներ Կիլիկիոյ Հայոց ոսկեդրամներու վաւերականութեան շուրջ: -Լեւոն Ա. թագաւորին օծումը և իր օծման դրամը: -Metrological Analysis of Levon I Double Trams: -Billons of King Hetoum II: -Կիլիկիոյ Կոստանդին Ա. թագաւորի (1298-1299) նորայայտ դրամներուն առիթով: -Copper Coins of King Gosdantin I (1298-1299): -Կիլիկեան Հայաստանի Օշին թագաւորին (1308-1320) դրամները: -Պղնձապատ հայկական դրամները: -Հայկական Կիլիկիոյ վերջին թագաւոր՝ Լեւոն Ե-ին դրամահատութիւնը: -Կիլիկեան Հայաստանի թագաւորներուն կիսադրամները: -Կիլիկեան Հայաստանի արաբերէնով կրկնապողոտուած դրամները:

Գ-Արդէ շրջան և այլազանք: -Paul Z. Bedoukian Medal: -An Armenian Copper Bowl of Havhav Monastery: -Տիգրան Բ-ի ոսկեդրամներ յայտնաբերուած Եւրոպայի մէջ: -Tigranes II Counterfeit Tetradrachms with Imperial Countenance Portrait: -More on Counterfeits: - A Counterfeit Hemidrachm of Tigranes II: -Counterfeit Gold Double Tahekans of King Levon I: -A Cast Counterfeit Gold Tahekan of Levon I: -Fantasy Euros of Armenia: -Bibliography: -Index: -Plates:

Տարիներու ընթացքին գրուած յօդուածները ի մի բերելէ բացի, հատորը կազմելու ընթացքին վերամշակած է զանոնք, և անշուշտ լրացուցած է օգտագործուած աղբիւրներու ցուցակը, որ կը բաղկանայ 16 էջերէ:

Պրն. Ներսէսեան Հայ դրամագիտութեան մէջ իսկապէս հմուտ անձ է: Ան մեր դրամագիտութեան կարգ մը մանրամասները օտարներուն ալ ծանօթացուցած է իր անդլերէն գրած հարուստ յօդուածներուն շնորհիւ: Դրամագիտութեան մէջ նորութիւններ գտած է: և փաստած զանոնք:

Մեր ազգային հարստութեան մաս կազմած դրամագիտութեան համար անձանքով չհետազօտողն է, յուսթի իմացականութեամբ մը անդադար գրած ու որոնած է, քաջ գիտակցելով, որ իր կատարածը մնայուն արժէք մը ունի: Ան պարզ հաւաքող մը չէ, այլ մասնագէտ այն անձը, որ Ռոզնիլ չի գիտեր:

Հայ Դրամագիտական Ընկերակցութիւնը կը շարունակէ իր աշխատանքները: Այս համեստ կազմակերպութիւնը պէտք ունի մեր ժողովուրդի շակցութեան, Հայ դրամագիտութեան նուիրուած, բազմաթիւ գիրքերու վաճառքին և յարատեւ օժանդակութեան:

Մարդ երիտասարդ է այնքան, որքան խնդրաւոր է կեանքով: Վաստակաւոր դրամագէտ, հրապարակագիր, բազում գիրքերու հեղինակ Պրն. Ներսէսեանին, իր կատարած բեղուն գործունէութեան համար կ'ըսենք վարձքը կատար:

Նախնական հրատարակութեան համար տե՛ս նոր կեանք շարթաթերթը
Glendale, California

33-րդ տարի, թիւ 3, Դեկտեմբեր 23, 2010, էջ 6



Series II

Volume 7 (37), No. 3

September 2011

ՀԱՅ

ARMENIAN

ԴՐԱՄԱԳԻՏԱԿԱՆ

NUMISMATIC

ՀԱՆԴԵՍ

JOURNAL

TABLE OF CONTENTS

Vol. 7 (37), (2011) No. 3

Letters received on the 40th anniversary of the Armenian Numismatic Society	45
Metrology of Copper Coinage of the Artaxiads of Armenia; Artaxias II	47
Armenian Numismatic Literature	52
NERCESSIAN. Y. T. Coinage of the Armenian Kingdom of Sophene (ca. 260-70 B.C.)	53
Armenian Numismatic Literature	64

ՀԱՅ ԴՐԱՄԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՏ

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL

Series II

Vol. 7 (37), No. 3

September 2011

LETTERS RECEIVED ON THE 40th ANNIVERSARY OF THE ARMENIAN NUMISMATIC SOCIETY

Over the past four decades, the Armenian Numismatic Society, and especially its publications, has carried the torch of Armenian numismatics for researchers and collectors in Armenia and the diaspora. Over the years, our mailbox has been filled with a steady stream of interesting and worthwhile books and studies that, collectively, have enriched our understanding of Armenian coinages and pushed back the frontiers of numismatic science. On this occasion, I congratulate the society's founders and many contributors around the world who have indefatigably carried out this mission.

The law of nature is that new blood is now required to keep this movement alive and vital. Soon it may become necessary for the leaders of our society to pass the torch they have held aloft so well to a new generation. I am confident that we have several younger numismatists who are ready to step up to the challenge, and I look forward to seeing the society continue to flourish under their direction in the coming decades.

Levon A. Saryan, Ph.D.

I read with interest your June 2011 editorial. Many of us members of the Society are not endowed with talents to write interesting, informative, and scholarly numismatic articles like you and others listed in your article. In order to increase the number of contributors and simultaneously diversify/broaden the range of articles appearing in the Journal I have the following suggestions. Recruit, if you can, interested and qualified contributors who 1) may have specialized interests in various aspects of numismatic field, as you suggest (Armenian and neighboring regional coins, Roman coins with Armenian themes, medals, banknotes, even stamps, among others), 2) may live in various regions of the world where they may have small groups of interested, dedicated, but isolated followers, and 3) very importantly with your blessing and approval some of these become regional editors of the *Journal*. There is no harm in having more editors. The more the merrier if they can bring in qualified authors, researchers, and enthusiasts, not necessarily all Armenian. Your title most appropriately could be, e.g., Editor-in-Chief, others may be designated as associate and corresponding editors, as you have now, plus add something like regional editors (Armenia, Europe, and Lebanon as the case may be). Many scientific journals have adopted such a format. I am also "hopeful that we shall see a bright future for" the ANJ.

Best Regards.

N. Tcheurekdjian

P.S. The sale prices of R.A. collection of Armenian coins. Wow. A bubble or simply more sophisticated collectors that are driving prices up of quality coins?

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL is the quarterly publication of Armenian Numismatic Society, an educational, non-profit organization. Editor, Y. T. Nercessian, 8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, USA (webpage: www.ArmNumSoc.org/; e-mail: ArmNumSoc@aol.com). Associate Editors, W. Gewenian and T. Nercessian, Corresponding Editors, L. A. Saryan. Non-member subscriptions \$60/70 per year. **ISSN 0884-0180—LCCN 85-649443**

Մեծ մտաւորական վաստակաշատ դրամագէտ Եղիա Թորոսի Ներսէսեանը 80 տարեկան է. Յորեկանի առթիւ շնորհակարտում ենք նրան, մաղթում քաջառողջութիւն և աշխատանքային նոր յաջողութիւններ:

Ե. Թ. Ներսէսեանը ծնունդ է Հալէպում (Սիրիա) 1831 թ. Փետրուարի 19-ին, տեղում աւարտելով Քոլէջը (Aleppo College) 1861 թ. մեկնում է Թրոյ (Նիւ-Եորք) բարձրագոյն կրթութիւն ստանալու: 1855 թ. աւարտելով Ռէնսէլըր Փօլիթէքնիք Ինստիտուտը, ստանալով էլէկտրիկ ինժեներ մասնագէտի աւարտական վկայական, անցնում է աշխատանքի իր մասնադիտութեամբ:

Դրամագէտ Ե. Թ. Ներսէսեանը վաղ հասակից մեծ հետաքրքրութիւն և սէր է ունեցել կազմելու հաւաքածոներ, յատկապէս հայ ժողովրդի բազմադարեան պատմութեանն և մշակոյթին առնչող նիւթական կուլտուրայի վերաբերեալ, ինչպէս դրամների, մեդալների, թղթադրամների, նամականիշների և այլ նիւթերի:

Ժամանակի ընթացքում հնարարին ծանօթանալով նրանց վերաբերեալ մատենագրութեանը և գիտական ուսումնասիրութիւններով առկայ տուեալներին, նախ ձեռնարկում է իր հաւաքածոների դասակարգման և ուսումնասիրման աշխատանքին:

Վերջանականապէս հաստատուելով Լոս Անջելեսում, ժամանակի ընթացքում ծանօթանալով իր շրջակայքում եղած մի խումբ դրամահաւաքների (կոլլեկցիոների) հետ, 1971 թ. ճիշտ 40 տարի առաջ, Փիքո Ռիվերա քաղաքում հիմնադրում են մի խմբակցութիւնն, հայկական դրամագիտական «Ակումբ» անուամբ, որ 1974 թ. Դեկտեմբերի 7-ից վերանուանում է Հայ Դրամագիտական Ընկերակցութիւն (Armenian Numismatic Society):

«Հայ Դրամագիտական Ընկերակցութիւն»-ը աշխարհում պաշտօնապէս ճանաչում և հաստատուած միակ հայ դրամագիտական միաւորումն է, որը նոյնպէս ունեցել է իր զարգացման ընթացքը:

Տարբեր երկրներում, անկախ ազգութիւնից՝ ունի իր անդամները: Իր մէջ միաւորում է բազմաթիւ դրամահաւաքների, որոնք ամենուրեք հաւաքելով և մշակելով (ուսումնասիրելով) այն ամէն ինչն առնչում է հայ ժողովրդի պատմութեանն ու մշակոյթին:

Սկսած 1975 թուականից «Հայ Դրամագիտական Ընկերակցութիւն»-ը ձեռնարկում է «Հայ Դրամագիտական Հանդէսի»-ի հրատարակութեանը, որն ունի «Գատուկ Հրատարակութիւն» բաժին, ուր հրատարակում են ճանացուած դրամագէտների մեծածաւալ, արժէքաւոր ուսումնասիրութիւնները և «Յուշամատենները»:

Ի սկզբանէ Ընկերակցութեան ատենադպրին և հրատարակութեան զէտաւոր խմբագիրն է ընտրուել մեծ դրամագէտ Ե. Թ. Ներսէսեանը: Դրամագէտ Ե. Թ. Ներսէսեանը սիրում է իր գործը և կատարում է ամենայն բժախնդրութեամբ:

Մ.–Լ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
Հայաստանի Պատմութեան Թանգարանի
Դրամագիտութեան Բաժնի
(նախկինում) աւագ գիտական աշխատակից

ERRATA

Armenian Numismatic Journal, Series II, Vol. 7 (37), (June 2011), No. 2, pp. 27 and 28, in the captions of Tables 3.1, 3.2, 3.3, Chart 3.8.

Tigranes II should be Artavasdes II.

METROLOGY OF COPPER COINAGE OF THE ARTAXIADS OF ARMENIA

Artaxias II (34-20 B.C.)

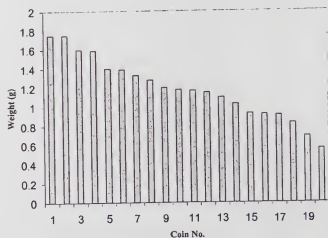
No.	RV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	----	---	--------

Artaxias II (34-20 B.C.)¹

Dog

1/2 Chalcus

1	I.15	1.75g-12.6ø-1h	KV
2	I.16	1.75g-12.4ø-12h	KV
3	I.14	1.60g-11ø-12h	KV
4	I.13	1.59g-12.1ø-1h	KV
5	I.12	1.40g-12ø-12h	KV
6	I.11	1.39g-11.5ø-11h	Er19980/5
7	I.10	1.33g-11.8ø-1h	KV
8	I.9	1.28g-11ø-12h	KV
9	I.8	1.20g-11ø-12h	KV
10	I.7	1.18g-11.2ø-1h	Er19878/58
11	---	1.17g-12.4ø-2h	Er20088/13
12	I.6	1.15g	Gorny138-1504
13	I.5	1.10g-11.2ø-2h	---
14	I.4	1.03g-11.6ø-12h	Er20003/5
15	I.3	1.03g-11ø	Er20088/15
16	---	0.92g-10.5ø-1h	HM
17	I.2	0.91g-11.2ø-12h	Er19980/7
18	I	0.83g-12ø-12h	YN
19	---	0.69g-9ø-11h	HM
20	I.1	0.56g-10.5ø-1h	Er19878/59



Ch. 4.1, Dog

No.	RV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	----	---	--------

Tot.Avg. = $23.76 \div 20 = 1.19$ g weight

Tot.Avg. = $215.9 \div 19 = 11.36$ mm diameter

Tot.Avg. = 2/11h, 8/12h, 6/1h, 2/2h (18)
die axis orientation

Eagle

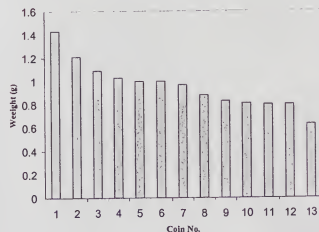
1/2 Chalcus

1	II.12	1.43g-11.5ø-12h	KV
2	II.11	1.21g-13ø-12h	KV
3	II.10	1.09g-11.3ø-2h	Er19980/8
4	II.9	1.03g-10.6ø-12h	Er19985/2
5	II.7	1.00g-11ø-1h	KV
6	II.8	1.00g-9ø-12h	KV
7	II.6	0.97g-12.5ø-12h	KV
8	II.5	0.88g-11ø-12h	KV
9	II.4	0.83g-12.2ø-12h	Er20033
10	II.3	0.81g-10.9ø-1h	KV
11	II.1	0.80g-11.1ø-1h	KV
12	II.2	0.80g-12ø-12h	KV
13	---	0.63g-11ø-12h	Er20088/18

Tot.Avg. = $12.48 \div 13 = 0.96$ g weight

Tot.Avg. = $147.1 \div 13 = 11.32$ mm diameter

Tot.Avg. = 9/12h, 3/1h, 1/2h (13) die axis
orientation



Ch. 4.2, Eagle

¹ Some coin dealers have ascribed these newly discovered copper coins to Artaxias I (190-160 B.C.).

No. RV Metrological Data Source
wt.-diam.-die axis

Bee

1 Chalcus

1 2.70g Gorny138-1506
2 III.17 2.09g-14.0-12h KV
Avg. = 4.79+2 = 2.40g weight
Avg. = 14mm diameter
Avg. = 1/12h die axis orientation

1/2 Chalcus

3 III.16 1.93g-14.1.0-12h Er20003/2
4 III.15 1.84g-13.8.0-11h KV
5 --- 1.72g-15.2.0-9h Er19985/4
6 III.14 1.63g-13.3.0 Er19992/146
7 III.13 1.61g-12.2.0-1h KV
8 III.12 1.60g-14.0-12h KV
9 III.11 1.52g-13.2.0-6h Er19985/1
10 III.10 1.48g-12.4.0-11h KV
11 III.9 1.40g-12.4.0-12h KV
12 III.8 1.35g-12.5.0-12h Er19980/4
13 --- 1.37g-14.0-12h Er20088/19
14 III.7 1.32g-13.0-12h KV
15 --- 1.27g-14.5.0-12h Er20088/20
16 III.6 1.24g-12.4.0-6h Er20003/3
17 III.5 1.21g-14.3.0-12h KV
18 III.4 1.18g-13.6.0-5h KV
19 --- 1.09g-14.0-12h Er20088/17
20 III.3 1.08g-12.7.0-1h KV
21 --- 0.93g-11.2.0-12h Er20092/2
22 --- 0.87g-12.6.0-2h Er20088/16
23 III.2 0.83g-13.1.0-11h KV
24 III.1 0.80g-12.2.0-12h Er20003/4

Avg. = 29.27+22 = 1.33g weight
Avg. = 290.7+22 = 13.21mm diameter
Avg. = 1/9h, 3/11h, 11/12h, 2/1h, 1/2h,
1/5h, 2/6 (21) die axis orientation

Tot.Avg. = 34.06+24 = 1.42g weight
Tot.Avg. = 304.7+23 = 13.25mm diameter
Tot.Avg. = 1/9h, 3/11h, 12/12h, 2/1h,
1/2h, 1/5h, 2/6h (21) die axis
orientation

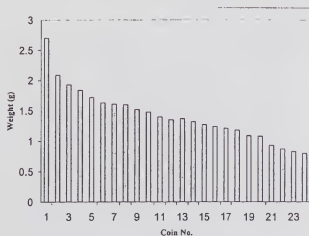
Profile

2 Chalcu

1 IV.20 4.55g-18.0-12h KV

No. RV Metrological Data Source
wt.-diam.-die axis

2 IV.19 3.95g-17.3.0-12hEr19992/145
3 IV.18 3.84g-17.0-12h KV
Avg. = 12.34+3 = 4.11g weight
Avg. = 52.3+3 = 17.43mm diameter
Avg. = 3/12h (3) die axis orientation



Ch. 4.3, Bee

1 Chalcus

4 IV.17 3.65g-16.0-12h KV
5 IV.16 3.36g-17.3.0-12h KV
6 --- 3.32g-17.2.0-10h Er20010
7 IV.15 3.19g-17.1.0-1h KV
8 IV.14 2.90g-17.0-12h KV
9 IV.13 2.73g-16.4.0-10h KV
10 IV.12 2.66g-15.1.0-1h KV
11 IV.11 2.64g-15.0-10h JCh
12 IV.10 2.62g-15.8.0-12h Er0003/1
13 IV.9 2.34g-15.0-12h KV
14 IV.8 2.23g-16.7.0-12h Er19985/3
15 IV.7 2.20g-17.0-12h KV
16 IV.6 2.10g-17.0-10h JCh

Avg. = 35.94+13 = 2.76g weight
Avg. = 212.6+13 = 16.35mm diameter
Avg. = 4/10h, 7/12h, 2/1h (13) die axis
orientation

1/2 Chalcus

17 IV.5 1.72g-15.2.0-9h Er19985/4
18 IV.4 1.63g-15.0-12h KV
19 IV.3 1.61g-16.2.0-2h Er19992/147
20 IV.2 1.33g-14.1.0-12h KV
21 IV.1 1.09g-9.1.0-1h KV

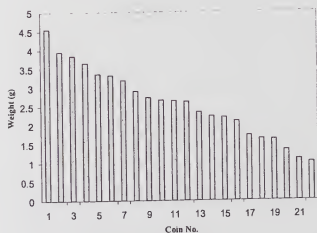
No.	RV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	----	---	--------

1/2 Chalcus

22	---	1.01g-13.4ø	Er20088/21
----	-----	-------------	------------

Avg. = 8.39+6 = 1.40g weight
 Avg. = 83.0+6 = 13.83mm diameter
 Avg. = 1/9h, 2/12h, 1/1h, 1/2h (5) die axis orientation

Tot.Avg. = 56.67+22 = 2.58g weight
 Tot.Avg. = 347.9+22 = 15.81mm diameter
 Tot.Avg. = 1/9h, 4/10h, 12/12h, 3/1h, 1/2h (21) die axis orientation



Ch. 4.4, Profile

Bunch of Grapes

1 Chalcus

1	2.75g-14.2ø-12h	Er20088/12
2	2.52g-13.5-12h	HM

Avg. = 5.27+2 = 2.64g weight
 Avg. = 27.7+2 = 13.85mm diameter
 Avg. = 2/12h die axis orientation

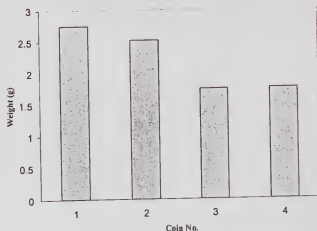
1/2 Chalcus

3	2	1.74g-14ø-12h	YN
4		1.75g-12.1ø-12h	Er19878/54

Avg. = 3.49+2 = 1.745g weight
 Avg. = 26.1+2 = 13.05mm diameter
 Avg. = 2/12h die axis orientation

Tot.Avg. = 8.76+4 = 2.19g weight
 Tot.Avg. = 53.8+4 = 13.45mm diameter
 Tot.Avg. = 4/12h die axis orientation

No.	RV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	----	---	--------



Ch. 4.5, Bunch of grapes

Cornucopia

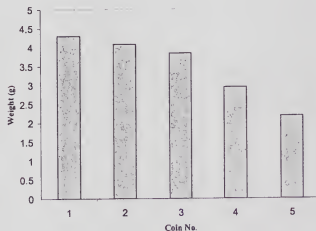
2 Chalci

1	4.30g-14.8ø-12h	Er19992/73
2	4.08g-14.9ø-1h	Er19980/1
3	3.84g-17.3ø-12h	Er19878/49

Avg. = 12.22+3 = 4.07g weight
 Avg. = 47.0+3 = 15.67mm
 Avg. = 2/12h, 1/1h (3) die axis orientation

1 Chalcus

4	2.94g-12ø-12h	CNG85-34
5	2.18g-12.3ø-12h	Er19980/2



Ch. 4.6, Cornucopia

No.	RV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source	No.	RV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----				-----			
Avg. = 5.12+2 = 2.56g weight				Tot.Avg. = 17.34+5 = 3.47g weight			
Avg. = 24.3+2 = 12.15mm diameter				Tot.Avg. = 71.3+ 5 = 14.26mm diameter			
Avg. = 2/12h die axis orientaion				Tot.Avg. = 4/12h, 1/1h (5) die axis orient.			

Table 4.1. Number of coins used to calculate the average weights of Artaxias II coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Weight
Dog	20	1.19
Eagle	13	0.96g
Bee	24	1.42g
Profile	22	2.58g
Bunch of Grapes	4	2.19g
Cornucopia	5	3.47g
Total	88	

Table 4.2 Number of coins used to calculate the average diameters of Artaxias II coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Diameter
Dog	19	11.36mm
Eagle	13	11.32mm
Bee	23	13.25mm
Profile	22	15.81mmg
Bunch of Grapes	4	13.45mm
Cornucopia	5	14.26mm
Total	86	

Table 4.3, Number of coins used to calculate the average die axis orient. of Artaxias II cop.

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Die Axis Orientation
Dog	18	2/11h, 8/12h , 6/1h, 2/2h
Eagle	13	9/12h, 3/1h, 1/2h
Bee	21	1/9h, 3/11h, 12/12h, 2/1h, 1/2h, 1/5h, 2/6 h
Profile	21	1/9h, 4/10h, 12/12h, 3/1h, 1/2h
Bunch of Grapes	4	4/12h
Cornucopia	5	4/12h, 1/1h
Total	82	

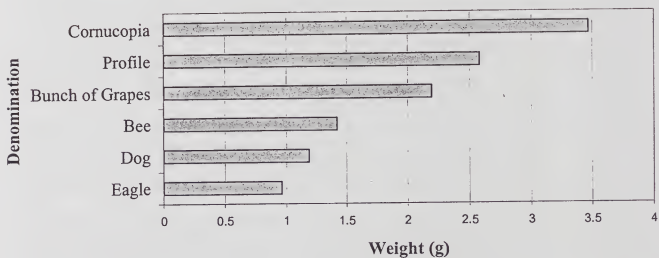


Chart 4.7 Average weights of Artaxias II copper coins (grams)

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

12 ASBAREZ. Anii 1050 Ameakin ew Artashati 2200 Ameakin Nuiruats Hushadram [Commemorative Coins Dedicated to the 1050th Anniversary of Ani and 2200th Anniversary of Artaxata] - Անիի 1050 ամեակին և Արտաշատի 2200 ամեակին նուիրուած յուշարձամ. *Asbarez*, Vol. 103 (Friday, 14 december 2010), No. 13,934, p. 4, illus. In Armenian.

The Central Bank of the Republic of Armenia has placed in circulation the following commemorative coins: Misak' Metsarents', 125th birth anniversary, gold; T'oros Rosslin, 800th birth anniversary, gold; Ani, 1050th anniversary of the founding, gold; Artaxata, 2200th anniversary of the founding, gold; Mekhitarist Congregation in Vienna, 200th anniversary of the founding, silver. The commemorative coins were struck in Holland.

Հայաստանի Հանրապետութեան կեդրոնական Դրամատուընը շրջանառութեան մէջ դրած է հետևեալ յուշարձանները: Միաք Մեծարենց, ծննդեան 125-ամեակ, ոսկի. Թորոս Ռոսլինի ծննդեան 800-ամեակ, ոսկի. Անիի հիմնադրման 1050-ամեակ, ոսկի. Արտաշատի հիմնադրման 2200-ամեակ, ոսկի. Վիեննայի Մխիթարեան Մխարանութեան հիմնադրման 200-ամեակ, արծաթ. Յուշարձանները հասուած են Հոլանտայի մէջ:

13 KHACHATRYAN Zhores. Sisiani dambaranē (M.T.A. I dari erkrord kes); oske tarber arakaner ev zarder [The Tomb of Sisian, (Second Half of First Century B.C.); Different Gold Objects and Ornaments] - Սիսիանի դամբարանը, (Մ.թ.Ա. I դարի երկրորդ կես). Ոսկե ստրբեր առարկաներ եվ զարդեր, գրեց՝ Ժորես Խաչատրյան. The Tomb of Sisian: Yerevan, National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Archaeology and Ethnography, *The Archaeological Monuments and Specimens of Armenia*, 21, by Zhores Khachatryan, 2009, pp. 35-43, pl. XVII. In Armenian.

The author describes five gold plated silver medallions discovered in the tomb of Sisian. An eagle is engraved on three of the medallions (Nos. 2, 3, 4). One of the medallions (No. 5), the best preserved piece, displays Nike. Another medallion (No. 1), the poorest preserved medallion displays two human heads, consists of two pieces. The refined craftsmanship of these medallions is very conspicuous. The medallions have the same diameter, 8.2 cm.

YTN

Հեղինակը կը նկարագրէ հինգ ոսկեջրուած արծաթեայ մեդալիոններ, յայտնաբերուած՝ Սիսեանի Դամբարանէն: Արծիւ մը քանդակուած է երեք մեդալիոններուն վրայ (թիւ 2, 3, 4): Մեդալիոններէն մին (թիւ 5), որ ունի լաւագոյն պահպանուածութիւնը, ունի Յաղթանակի պատկերը: Այլ մեդալիոն մը (թիւ 1), որ ամենէն վատ պահպանուածութիւնը ունի, պատկերուած է երկու մարդկային գլուխներով, կը բաղկանայ երկու կտրոնէրէ: Այս մեդալիոններու կատարելագործուած վարպետութիւնը շատ ուշագրաւ է: Բոլոր մեդալիոնները ունին նոյն տրամագիծը, 8.2սմ: ԵԹՆ

14 NERCESSIAN, Y. T. Lewon I T'agaworin kařord erkdrarnern ou billonnerē [Quarter Double Trams and Billons of King Levon I] - Լևոն Ա. Թագաւորին քառորդ երկդրամներն ու բիլլոնները, գրեց՝ Ե. Թ. Ներսիսեան. *Haigazian Armenianological Review*, Vol. XXX (2010), pp. 533-551, 2 pls. inclusive. In Armenian with English summary.

The extremely rare quarter double trams and Armenian-inscribed billons and Latin-inscribed billons of King Levon I (1198-1219) are studied. The author reviews the numismatic literature of Gustave Schlumberger, Paul Z. Bedoukian, Y. T. Nercessian, M.-L. Garabedian, Berj M. Garabedian, Kh. A. Mousheghian, Fr. Clement Sibilian, and K. J. Basmadjian, and all known auction catalogues (Classical Numismatic Group, Sotheby's, Münzen und Medaillen A.G., and E. Bourgey) where Levon's quarter double trams, billons

(cont. on p. 64)

COINAGE OF THE ARMENIAN KINGDOM OF SOPHENE (ca. 260-70 B.C.)

Y. T. NERCESSIAN

(Plates 1-4)

Introduction

Since the publication of Paul Z. Bedoukian's historic paper on the coins of Sophene¹ and author's book on the coins of Armenia,² numerous examples have surfaced in the numismatic sale catalogues. These coins ascribed to the kings of Sophene advanced our knowledge of Armenian numismatics in a substantial way, both in metrology and typology. They deserve our attention and need to be brought together to establish a perspective.

Information on all of these extremely rare coins is retrieved mostly from auction catalogues, Bedoukian's pioneering work, other scholarly papers, museums and private collections which remain unrecorded.

The aim of our typological study offered in this paper is to bring together all of the known information on the coins of Sophene. The present corpus has been prepared from printed photographs and author's collection.

Also, the catalogue offered is an attempt to publish together the photographs of all known coins of Sophene. Coins classified in the corpus of CSC (Nos. 1 to 19) have photographs of 16 obverses and 16 reverses (4 coins paired into 2 obverse and reverse illustrations); in this presentation 98 photographic illustrations grace the plates. Most of the coins catalogued in the Bedoukian corpus do not have photographs.

Hence, the prerequisite for our present study is having a photograph of each coin. There is a good reason for this. The coins of Arsames I with "horseman" design have two varieties. Both of the varieties are illustrated next to each other (Nos. 2 and 3) in the photographs of CSC plates, but there is no distinction in their descriptions. The poor preservation status of coin number 3 might be the reason for this.

The order of listing of coins under each respective ruler is done by weight³ and their grouping follows the same chalcus weight tables of the copper coin denominations which was used in a previous study.⁴ We would like to emphasize that the table we adopted is purely

¹ Paul Z. Bedoukian [CSC], "Coinage of the Armenian Kingdoms of Sophene and Commagene," in *Selected Numismatic Studies* II, pp. 39-69, pls. 1-2; reprinted from *Coinage of the Armenian Kingdoms of Sophene and Commagene* (Los Angeles, 1985), 37 pp., 2 pls., the English section is reprinted from the American Numismatic Society, *Museum Notes*, Vol. 28 (New York, 1983), pp. 71-88, pls. 11-12.

² Y. T. Nercessian, *Armenian Coins and Their Values* [ACV] (Los Angeles, 1995), pp. 47-53, Nos. 1-18, pls. 1-2.

³ In this study no attempt is made to make a metrological analysis, since a companion study is in progress on the metrology of Sophene coinage. In that metrological study of all known coins, more than one hundred pieces with or without photographs are classified.

⁴ Y. T. Nercessian, "Metrology of Copper Coinage of the Artaxiads of Armenia," *Armenian Numismatic Journal*, Series II, Vol. 4 (34), No. 4 (December 2008), see "Introduction," pp. 96-97. For additional information see E. T. Newell, *The Coinage of the Eastern Seleucid Mints* (reprint, New York, 1978), pp. 270-274.

arbitrary.⁵ And when the coins were in circulation, an exact denomination of the same token value may not have existed.

SAMES
(ca. 260 B.C.)

1. Two chalci. Thyrsos of Dionysos.

Obv.: Head of Sames r. wearing pointed tiara with ends of diadem hanging at back of neck; behind head, a laurel branch. Border of dots.

Rev.: Thyrsos of Dionysos, between two cornucopias interlaced. Legend to l. upward ΒΑΣΙΛΕΩΣ / ΣΑΜΟΥ; to r. upward ΘΕΟΣΕΒΟΥΣ / ΚΑΙΦΙΚΑΙΟΥ.

- 1.a Data: Æ, 7.56g-22ø (CSC 1, ACV 1) Ex-Bedoukian⁶ coll.
1.b Data: Æ, (CSC 1, ACV 1) Kovacs⁷ VIII-80
2 Æ Bibliothèque Nationale, 1 Æ Ex-Bedoukian, 1 Æ Hunterian Museum,
1 Æ Mekhitarian Museum in Vienna, 1 Æ Hermitage Museum

ARSAMES I
(ca. 240 B.C.)

2. Four chalci. Horseman, Lion.

Obv.: Head of Arsames r. wearing pointed tiara with drapes covering neck. Star l. of tiara.

Rev.: Horseman advancing r. at a springing lion. Two spears in his l. King holds a sword with his r. hand. Horse facing r., head up and foreleg raised toward the lion. Legend above horseman ΒΑΣΙΛΕΩΣ / ΑΡΣΑΜΟΥ.

- 2.a Data: Æ, 6.45g-22ø (CSC 2a, ACV 2), only Rev. illus. with 3.a Ex-Bedoukian coll.

3. Two chalci. Horseman, Lion.

Obv.: Head of Arsames as 2.

Rev.: Horseman and lion as 2.

- 3.a Data: Æ, 5.87g-23ø (CSC 2b, ACV 2), only Obv. illus. with 2.a Ex-Bedoukian coll.
3.b Data: Æ, 5.72g-21ø-12h (CSC 2, ACV 2, YN Cat. 1)⁸ YN4908
3.c Data: Æ, 5.55g-19ø-12h (CSC 2, ACV 2, same dies as 3.h) Ex-Kovacs, Kilimdyan coll.
3.d Data: Æ, 5.13g-19ø (CSC 2; ACV 2)^{SR} Gorny⁹ 186-1453
3.e Data: Æ, 4.63g-21ø-12h (CSC 2v, ACV 2v)^{SR} YN5977

⁵ Classification of copper coin denominations: 6.30 (6.01) - 8.00 (12.00) grams = 4 chalci
3.90 (3.81) - 5.10 (6.00) grams = 2 chalci
2.80 (1.91) - 3.60 (3.80) grams = 1 chalcus
1.00 (1.00) - 1.50 (1.90) grams = 1/2 chalcus

⁶ In 2000, the Bedoukian collection has been donated to the Armenian Library and Museum of America [ALMA], Watertown, MA.

⁷ F. L. Kovacs, *Mail Bid Sale VIII* (22 April 1988), San Mateo, CA.

⁸ *Catalogue of Armenian Coins* [YN Cat.], Collected by Y. T. Nercessian (Los Angeles, 2008), 387 pp., 128 pls.

⁹ Gorny and Mosch [Gorny], *Auktion 186* (Munich, 8-9 March 2010). Letters "SR," next to a parenthesis, denote coins which surfaced recently (2010) in the coin market. It remains unknown if it is a hoard, individual find, or a surface discovery.

3.f	Data: Æ, 4.62g-19ø-12h (CSC 2, ACV 3)	CNG72 ¹⁰ -848
3.g	Data: Æ, 4.59g-21ø-12h (CSC 2, ACV 2, YN Cat. 2)	YN5763
3.h	Data: Æ, 4.52g-19ø-12h (CSC 2, ACV 2, FKII ¹¹ -1, same dies as 3.c)	Kovacs coll. 1.0
3.i	Data: Æ, 4.14g-20ø (CSC 2, ACV 2, CNG61 ¹² -882)	Barsoumian coll.
3.j	Data: Æ, 18ø (CSC 2, ACV 2) ¹³	GH165-503
1 Æ British Museum, 1 Æ Ex-Guevrekian		

4. Two chalci. Horseman, Foot Soldiers.

	Obv.: Head of Arsames r. as 2.	
	Rev.: Horseman advancing r. with spear in r. hand and pointed at two foot soldiers facing him with shield and sword; below horse, a fallen soldier. Legend above horseman ΒΑΣΙΛΕΩΣ / ΑΡΣΑΜΟΥ.	
4.a	Data: Æ, 5.61g-19ø-9h (CSC 2; ACV 3, FKII-2)	Kovacs coll. 2.0
4.b	Data: Æ, 5.03g-17ø-3h (CSC 2, ACV 3, CNG51 ¹⁴ -750)	Barsoumian coll.
4.c	Data: Æ, 5.02g-17ø (CSC 2, ACV 3)	CNG36 ¹⁵ -533
4.d	Data: Æ, 4.64g-17ø (CSC 2, ACV 3)	CNG36-532
4.e	Data: Æ, 4.54g-20ø-2h (CSC 2, ACV 2, YN Cat. 3)	YN4516
4.f	Data: Æ, 4.22g-19ø (CSC 2, ACV 3)	CNG36-531

5. One chalcus. Horseman, Foot Soldiers.

	Obv.: Head of Arsames r. as 2.	
	Rev.: Horseman and foot soldiers as 4.	
5.a	Data: Æ, 3.65g-18ø-12h (CSC 2, ACV 3) ^{SR}	YN5951
5.b	Data: Æ, 3.53g-17ø-12h (CSC 2, ACV 3, CNG27 ¹⁶ -1)	CNG85-1
5.c	Data: Æ, 3.45g-18ø-12h (CSC 2, ACV 3) ^{SR}	Kovacs coll. 2.a
5.d	Data: Æ, 2.92g-16ø (CSC 3, ACV 3)	Ex-Bedoukian coll.
1 Æ Ex-Bedoukian		

6. One chalcus. Horse's Head.

	Obv.: Head of Arsames r. as 2.	
	Rev.: Horse's head ¹⁷ and neck right. Legend to right downward [BA]ΣΙΑΕ[ΩΣ], to l. downward ΑΡΣΑΜΟΥ.	
6.a	Data: Æ, 2.91g-15ø-12h (FKNew ¹⁸ -1) ^{SR}	Kovacs coll. 3.0

7. Two chalci. Winged Thunderbolt.

Obv.: Head of Arsames r. as 2. Star in l. field.

¹⁰ Classical Numismatic Group, Inc. [CNG], *Mail Bid Sale, Auction 72* (Lancaster, PA, 14 June 2006).

¹¹ Frank L. Kovacs [FKII], "Additions and Corrections II to *Armenian Coins and Their Values*," *Armenian Numismatic Journal*, Series II, Vol. 4 (34), (September 2008), No. 3, pp. 57-59, pl. 4.

¹² CNG, *Mail Bid Sale, Auction 61* (Lancaster, PA, 25 September 2002).

¹³ Gerhard Hirsch Nach., *Auktion 165* (14-16 February 1990). The illustration of this coin has not been included in our photographic plates because of the poor state of preservation and lack of weight.

¹⁴ CNG, *Mail Bid Sale, Auction 51* (Lancaster, PA, 15 September 1999).

¹⁵ CNG, *A Public and Mail Bid Sale, Auction 36* (Lancaster, PA, 5-6 December 1995, auction held in New York City).

¹⁶ CNG, *Mail Bid Sale, Auction 27* (Quarryville, PA, 29 September 1993).

¹⁷ This unique coin is reminiscent of another unique piece, preserved in the B.N. collection; and it is attributed to Abdissares by E. Babelon (see 29.a).

¹⁸ Frank L. Kovacs [FKNew], "Sophene: New Coins and Comments," *Armenian Numismatic Journal*, Series II, Vol. 6 (36), (December 2010), No. 4, pp. 97-98, pl. 5.

- Rev.: Winged thunderbolt with five rays. Legend to l. upward ΒΑΣΙΛΕΩΣ / ΑΡΣΑΜΟΥ;
to r. upward, uncertain, probably ΘΕΟΣΕΒΟΥΣ or ΘΕΟΥ.
- 7.a Data: Æ , 4.45g-19 ϕ -8h (CSC 4, ACV 4, YN Cat. 4) YN5835
- 7.b Data: Æ , 3.96g-17 ϕ -2h (CSC 4, ACV 4) Sevrugian¹⁹ coll.
- 7.c Data: Æ , 3.95g-19 ϕ -2h (CSC 4, ACV 4, YN Cat. 5) YN5595

8. One chalcus. Winged Thunderbolt.

- Obv.: Head of Arsames r. as 2.
- Rev.: Winged thunderbolt as 7.
- 8.a Data: Æ , 3.61g-17 ϕ (CSC 4, ACV 4) American Numismatic Society²⁰ coll.

ARSAMES II

(ca. 230 B.C.)

9. Four chalci. Horseman.

- Obv.: Head of Arsames r. wearing tiara with flat top like a cap; a diadem encircles the head, ends in bow, and hangs down neck. Border of dots.
- Rev.: Horseman advancing r. holding spear in r. hand and wearing similar headdress. Legend above horseman ΒΑΣΙΛΕΩΣ / ΑΡΣΑΜΟΥ.
- 9.a Data: Æ , 8.35g-21 ϕ (CSC 5, ACV 6) Ex-Bedoukian coll.
- 9.b Data: Æ , 6.60g-20 ϕ (CSC 5, ACV 6, Babelon²¹ 2) Bibliothèque Nationale coll.
1 Æ Bibliothèque Nationale, 1 Mekhitarian Museum in Vienna

10. Two chalci. Horseman.

- Obv.: Head of Arsames as 9.
- Rev.: Horseman advancing as 9.
- 10.a Data: Æ , 5.62g-20 ϕ -11h (CSC 5, ACV 6) CNG 72-849

11. Four chalci. Standing Nude Figure.

- Obv.: Head of Arsames as 9.
- Rev.: Nude figure standing and facing, r. arm extending from elbow and l. arm holding long club. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward ΑΡΣΑΜΟΥ.
- 11.a Data: Æ , 7.61g-21 ϕ -12h (CSC 6, ACV 7, CNG 36-534) CNG85-2
- 11.b Data: Æ , 7.36g-20 ϕ -1h (CSC 6, ACV 7, YN Cat. 6) YN5596

12. Two chalci. Standing Nude Figure.

- Obv.: Head of Arsames as 9.
- Rev.: Standing figure as 11.
- 12.a Data: Æ , 5.72g-19 ϕ -12h (CSC 6, ACV 7)^{SR} Kovacs coll. 4.g
- 12.b Data: Æ , 5.71g-20 ϕ -12h (CSC 6, ACV 7)^{SR} YN5978
- 12.c Data: Æ , 5.64g-21 ϕ -12h (CSC 6, ACV 7)^{SR} Kovacs coll. 4.b
- 12.d Data: Æ , 5.37g-19 ϕ (CSC 6, ACV 7) Ex-Bedoukian coll.

¹⁹ E. Sevrugian, "Some Remarks on the Political Portrature of Arsames, King of Sophene," *Armenian Numismatic Journal*, Series I, Vol. XVIII (June 1992), No. 2, pp. 39-41, pl. III. Nercessian, ACV, p. 49, No. 4.

²⁰ Bedoukian, CSC, No. 4.

²¹ Ernest Babelon, *Les Rois de Syrie, d'Arménie et de Commagène* (Paris, Bibliothèque Nationale, 1890), pp. 211-212, No. 2, pl. XXIX.

- | | | |
|------|--|------------------|
| 12.e | Data: Æ, 5.33g-19ø-12h (CSC 6, ACV 7) ^{SR} | Kovacs coll. 4.c |
| 12.f | Data: Æ, 5.10g-19ø-12h (CSC 6, ACV 7) ^{SR} | Kovacs coll. 4.0 |
| 12.g | Data: Æ, 5.05g-18ø-12h (CSC 6, ACV 7) ^{SR} | Kovacs coll. 4.d |
| 12.h | Data: Æ, 4.96g-17ø-1h (CSC 6, ACV 7) ^{SR} | YN5952 |
| 12.i | Data: Æ, 4.73g-19ø-12h (CSC 6, ACV 7) ^{SR} | Kovacs coll. 4.e |
| 12.j | Data: Æ, 4.14g-19ø-12h (CSC 6, ACV 7, M&M17 ²² -990, FKN ^{New-2}) ^{SR} | Kovacs coll. 5.0 |
- 1 Æ Ex-Bedoukian, 1 Æ Ex-Guevrekian, 3 British Museum,

13. Two chalci. King's Bust Right / Eagle Right.

Obv.: Head of Arsames as 9.

Rev.: Eagle standing r. holding thunderbolt. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward ΑΡΣΑΜΟΥ.

- | | | |
|------|---|--------------------|
| 13.a | Data: Æ, 5.27g-17ø (CSC 7, ACV 8) | Ex-Bedoukian coll. |
| 13.b | Data: Æ, 4.78g-17ø (CSC 7, ACV 8) ^{SR} | Gorny 186-1478 |
| 13.c | Data: Æ, 4.73g-17ø (CSC 7, ACV 8) ^{SR} | Gorny 186-1479 |
| 13.d | Data: Æ, 4.52g-17ø-12h (CSC 7, ACV 8) ^{SR} | YN5979 |
| 13.e | Data: Æ, 4.38g-17ø-12h (CSC 7, ACV 8) ^{SR} | Kovacs coll. 6.c |
| 13.f | Data: Æ, 4.34g-17ø-12h (CSC 7, ACV 8) ^{SR} | YN5980 |
| 13.g | Data: Æ, 4.17g-17ø-12h (CSC 7, ACV 8) ^{SR} | Kovacs coll. 6.e |
| 13.h | Data: Æ, 4.11g-17ø-12h (CSC 7, ACV 8) ^{SR} | YN5953 |
| 13.i | Data: Æ, 4.03g-18ø-12h (CSC 7, ACV 8) ^{SR} | Kovacs coll. 6.0 |
| 13.j | Data: Æ, 3.98g-16ø-12h (CSC 7, ACV 8) | CNG85-3 |
| 13.k | Data: Æ, 3.87g-16ø (CSC 7, ACV 8, NFA X ²³ -227) | Ex-Bedoukian coll. |

1 Æ Mekhitarian Museum in Vienna

14. One chalcus King's Bust Right / Eagle Right.

Obv.: Head of Arsames as 9.

Rev.: Eagle standing r. as 13.

- | | | |
|------|--|------------------|
| 14.a | Data: Æ, 3.64g-17ø-12h (CSC 7, ACV 8) ^{SR} | Kovacs coll. 6.b |
| 14.b | Data: Æ 3.61g-17.5ø-12h (CSC 7, ACV 8) ^{SR} | YN5954 |

15. Two chalci. King's Bust Left / Eagle Right.

Obv.: Head of Arsames as 9, but l.

Rev.: Eagle standing r. as 13.

- | | | |
|------|---|-----------------------------|
| 15.a | Data: Æ, 4.07g-17ø-10h (CSC 7v, ACV 8v, FKII-3) | Ex-Kovacs, Kilimdgyan coll. |
|------|---|-----------------------------|

16. One chalcus King's Bust Left / Eagle Right.

Obv.: Head of Arsames as 15.

Rev.: Eagle standing r. as 15.

- | | | |
|------|---|------------------|
| 16.a | Data: Æ, 3.71g-18ø-11h (CSC 7, ACV 8v, FKN ^{New-3}) ^{SR} | Kovacs coll. 7.0 |
| 16.b | Data: Æ, 3.12g-18ø-12h (CSC 7, ACV 8v) ^{SR} | Kovacs coll. 7.a |
| 16.c | Data: Æ, 3.08g-17ø-12h (CSC 7, ACV 8v) ^{SR} | YN5981 |
| 16.d | Data: Æ, 3.03g-15ø-12h (CSC 7, ACV 8v) ^{SR} | YN5964 |

17. Two chalci. Caps of Dioscuri / King's Bust Right.

Obv.: Head of Arsames r. as 9.

²² Münzen & Medaillen GmbH, Auktion 17 (Weil am Rhein, Germany, 4 October 2005).

²³ Numismatic Fine Arts, Inc. (NFA), Auction X (Beverly Hills, CA, 17-18 September 1981).

Rev.: Caps of Dioscuri. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward ΑΡΣΑΜΟΥ, crosses on caps.

17.a Data: Æ, 4.09g-17ø-12h (CSC 8, ACV 9)^{SR} Kovacs coll. 8.c

18. One chalcus. Caps of Dioscuri / King's Bust Right.

Obv.: Head of Arsames r. as 17.

Rev.: Caps of Dioscuri as 17.

18.a Data: Æ, 3.52g-16ø (CSC 8, ACV 9)^{SR} crosses on caps Gorny 186-1480

18.b Data: Æ, 3.43g-15ø-12h (CSC 8, ACV 9)^{SR} crosses on caps YN5983

18.c Data: Æ, 3.31g-15ø-12h (CSC 8, ACV 9)^{SR} stars on caps YN5965

18.d Data: Æ, 3.25g-16ø (CSC 8, ACV 9, NFA X-227), crosses on caps Ex-Bedoukian coll.

18.e Data: Æ, 3.23g-14ø-11h (CSC 8, ACV 9)^{SR} crosses on caps YN5955

18.f Data: Æ, 3.03g-15ø-12h (CSC 8v, ACV 9v)^{SR} stars on caps YN5982

18.g Data: Æ, 2.85g-14ø-12h (CSC 8, ACV 9)^{SR} crosses on caps YN5956

18.h Data: Æ, 2.50g-17ø-12h (CSC 7, ACV 8)^{SR} Kovacs coll. 8.0

18.i Data: Æ, 2.35g-14ø-12h (CSC 7, ACV 8)^{SR} Kovacs coll. 8.d

19. One chalcus. Caps of Dioscuri / King's Bust Left.

Obv.: Head of Arsames r. as 9, but l.

Rev.: Caps of Dioscuri. Traces of legend to r. downward [ΒΑΣΙΛΕΩΣ]; to l. downward ΑΡΣΑΜΟΥ.

19.a Data: Æ, 3.74g-19ø-11h (CSC 8v, ACV 9v)^{SR} crosses on caps YN5984

19.b Data: Æ, 3.46g-16ø-11h (FKNew-4)^{SR} stars on caps Kovacs coll. 9.0

XERXES

(ca. 220 B.C.)

20. Two chalci. Victory.

Obv.: Bearded head of Xerxes r. wearing folded tiara; diademed with ribbon hanging behind head. In l. field monogram Ξ. Border of dots.

Rev.: Victory standing l. holding crown in extended r. hand, l. hand resting on belt of tunic. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward ΧΕΡΧΟΥ. In field monogram ΝΚ.

20.a Data: Æ, 5.43g-19ø (CSC 9, ACV 10) Ex-Bedoukian coll.

20.b Data: Æ, 5.42g-21ø (CSC 9, ACV 10, Babelon 6) Bibliothèque Nationale coll.

20.c Data: Æ, 5.10g-19ø (CSC 9, ACV 10) CNG36-536

20.d Data: Æ, 5.08g-19ø-11h (CSC 9, ACV 10, CNG36-535) CNG85-6

1 Æ Berlin Museum, 1 Æ Mekhitarian Museum in Vienna

21. One chalcus. Victory.

Obv.: Bearded head of Xerxes as 20. Monogram Ξ partially visible.

Rev.: Victory standing as 20. In field monogram ΝΚ.

21.a Data: Æ, 3.49g-17.6ø-11h (CSC 9, ACV 10)

Ex-Kalajjian coll., History Museum of Armenia, Er17620/2

22. Half chalcus. Victory.

Obv.: Bearded head of Xerxes as 20.

Coinage of the Armenian Kingdom of Sophene

- Rev.: Victory standing as 20, but with letter N.
22.a Data: Æ, 1.89g-14ø (CSC 13, ACV 11) British Museum
1 Æ Bibliothèque Nationale with "H" letter, 1 Æ Ex-Rollin with "Z" letter

23. Two chalci. Athena Seated.

- Obv.: Bearded head of Xerxes as 20.
Rev.: Athena seated holding a figure (Minerva?) in extended r. hand; l. hand resting on large shield. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward XEPXOY.
23.a Data: Æ, 4.51g-18ø (CSC 10, ACV 12) British Museum
23.b Data: Æ, 3.84g-19ø-12h (CSC 10, ACV 12) JC664

24. Half chalcus. Athena Seated.

- Obv.: Bearded head of Xerxes as 20.
Rev.: Athena seated as 23.
24.a Data: Æ, 1.90g-13ø (CSC 14, ACV 13) Bibliothèque Nationale coll.
1 Æ Hermitage Museum

25. Half chalcus. Athena Standing.

- Obv.: Bearded head of Xerxes as 20.
Rev.: Athena standing l. holding crown in extended r. hand and resting l. arm on shield. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward XEPXOY.
25.a Data: Æ, 2.52g-13ø (CSC 15, ACV 14) Bibliothèque Nationale coll.
25.b Data: Æ, 1.90g-14ø (CSC 9, ACV 10, Babelon 7) Bibliothèque Nationale coll.
1 Æ Mekhitarian Museum in Vienna, 1 Æ Hermitage Museum

ABDISSARES

(ca. 210 B.C.)

26. Four chalci. Eagle Standing r.

- Obv.: Head of Abdissares r., lightly bearded, wearing folded tiara; diademed with ribbon hanging behind head. Beaded border.
Rev.: Eagle standing r. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward ΑΒΑΙΣΣΑΡΟΥ.²⁴
26.a Data: Æ, 9.44g-24ø (CSC 16b, ACV 15), only Rev. illus. with 27.a Berlin Mus. coll.
26.b Data: Æ, 7.51g-19ø-12h (CSC 7, ACV 8 CNG27-2, CNG85-7, cleaned) Kovacs coll. 10.a
26.c Data: Æ, 7.40g-23ø (CSC 16, ACV 15, Babelon 3) Bibliothèque Nationale coll.
1 Æ American Numismatic Society, 1 Æ Berlin Museum, 1 Æ Ex-Guevrekian

27. Two chalci. Eagle Standing r.

- Obv.: Head of Abdissares as 27.
Rev.: Eagle standing as 27.
27.a Data: Æ, 5.71g-22ø (CSC 16a, ACV 15), only Obv. illus. with 26.a Ex-Bedoukian coll.
27.b Data: Æ, 5.36g-19ø-12h (CSC 16, ACV 15, CNG²⁵ 82-700) Kovacs coll. 10.0
27.c Data: Æ, 4.88g-20ø (CSC 16; ACV 15) CNG36-537

²⁴ François de Callataÿ, "Abdissarès l'Adiabénien," *Iraq*, Vol. LVIII (1998), pp. 135-145, discusses certain varieties of Abdissares coins with "ΑΔΙΑΒΗΝΟΥ" inscription, that is, "Abdissares of Adiabene."

²⁵ CNG, *Mail Bid Sale, Auction 82* (Lancaster, PA, 16 September 2009).

28. One chalcus. Eagle Standing r.

Obv.: Head of Abdissares as 27.

Rev.: Eagle standing as 27.

- 28.a Data: Æ, 3.18g-14ø-12h (CSC 17v, ACV 16, FKII-5) Kovacs coll. 12
 28.b Data: Æ, 2.99g-16ø (CSC 17; ACV 16) British Museum coll.
 28.c Data: Æ, 2.73g-14ø-12h (CSC 17v, ACV 16, FKII-4) Kovacs coll. 11
 28.d Data: Æ, 2.15g-12ø (CSC 17, ACV 16, Babelon 4) Bibliothèque Nationale coll.

1 Æ American Numismatic Society, 1 Æ Mekhitarian Museum in Vienna

29. Half chalcus. Horse's Head.

Obv.: Head of Abdissares r. as 27.

Rev.: Horse's head right, bridled. Legend above to r. ΒΑΣΙΛΕΩΣ, below to r. ΑΒΔΙΣΣΑΡΟΥ.

- 29.a Data: Æ, 1.85g-12ø (CSC 17, ACV 16, Babelon 5) Bibliothèque Nationale coll.

ZARIADRES

(ca. 190 B.C.)

30. One chalcus. Deity (Anaitis).

Obv.: Head of Zariadres r., wearing a tiara with flaps tied under chin. Border of dots.

Rev.: Deity (Anaitis ?) standing facing; r. hand raised, holding flowers; at feet two sphinxes, seated, back to back and facing. Legend to r. downward ΑΝΙΣΑ / ΔΩ; to l. downward ΔΣΑΠΙ. Border of dots.

- 30.a Data: Æ, 5.42g-17ø (CSC 18, ACV 17) British Museum coll.

1 Æ Berlin Museum

ARKATHIUS

(early 2nd Century B.C.)

31. One chalcus. Nike Standing r.

Obv.: Bearded head of king left, wearing folded tiara with diadem and drape.

Rev.: Nike standing right, holding uncertain object in extended right hand, l. hand resting on side. Legend to r. downward [Β]ΑΣΙΛΕ[ΩΣ]; to l. downward ΑΡΚΑΘΙΟΥ.

- 31.a Data: Æ, 3.09g-15ø (CSC ---, ACV ---) CNG51²⁶-751

- 31.b Data: Æ, 2.33g-14ø (CSC ---, ACV ---) Peus 340²⁷-445

²⁶ In numismatic auction catalogues two coins surfaced which are catalogued in our corpus. One of these, 31.a, is catalogued by the CNG (*Auktion* 51, 15 September 1999). Tentatively, it is attributed to an unrecorded king of Sophene named Arkathi(?). According to the CNG catalogue, "The attribution is based on the close similarity to the above cited [Bedoukian, ANSMN 28, 15] coin of the Sophene king Xerxes, who ruled circa 220 B.C."

However, in *Haykakan Sovetakan Hanragitaran* [Soviet Armenian Encyclopedial (Vol. 5, Yerevan, 1979, p. 141, in Armenian), it is mentioned that Zariadres (Zareh in Armenian) was succeeded by Arkathius (Arcathias in Armenian), who founded a new capital named Arkathiocerta (Arcathiakert in Armenian). Arkathius was killed by Seleucid Antiochus IV (187-175 B.C.). Therefore, the regnal period of Arkathius falls in early 2nd Century B.C. Then, the throne passed to the brother of Arkathius, Mehruzhan (Morphilig?), and then after him, Artanes followed.

In 94 B.C., Tigranes II the Great dethroned Artanes, liberated Sophene, and reunited to Armenia Major.

²⁷ The second coin in this group, 31.b, is catalogued by the Busso Peus Nach. (*Auktion* 340, 2 November 1994, *Nicholas Jamgochian Collection*), is assigned to Xerxes, as an unpublished variant.

MORPHILIG
(ca. 150 B.C.)

32. One chalcus. Deity (Anaitis).

Obv.: Head of Morphilig turned r., wearing pointed tiara with flaps tied under chin.

Rev.: Deity (Anaitis ?) standing. Legend to r. downward ΔΣΑΠΙ [ΑΔΠΙΟΣ]; below deity ΜΟΡΙ[ΦΙΛΙΟΣ].

32.a Data: Æ, 2.89g-16φ-2h (CSC 19, ACV 18, CNG36-538)

CNG85-8
1 Æ British Museum

ARTANES, ARSACES
(110-94 B.C., after 70 B.C.)

No known coins.

Table 1. The extant of total Sophene coinage

Ruler	Number of known coins		Number of coins illustrated
	(1983) ²⁸	(2010)	
Sames (ca. 260 B.C.)	7	8	2
Arsames I (ca. 240 B.C.)	7	29	25
Arsames II (ca. 230 B.C.)	13	53	45
Xerxes (ca. 220 B.C.)	13	18	11
Abdissares (ca. 210 B.C.)	11	16	11
Zariadres (ca. 190 B.C.)	1	2	1
Arkathius (early 2nd Century B.C.)	---	2	2
Morphilig (ca. 150 B.C.)	1	2	1
Artanes (ca. 110-94 B.C.)	---	---	---
Arsaces (after 70 B.C.)	---	---	---
Total	53	130	98

Conclusion

Table 1 (the extant of total Sophene coins) eloquently demonstrates that the coins of Arsames I and Arsames II were quadrupled in a period of twenty-five years; the coins of Xerxes, Zariadres, and Morphilig were nearly doubled. Whereas the coins of Sames and Abdissares increased by a smaller percentage.

²⁸ The 1983 statistics are based on Paul Z. Bedoukian, CSC.

We have coins ascribed to a new ruler named Arkathius (Nos. 31.a and b). The design has certain similarities to those of Xerxes with Nike reverse, where Nike is standing to left; where as on both examples of Arkathius, Nike is standing to right.²⁹

The coins of Arsames I with “horseman” design, as we noted earlier, have two variations. In one case the design on the reverse is horseman advancing to right toward a springing lion (Nos. 2 and 3);³⁰ in the second variation, on the reverse the horseman is advancing to right and his spear is pointed at the foot soldiers (Nos. 4 and 5).³¹

From the newly surfaced coins of Arsames I, a new design is discovered where the horse’s head and neck to right is engraved on the reverse (No. 6) of a singular example.

However, the most diverse design variations are demonstrated on the coins of Arsames II. On numerous examples of two different coin types, eagle and caps of Dioscuri design on the reverses (Nos. 15, 16 and 19), the facing bust of Arsames is engraved to left instead of right.³² Also, numerous examples have six or eight-pointed stars instead of crosses on the top of the caps of Dioscuri (Nos. 18.c, f, and 19.b).

Based on the data tabulated in Table 1, during the past twenty-five years, the inventory of known Sophene coins is increased from 53 to 130 pieces—nearly two and a half times.³³

ՄՈՓՔԻ ՀԱՅ ԹԱԳԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

[Ամփոփում]

Մոփքի հայ թագաւորներուն զրամները խիստ հազուադէպ են: Զարեհ Պտուկեանի Մոփաց աշխարհի վերաբերեալ Մոփի եւ Կոմմագենէի հայ քաղաւորութեանց զրամները (անգլերէնով, 1983) ու Հեղինակին հայ զրամներու վերաբերեալ՝ Հայկական զրամներն ու իրենց արժէքները (անգլերէնով, 1995) աշխատանքներուն լոյս տեսնելէն ի վեր բազմաթիւ նոր զրամներ յայտնաբերուեցան աճուրդի կատարողներուն մէջ: Մոփքի թագաւորներուն վերազրուած այս զրամները կը յառաջացնեն մեր հայ զրամագիտական պաշարը նկատելիօրէն՝ թէ՛ չափազիտական և թէ՛ պատկերատիպային տեսակէտով:

Այս զրամներու մասին տեղեկութիւնը քաղուած է մեծամասնութեամբ աճուրդի կատարողներէն, Պտուկեանի նախաձեռնած բանասիրութեանէն, թանագարաններէն ու սեփական ժողովածոներէն՝ որոնք ցարդ չեն գրանցուած:

Հոս ընծայուած պատկերատիպային ուսումնասիրութեան հիմնական նպատակն է միատեղ հաւաքել բոլոր տեղեկութիւնը Մոփքի զրամներու մասին: Ներկայ աշխատանքին քօրփուրը պատրաստուած է զրամներու լուսանկարներէն ու Հեղինակին ժողովածուէն:

Ընծայուած կատարողը նաև փորձ մըն է միատեղ հրատարակելու Մոփքի ծանօթ զրամներուն լուսանկարները: Պտուկեանի քօրփուսին մէջ ցուցակագրուած զրամներու լուսանկարները ունին 16 երեսներ ու կունակներ (4 զրամներ զուգաւորուած 2 երեսի և կունակի նկարներով): Հոս՝ պատկերագրուած են 98 զրամներ լուսանկարներու տախտակներուն մէջ:

²⁹ It is very interesting to note that two auction houses, independent of each other, have assigned this type of coin to the kingdom of Sophene.

³⁰ Nercessian, YN Cat., No. 1.

³¹ Nercessian, YN Cat., No. 3.

³² Frank L. Kovacs, in his paper concluded that they may be engraver’s error. See “Sophene: New Coins and Comments,” *Armenian Numismatic Journals*, Ser. II, Vol. 6 (36), (Dec. 2010), No. 4, pp. 97-99. pl. 5.

³³ I would like to extend my thanks to Mr. Frank L. Kovacs, Mr. Ruben Vardanyan of the History Museum of Armenia, Mr. Vatsche Barsoumian, Mr. Jirair Christianian, and Mr. Sarkis Kilimigyan for providing the photographs and metrological data of their Sophene coins and participating in this project.



Sames (1.a-1.b), Arsames I (2.a-7.b)

Y. T. Nercessian, Coinage of the Armenian Kingdom of Sophene



Arsames I (7.c-8.a), Arsames II (9.a-13.g)

Y. T. Nercessian, Coinage of the Armenian Kingdom of Sophene



Arsames II (13.h-19.b), Xerxes (20.a)

Y. T. Nercessian, Coinage of the Armenian Kingdom of Sophene



Xerxes (20.b-25.b), Abdissares (26.a-29.a),
Zariadres (30.a), Arkathius (31.a-31.b), Morphilig (32.a)

Y. T. Nercessian, Coinage of the Armenian Kingdom of Sophene

Պտուկեանի աշխատանքին մէջ ցուցակագրուած դրամներու մեծամասնութիւնը նկար չունի: Մեր ուսումնասիրութեան անհրաժեշտ պայմանն է նկար ունենալը: Ասոր համար լաւ պատճառ մը կայ: Արշամ Ա-ի դրամներուն «ձիաւոր» պատկերատիպը ունի երկու տարբերակներ: Պտուկեանի հրատարակած դրամներուն պատկերները ունին երկուքը՝ և ա' իրարու մօտ տարած են. ըսյց նկարագրութեան մէջ տարբերութիւն չէ յիշատակուած: Իր պատկերագրութեան թիւ 3 դրամի վատ պահպանուածութիւնը կրնայ ասոր պատճառը եղած ըլլալ:

Այս բանասիրութեան հետ պատրաստուած է այլ աշխատանք մը Մոփքի իւրաքանչիւր թագաւորի դրամներուն չափագիտութեան վերաբերեալ: Հոն դասաւորուած են աւելի քան հարիւր կտոր դրամ, անկախ թէ նկար ունին կամ ոչ: Դասաւորութիւնը կը հետեւի մեր նախապէս ընծայած Արտաշէսեան հարստութեան պղնձեայ դրամներու չափագիտութեան ձեւաւորման ուղղութեամբ:

Մոփքի դրամներու մեր զոյգ աշխատանքներուն մէջ դասաւորութիւնը խմբաւորուած է պղնձեայ դրամներու քաղղոսի կշռի աղիւսակներուն վրայ: Պիտի ուզէինք շեշտել, թէ մեր ընդունած թղիւսակը պարզապէս քմայական է: Երբ խնդրոյ առաւելայ դրամները շրջանառութեան մէջ էին, ճիշդ ու ճիշդ նոյն կշռի դրամանիմը մը գոյութիւն ունեցած կրնայ ըլլալ կամ ոչ:

Քննելով վերի Աղիւսակ թիւ 1-ի (Մոփքի բոլոր գոյութիւնն ունեցող դրամները), ակներեւ է որ Արշամ Ա-ի և Բ-ի դրամները քառապատկուած են վերջին քսանհինգ տարուան ընթացքին: Քսերքսէսի, Ջարիադէսի և Մորֆիլիկի դրամները՝ կրկնապատկուած: Մինչդեռ Սամէսի և Արդեսարէսի դրամները աւելցած են աւելի պակաս համեմատութեամբ:

Ունինք երկու դրամներ (թիւ 31.ա և Ե), վերագրուած՝ Արկաթիաս անունով գահակալի մը: Ասոնց պատկերատիպերը ունին որչա՛ն նմանութիւններ Քսերքսէսի դրամներուն, որոնց ետին Յաղթանակը կանգնած է դէպի ձախ, մինչդեռ Արկաթիասին տրուած զոյգ օրինակներուն վրայ՝ դէպի աջ:

Հայկական սովետակոմիտէի համրագիտարանի (հ. 5, էջ 141) մէջ յիշատակուած է թէ Ջարեհին յաջորդեց Արկաթիասը, որը հիմնած է նոր մայրաքաղաք՝ Արկաթիակերտը: Արկաթիասը սպաննուած է Սեյւեկեան Անտիոքոս Դ (187-175 Ն.Ք.) թագաւորի դէմ կռուի մէջ: Ուրեմն Արկաթիասը իշխած ըլլալու է Ն.Ք. երկրորդ դարու սկզբնաւորութենէն յետոյ: Մոփքի գահը անցած է Արկաթիասին եղբօրը՝ Կապաթովկիա ապաստանած Մեհրուստանին (Մորֆիլիկ), իսկ անկից յետոյ՝ Արտանեսին:

Ն.Ք. 94-ին, Տիգրան Բ Մեծը տապալած է Արտանեսին և Մոփքը վերամիաւորած է Մեծ Հայքին:

Ինչպէս որ նախապէս ակնարկուեցաւ, Արշամ Ա-ի «ձիաւոր» պատկերատիպով դրամէն ունինք երկու տարբերակներ: Մէկուն վրայ ձիաւորը դէպի աջ կը յառաջանայ յարձակելու համար ցատկող առիւծին վրայ: Իսկ երկրորդ տարբերակին՝ ձիաւորը կ'ուղղէ իր նիզակը դէպի հետեւակ զինուորը:

Արշամ Ա-ի նորայայտ դրամին կը պատկանի հետաքրքրական պատկերատիպ մը, ուր եզակի օրինակի մը ետին կերտուած է ձիու գլուխն ու վիզը դէպի աջ:

Այսուհանդերձ, ամենէն այլազան տարբերակները կը նմարուին Արշամ Բ-ի դրամներուն վրայ: Երկու տարբեր պատկերատիպով դրամներու կոնյակներուն՝ արծիւ և Զեւսի Երկուորեակ որդիներու (Dioscuri) գդակները, Արշամի կիսանդրին ուղղուած է դէպի ձախ փոխան աջի: Նաեւ Երկուորեակներու գդակներուն վրայ կը նմարուին վեց կամ ութ ճառագայթով աստղերի փոխան խաչի:

Ըստ վերի Աղիւսակ 1-ի տուեալներուն, քսանհինգ տարուան ընթացքին Մոփքի հայ թագաւորութեան դրամներուն քանակը բարձրացած է 53-էն 130-ի—մօտաւորապէս երկուք ու կէս անգամ:

Ե. Թ. Ներսէսեան

(cont. from p. 52)

inscribed in Armenian, and billons inscribed in Latin have been published or catalogued for sale. Necessarian constructs a catalogue for each type of coin, based on obverse and reverse dies. Near the end of his paper, the author provides additional information, in a tabulated format, on the metrology and past history of these pedigree coins. It is interesting to note that only 5 quarter double trams, 3 Armenian-inscribed billons, and 6 Latin-inscribed billons are known to the author. All coins are illustrated in the photographic plates. Also, the plates include all line drawings which have been published in various numismatic works. Author

Ուսումնասիրուած են Լևոն Ա. Թազաւորին (1198–1219) չափազանց հազուադէպ քառորդ երկդրամները, հայտատու բիլլոնները և լատինատառ բիլլոնները: Հեղինակը կը քննէ Կուսմա Շուսթերովիչի, Ջարեհ Պտուկեանի, Ե. Թ. Ներսէսեանի, Մ.–Լ. Կարապետեանի, Պերճ Մ. Կարապետեանի, Խ. Ա. Մուշեղեանի, Հ. Կղեմէս Սիպիլեանի, Կարապետ Յ. Բասմաջեանի դրամագիտական աշխատանքները և բոլոր աճուրդային կատալոգները (Classical Numismatic Group, Sotheby's, Münzen und Medaillen A.G., and E. Bourgey), ուր Լևոն Ա-ի քառորդ երկդրամները, հայտատու բիլլոններն ու լատինատառ բիլլոնները հրատարակուած կամ այ ցուցակարուած են վաճառքի համար: Ներքէսեան կը կազմէ ցուցակազուրկութիւն մը իւրաքանչիւր տեսակ դրամի համար, հիմնուած՝ երեսի ու կոնակի կաղապարներուն վրայ: Իր ուսումնասիրութեան վերջաւորութեան մօտ, Ներսէսեան կ'ընծայէ աղիւսակաձև լաւեղեպ տեղեկութիւն այս ազնուատուած դրամներու չափազիտութեան և սոսնագրութեան մասին: Հետաքրքրական է նշել, որ հեղինակին ռանօթ էն միայն 5 քառորդ երկդրամ, 3 հայտատու բիլլոն ու 6 լատինատառ բիլլոն: Տախտակներուն մէջ ընծայուած են բոլոր դրամներուն նկարները: Ինչպէս նաև, տախտակները կը պարունակեն բոլոր գրչանկարները, որոնք լոյս տեսած են զանազան դրամագիտական աշխատանքներու մէջ: Հեղինակը

15 VARDANYAN, Ruben. Sisiani dambaran, 1972 t.': Dramner [The Tomb of Sisian, 1972: Coins] - Սիսիանի դամբարան, 1972 թ.' Դրամներ, գրեց՝ Ռուբեն Վարդանյան. The Tomb of Sisian: Yerevan, National Academy of Sciences of Armenia, Institute of Archaeology and Ethnography, *The Archaeological Monuments and Specimens of Armenia*, 21, by Zhores Khachatryan, 2009, pp. 82-87, pl. XIV. In Armenian.

Fifteen coins are preserved in the History Museum of Armenia discovered from the tomb of Sisian. The coins are attributed to the following: Athens (50 B.C.), a silver tetradrachm; Seleucid kingdom, Antiochus VII (138-129 B.C.), four silver tetradrachms; Parthia, Mithridates II (123-88 B.C.), a broken silver drachm and another drachm; unknown ruler from Parthia (ca. late 90s to early 80s B.C.), two silver drachms; another unknown ruler from Parthia (ca. 80s to 70 B.C.), a silver drachm; unknown ruler from Parthia (ca. 70s B.C.), a silver drachm; Orodes II (57-38 B.C.), two silver drachms; Lysimachus, a barbaric imitation of a gold stater; an unknown Seleucid (?) silver drachm. Legends, monograms, and metrological data are published. YTN

Հայաստանի Պատմութեան Թանգարանին մէջ գտնուած են տասնհինգ դրամներ, յայտնաբերուած՝ Սիսիանի դամբարանէն: դրամները վերագրուած են հետեւեալներուն.– Աթէնք (50 Ն-Ք), արծաթեայ չորեքդրամեան մը: Սելևկեան թագաւորութիւն, Անտիոքոս Է. (138–129 Ն-Ք), չորս արծաթեայ չորեքդրամեաններ. Պարթևաստան, Միհրդատ Բ. (123–88 Ն-Ք), արծաթեայ դրամի մի քան մը և այլ արծաթեայ դրամի մի մը, Պարթևաստանէն անյայտ արքայ մը (90ական–80ական թուականները), արծաթեայ դրամի մի մը, Պարթևաստանէն անյայտ արքայ մը (80ական–70ական թուականները), արծաթեայ դրամի մի մը՝ Պարթևաստանէն այլ անյայտ արքայի մը (70ական թուականները), արծաթեայ դրամի մի մը, Ռոդո Բ. (57–38 Ն-Ք), երկու արծաթեայ դրամի մի մը: Լիսիմախոսի ստատերի բարբարոսական ոսկեայ ընդօրինակութիւն մը. անորոշ Սելևկեան (?) արծաթեայ դրամի մը: Հրատարակուած են խորագրութիւնները, մենագիրները և չափազիտական տուեալները: ԵԹԼ

ARMENIAN NUMISMATIC SOCIETY

Phone: 562-695-0380, e-mail: ArmNumSoc@aol.com

8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, USA

SALE

PUBLICATIONS	SALE PRICE
SP1. Bedoukian, Paul Z. <i>Selected Numismatic Studies [I]</i> . 1981, xxxvi, 570 pp., 72 pls., clothbound (For Vol. II see SP10), retail \$35.00.....	\$10.00
SP2. Nercessian, Y. T. <i>Attribution and Dating of Armenian Bilingual Trans.</i> 1983, 36 pp., 12 pls., card covers, retail \$6.75.....	2.00
SP3. Nercessian, Y. T. <i>Armenian Numismatic Bibliography and Literature</i> . 1984, 729 pp., clothbound, retail \$50.00.....	10.00
SP4. Bedoukian, Paul Z. <i>Coinage of the Armenian Kingdoms of Sophene and Commagene</i> . 1985, 37 pp., 2 pls., card covers, retail \$6.00.....	2.00
SP5. Bedoukian, Paul Z. <i>Armenian Coin Hoards</i> . 1987, 64 pp., 6 pls., card covers, retail \$8.00.....	2.00
SP6. Nercessian, Y. T. <i>Bank Notes of Armenia</i> . 1988, 224 pp., 192 pl., clothbound, retail \$30.00.....	8.00
SP7. Bedoukian, Paul Z. <i>A Hoard of Copper Coins of Tigranes the Great and a Hoard of Artaxiad Coins</i> . 1991, 30 pp., 2 pls., card covers, retail \$5.50.....	1.00
SP8 Nercessian, Y. T. <i>Armenian Coins and Their Values</i> . 1995, 256 pp., 48 pls., cloth/bound OUT OF PRINT, author's copy.....	50.00
SP9. Nercessian, Y. T. <i>Armenian Numismatic Studies [I]</i> . 2000, viii, 678 pp., 96 pls., clothbound (For Vol. II see SP15), retail \$75.00.....	18.00
SP10. Bedoukian, Paul Z. <i>Selected Numismatic Studies II</i> . 2003, viii, 376 pp., 61 pls., clothbound (for Vol. I see SP1), retail \$57.00.....	14.00
SP1 + SP10 (SNS I & SNS II), retail \$92.00.....	20.00
SP11. Nercessian, Y. T. <i>Silver Coinage of the Artaxiad Dynasty of Armenia</i> . 2006, x, 212 pp., 96 p.l.s., clothbound, retail \$60.00.....	10.00
SP12. Nercessian, Y. T. <i>Armenian Coin Auctions. OP. Author's copy</i> , vi, 118 pp., 8½x11" format, card covers.....	20.00
SP13 Nercessian, Y. T. <i>Metrology of Cilician Armenian Coinage. OP. Author's copy</i> , 2007, xiv, 161 pp., 8½x11" format, card covers.....	35.00
SP14. Nercessian, Y. T. <i>Catalogue of Armenian Coins Collected by Y.T. Nercessian.OP. Author's copy</i> , 2008, lviii, 387 pp., 128 pls. clothbound.....	80.00
SP15. Nercessian, Y. T. <i>Armenian Numismatic Studies II</i> . 2009, xii, 580 pp., 60 pls., clothbound (For Vol. I see SP9), retail \$50.00.....	12.00
SP9 + SP15 (ANS I & ANS II), retail \$125.00.....	20.00
ANJ4. <i>Essays on Armenian Numismatics in Memory of Father Clement Sibilian on the Centennial of His Death, Armenian Numismatic Journal, Series I, Vol. IV (1978)</i> , 167 pp., XXI pls., card covers, retail \$30.00.....	15.00
ANJ15. <i>Studies in Honor of Dr. Paul Z. Bedoukian, Armenian Numismatic Journal, Series I, Vol. XV (1989)</i> , 192 pp, illus., card covers, retail \$30.00.....	10.00
<i>Armenian Numismatic Journal</i>	
--Volumes I (1975).....	each volume..... 5.00
--Volumes II, III, V to XIV, XVI, XVII.....	each volume..... 8.00
--Volumes XVIII (1992), XIX (93), XX (94), XXI (95).....	each volume..... 10.00
--Volumes XXII (1996), XXIII (97), XXIV (98), XXV (99).....	each volume..... 25.00
--Volumes XXVI (2000), XXVII (01), XXVIII (02), XXIX (03), XXX (04).....	each volume..... 30.00
--Volumes 1 (2005) to 3 (2007), Series II.....	each volume..... 30.00
--Volumes 4 (2008), 5 (2009), Series II.....	each volume..... 40.00
--Volumes I (1975) to 35 (2009), thirty-five volumes, unbound (US Ship, Ins. \$19.00).....	635.00
-- Volumes I to V (1975-1979), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	102.50
--Volumes VI-X (1980-1984), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	80.00
--Volumes XI-XV (1985-1989), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	107.50
--Volumes XVI-XX (1990-1994), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	86.00
--Volumes XXI-XXV (1995-1999), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	150.00
--Volumes XXVI-XXX (2000-2004), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	190.00
--Volumes 1 (31) to 5 (35), (2005-09), Series II, cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	210.00
--Volumes I (1975) to 35 (2009), thirty-five volumes, cloth bound (US Ship, Ins. \$23.00).....	925.00

SUPERSEDES ALL PREVIOUS LISTS

US shipping cost, add \$7 for first book, \$2 for each additional book. PREPAYMENT REQUIRED. California residents please add appropriate sales tax. Minimum order \$25. All orders must be addressed to W. Gewenian, Treasurer. OP=Out of print. Jan. 2011

ARMENIAN NUMISMATIC SOCIETY

Phone: 562-695-0380, e-mail: ArmNumSoc@aol.com

8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, USA

SALE

Bedoukian Publications	PRICE
B1. Bedoukian, Paul Z., <i>Coinage of the Artaxiads of Armenia</i> . London: Royal Numismatic Society, <i>Special Publication</i> , No. 10, 1978, 81 pp., 8 pls., clothbound, retail 30.00.....	8.00
B2. Bedoukian, Paul Z., <i>Coinage of Cilician Armenia</i> . Danbury, CT: 1979, xxxix, 494 pp., 12 pls., clothbound, retail 45.00.....	10.00
B2S. Bedoukian, Paul Z., <i>Coinage of Cilician Armenia</i> . New York: American Numismatic Society, <i>Numismatic Notes and Monographs</i> , No. 147, 1962, xxxi, 494 pp., 48 pls., 1 map, plus blank sheet inserts in the corpus next to every other sheet (total close to 150 sheets), so that the owner can record his unpublished coin varieties. Specially prepared and clothbound for the author. One of a kind book.....	150.00
B3. Bedoukian, Paul Z., <i>Armenian Coins and Medals: An Exhibition from the Collection of Dr. Paul Z. Bedoukian - Յուգահանդէս Տր. Զարեհ Պտուկեանի հաւաքածոյէն</i> . New York: Museum of the Diocese of the Armenian Church of America, 1971, [24 pp.], bilingual, illus. in black and white, 8.5"x7", card covers. OP. Necessian stock, retail 5.00.....	3.00
B4. Bedoukian, Paul Z., <i>Armenian Books: An Exhibition of Early Printings 1512-1700, from the Collection of Dr. Paul Z. Bedoukian - Յուգահանդէս հայերէն հմտակա գրքերու Տրքք. Զարեհ Պտուկեանի հաւաքածոյէն</i> . New York: Armenian Museum of the Diocese of the Armenian Church of America, 1975, [24 pp.], bilingual, illus. in black and white, 8.5"x7", card covers. OP. Necessian stock, retail 5.00.....	3.00
B5. Bedoukian, Paul Z., <i>Thirty Centuries of Armenian Metal Art: An Exhibition from the Collection of Dr. Paul Z. Bedoukian - Երեսուն դարու հայ արուեստ մետաղի. Յուգահանդէս Տր. Փղ Զ. Պտուկեանի հաւաքածոյէն</i> . New York: AGBU Gallery, 1978, [24 pp.], bilingual, illus. in black and white, 8.5"x7", card cover, originally retail \$5.00.....	1.00
B6. Bedoukian, Paul Z., <i>Armenian Woven Art: An Exhibition from the Collection of Dr. Paul Z. Bedoukian - Հայ հիւսուածեղէնի արուեստ. Յուգահանդէս Տրքք. Փղ Զ. Պտուկեանի հաւաքածոյէն</i> . New York: AGBU Gallery, 1980, [24 pp.], bilingual, illus. in COLOR, 8.5"x7", card covers, originally retail \$12.50.....	2.00
B7. Bedoukian, Paul Z., <i>Armenian Ceramic Art: An Exhibition from the Collections of Tina & Haroutune Hazarian, Dr. Paul Z. Bedoukian - Հայ յախճապակիի արուեստ. Յուգահանդէս Արթիմա եւ Թարուսիւն Հապարեանի եւ Տրքք. Փղ Զ. Պտուկեանի հաւաքածոներէն</i> . New York: Armenian Museum, 1982, [24 pp.], bilingual, illus. in COLOR, 8.5"x7", card covers, originally retail \$12.50.....	2.00
B8. Bedoukian, Paul Z., <i>Հոլանտա կրիսուած Էթր դարու հայ մետալները - Eighteenth Century Armenian Medals Struck in Holland</i> . Venice: Mekhitarist Press, 24 pp., 7"x9.5", card covers, 24 pp., illus. in black and white, 3 pp. English summary. Reprinted from <i>Bazmavep</i> , 1977/3-4, pp. 728-751. Card covers. OP. Necessian stock..... US shipping \$5.00	3.00
Armenian Numismatic Society Offprints and Medals	
OP2. "Overstruck and Countermarked Coins of the Artaxiad Dynasty of Armenia," by Necessian and Saryan, an offprint of ANJ, Vol. XXII (1996), pp. 23-62, pls. I-VI. US 1st class Ship. \$3.	12.5
OP3. "Silver Coins of Tigranes II of Armenia," by Y. T. Necessian, an offprint of ANJ, Vol. XXVI (2000), Nos. 3-4, pp. 43-108, pls. 1-10. US first class shipping \$3.00.....	15.00
M1. Bedoukian, P. Z. Silver proof medal, 39 mm diameter, 1 troy ounce. Obv. portrait of Bedoukian; Rev. logo of ArmNS (2000). Please read the note below. US shipping \$6.....	52.00
M2. Necessian, Y. T. Silver proof medal, 39 mm diameter, 1 troy ounce. Obv. portrait of Necessian; Rev. logo of ArmNS (2005). Numbered, certificate of authenticity. Please read the note below. US shipping. \$6.....	55.00
Note. The price of silver medals is subject to change based on the market fluctuations, +/- 1.00 per ounce of bullion silver. The reference price is \$25.00 per ounce of bullion silver. For example, if the bullion silver value increased to \$30.00, add \$5 to the posted medal price; if decreased to \$20.00, then subtract \$5 from the medal price.	

SUPERSEDES ALL PREVIOUS LISTS

US shipping cost, add \$7 for first book, \$2 for each additional book. PREPAYMENT REQUIRED. California residents please add appropriate sales tax. Minimum order \$25. All orders must be addressed to W. Gewenian, Treasurer. OP=Out of print. Jan. 2011

Y. T. NERCESSIAN

Specialist in Armenian Coins and Books

8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, U.S.A.

ANA ANS ArmNS IBNS RNS

2012

Fixed Price List 35

ANCIENT COINS

SOPHENE, Arsames II (ca. 230 B.C.)

1. Obv.: Head of Arsames r. wearing tiara with flat top like a cap; a diadem encircles the head, ends in bow, and hangs down neck. Border of dots.

Rev.: **Nude figure** standing and facing, r. arm extending from elbow and l. arm holding long club. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward ΑΡΣΑΜΟΥ. Æ 5.33g-19mm-1h, ACV7, CSC6, Inv. 5998, VF \$495

2. As above **Nude figure**. Æ 5.05g-18mm-1h. ACV7, CSC6, Inv. 5999, VF+VF \$1100

3. Obv.: Head of Arsames as before. Rev.: **Eagle** standing r. holding thunderbolt. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward ΑΡΣΑΜΟΥ. Æ 3.61g-19mm-1h, ACV8, CSC7, Inv. 6001, VF+ \$695

Ariobarzanes (ca. 230 B.C.) Pompey gave Sophene to Ariobarzanes I of Cappadocia (95-63 B.C.)

4. Obv.: Head of Ariobarzanes r., diademed. Rev.: Athena standing l. holding Nike in r. hand, spear and shield in her l. Legend ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΑΡΙΟΒΑΡΖΑΝΟΥ ΦΙΛΟΡΩΜΑΙΟΥ. ΑΑ letters (=31=65/4 B.C.) in exergue. AR 3.90g-17mm-1h, Simoneta p. 100, 61. Inv. 6002, VF+ \$150

ARTAXIAD DYNASTY OF ARMENIA, Artaxias I (190-160 B.C.) or Artaxias II (34-20 B.C.)

5. Obv.: Bearded head of king r. with a five-pointed Armenian tiara adorned with a star. Rev. **Bunch of grapes**. Æ 3.16g-14mm-12h, Vardanyan "A Dated Copper...", 2, given to Artaxias II. Inv. 5990, F \$395

6. As above, but **dog** on the reverse. Æ 1.12g-13mm-12h, Vardanyan "Newly Found Groups ...", I.5, Inv. 5992, -VF \$395

7. As above, but **bee** on the reverse. Æ 1.14g-11mm-7h, Vardanyan "Newly Found Groups ...", III.3, Inv. 5993, -VF \$395

8. Obv. Bearded head of king l., with a five-pointed Armenian tiara. **Male head** r., bearded (?), diademed. Æ 2.53g-15mm-2h, Vardanyan "Newly Found Groups ...", IV.9; Inv. 5995, F \$375

Tigranes I (123-96 B.C.)

9. Obv.: Head of Tigranes l., wearing indistinct four-pointed Armenian tiara. Rev.: **Zeus Nicephorus** seated to left, on a throne, with wreath in r. hand, and resting l. hand on scepter. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ / ΜΕΓΑΛΟΥ; to r. upward ΤΙΓΡΑΝΟΥ / ΦΙΛΕΛΛΗΝΟC. In l. field letter Α. Æ 6.67g-17mm-11h, ACV22, CAA4, Inv. 6003, -VF \$395

Tigranes II (95-56 B.C.)

10. Obv.: Bust of Tigranes draped r., clean shaven and wearing ornate five-pointed Armenian tiara, edged with pearls. A diadem knotted at the back encircles the head and falls downward. Divided drapes cover the ear and the neck. The tiara is adorned with an eight-pointed star flanked by two eagles back to back and with heads turned to each other. Fillet border. Rev.: **Tyche of Antioch** draped and wearing a turreted crown, seated r. on a rock, holding a palm-branch in her r. hand; at her feet the upper portion of a youthful male nude figure of the river-god Orontes swimming r. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward ΤΙΓΡΑΝΟΥ. On rock, below the Tyche, monogram †; in r. field, r. of palm-branch, monogram Ω. All within laurel wreath. AR tetradrachm 15.47g-25mm-1h, ACV34v, CAA20, SCADA Group 3, A39-P98b, Inv. 5988,

EF \$7500

11. As above, **Tyche**, but a 2 chalci copper and **blundered legend**. Æ 5.46g-18mm-1h. ACV58v, CAA96v, Inv. 6005, VF \$150

12. As above, 5-pointed tiara, but a 2 chalci copper, comet star and no eagles. **Nike** on the reverse side. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward ΤΙΓΡΑΝΟΥ. ΔΗM letters in exergue. Æ 5.49g-21mm-1h. ACV77v, CAA116v, Inv. 6006, VF/VF+ \$195

13. As above. **Nike** on the reverse side. H letter in l. field. Æ 4.96g-20mm-12h. ACV77v, CAA116v, Inv. 6007, VF+ \$295

14. As above, 4-pointed tiara, but 4 chalci. **Nike**. letter A in r. field, ΔH letters in exergue. Æ 6.44g-20mm-12h. ACV78, CAA114v, Inv. 6008, VF+ \$300

15. As above, 4-pointed tiara, but 1 chalcus. **Nike**. letter A in obverse l. field, Æ 3.33g-16mm-11h. ACV87, CAA120, Inv. 6022, EF \$250

16. As above **Nike** on the reverse side. letter A in obverse l. field, Æ 2.99g-15mm-12h. ACV87, CAA120, Inv. 5996, VF \$100

17. As above, 5-pointed tiara with one star and two eagles, but a 1 chalcus copper, and **Cornucopia** with upper half to the r. Above to the l. and to the r. of cornucopia bunch of grapes. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward ΒΑΣΙΛΕΩΝ / ΤΙΓΡΑΝΟΥ. Below T|A in exergue. Æ 2.31g-15mm-12h. ACV94, CAA104, Inv. 5989, VF+ \$500

18. As above, 5-pointed tiara with comet star and no eagles. 2 Chalci. **Palm-branch** curved to l. with flower. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward ΤΙΓΡΑΝΟΥ. Below palm-branch in exergue ΔΗMO letters. Æ 3.41g-16mm-11h. ACV109, CAA121, Inv. 6009, VF+ \$450

19. As above, 5-pointed tiara with comet star and no eagles. 2 Chalci. **Straight Palm-branch.** Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward ΤΙΠΑΝΟΥ. Below palm-branch in exergue ΔΗΜ letters. Æ 3.74g-17mm-12h. ACV110, CAA121v, Inv. 6010, VF+.....\$450

20. As above. **Straight Palm-branch.** Æ 3.46g-16mm-12h. ACV110, CAA121v, Inv. 6011, VF+ \$450

21. As above, 5-pointed tiara with comet star and no eagles. 1 Chalcus. **Tripod-lebes** surmounted by holmos from which rise laurel twigs. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ; to l. downward ΤΙΠΑΝΟΥ. Below tripod in exergue ΔΗΜΟ letters. Æ 3.00g-15mm-1h. ACV112, CAA122v, Inv. 6023, F+....\$125

22. As above, 1 Chalcus. **Tripod.** In exergue ΔΗ(?). Æ 2.40g-16mm-12h. ACV112, CAA122v, obverse cleaned to the red copper. Inv. 6012, VF-/VF \$125

23. As above, 5-pointed tiara with comet star and no eagles. 1/2 Chalcus. **Horse** to r., head down and **grazing.** Legend above ΒΑΣΙΛΕΩΣ; below the horse ΤΙΠΑΝΟΥ. To l. of horse ΔΗΜΟ letters. Æ 2.16g-12mm-11h. ACV121v, CAA---, Inv. 6013, VF \$195

24. As above, 1/2 Chalcus. **Horse grazing.** Æ 1.77g-12mm-12h. ACV121v, Inv. 6014, VF..... \$275

25. As above, 1/2 Chalcus. **Horse grazing.** No *fm.* Æ 1.59g-12mm-12h. ACV121v, Inv. 5987, nice black patina and extremely attractive coin, VF..... \$595

Tigranes IV (8-5 B.C.)

26. Obv.: Bearded Tigranes r. The five-pointed tiara with a star and two eagles. Rev. Nude Heracles standing l. Right hand holding a spear and l. a lion's skin. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ / ΤΙΠΑΝΟΥ; to l. downward ΜΕΓΑΛΟΥ. Æ 3.77g-20mm-12h. ACV158, CAA153 Inv. 6016, VF-/VF..... \$1200

Artavasdes III (5-2 B.C.)

27. Obv.: Head of Artavasdes r. wearing five-pointed Armenian tiara adorned with a large star. Rev. **King's figure** standing to l., l. hand holding a tall spear and r. hand resting on a shield. Legend to r. downward ΒΑΣΙΛΕΩΣ / ΜΕΓΑΛΟΥ; to l. downward ΑΡΤΑΥΑΖΑΟΥ. Æ 5.30g-23mm-11h. ACV174 CAA160. Inv. 6017. -VF/VG..... \$695

COMMAGENE

Antiochus IV and Iotape (A.D. 38-72)

28. Obv.: Bust of **Antiochus** r., beardless, diademed and draped. Clockwise legend [ΑΝΤΙΟΧΟΥ] ΕΠΙΦΑΝΗΣ. Rev.: Bust of Queen **Iotape** r., diademed and draped. CW legend ΑΝΕΜΟΥΠΙΕΩΝ. Æ 10.48g-22mm-12h. ACV214, RPC3707 Inv. 6018, VF \$700

29. As above. Æ 7.19g-22mm-12h. ACV214, RPC 3707 Inv. 6019, F+ \$450

Commagene, Samosata (31 B.C. -A.D. 38)

30 Obv.: Head of **Zeus** r., laureate. Rev.: **Lion** walking r. Legend above ΣΑΜΟ; below CATΘ. Æ 8.07g-19mm-8h. ACV237, RPC3851 Inv. 6020, -VF \$175

31. **Commagene, unknown ruler.** Armenian tiara with 4 peaks. 6-rayed star, Δ. Circular legend. Rev.: **Horse** and circular legend in Greek. Æ 7.72g-23mm-12h. ACV244, Inv. 6021, VF \$395

32. **ARMENIAN INSCRIBED COPPER BOWL** from **Havhav monastery.** Data: 442.25 grams (15.60 oz) weight, 202 mm top diameter from the edge of the rim, 130 mm bottom diameter, 35 mm high, 17 mm rim width Armenian inscription, "This is a memorial from Georg Vardapet at the Port of Havhav monastery, year RME (1758)." The flat bottom has four concentric circles and the base has a circular leg of 2 mm height and 112 mm ø. The bowl displays remains of its original tinning in certain spots. ANJ 2008, pp. 17-18, Plate 2. \$2500

Numismatic Books

N1. **ADELSON, Howard L. and KUSTAS, George L.** *A bronze Hoard of the Period of Zeno I.* New York: American Numismatic Society. 1962, NNM 148, 89 pp., 1 pl. In excellent condition \$10

N2. **BABELON, Ernest, Les Rois de Syrie, d'Arménie et de Commagène.** Paris: Bibliothèque Nationale, 1890, 268 pages text, text illustrations, folding tables, 32 fine plates. One plate detached from the spine. Original binding, morocco red-brown spine, with 5 raised bands lettered in gilt; marbled endpapers, binding exhibiting slight use. A fine and handsomely bound monograph. Out of print and extremely difficult to find. ANBL 463 \$525

N3. **BEDOUKIAN, Paul Z., Coinage of Cilician Armenia.** New York: American Numismatic Society, 1962, NNM 147, 494, xxxii pp., XLVIII plates. Used but in excellent condition. Its 48 plates makes it a very useful reference book \$75

N4. **NERCESSIAN, Y. T. Armenian Coins and Their Values.** Los Angeles: Armenian Numismatic Society, *Special Publication*, No. 8, 1995. Out of print. Used but nearly in mint condition. \$38

N5. **NEWELL, Edward T. Late Seleucid Mints in Ake-Ptolemais and Damascus.** New York: American Numismatic Society, 1939, NNM 84, 107 pp., XVII pls. Includes the first original work on the Damascene silver and copper coins of Tigranes II. In very good condition. A small corner of back cover torn \$70

N6. **NEWELL, Edward T. Some Unpublished Coins of Eastern Dynasts.** New York: American Numismatic Society, 1936, NNM 30, 21 pp., 2 pls. Includes the first original article on the drachm of Tigranes III. In excellent condition. \$30

DISCOUNTS on Fixed Price List 34

10% discount on purchases of \$100 or more
 20% discount on purchases of \$200 or more
 25% discount on purchases of \$300 or more
 30% discount on purchases of \$500 or more
 35% discount on purchases of \$1000 or more

Lots 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 43, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 52, 56, 57, 58, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80.

Shipping extra. Please add \$7 for US shipping and \$2 for each additional coin or book. Foreign orders add \$12 to US shipping costs. All prices are in US dollars. California residents please add appropriate sales tax. Email, ArmNumSoc@aol.com. Telephone 562-695-0380 December 1, 2011.



Plate I



Series II

Volume 7 (37), No. 4

December 2011

ՀԱՅ

ARMENIAN

ԴՐԱՄԱԳԻՏԱԿԱՆ

NUMISMATIC

ՀԱՆԴԷՍ

JOURNAL

TABLE OF CONTENTS

Vol. 7 (37), (2011) No. 4

Membership dues increase - Անդամատուրքերու յաւելում	65
Letters	66
Donations	66
NERCESSIAN, Y. T. Metrology of Copper Coinage of the Arm. Kingdom of Sophene	67
Armenian Numismatic Literature	70
NERCESSIAN, Y. T. Metrology of Copper Coinage of the Arm. Kingdom of Sophene	71
Armenian Numismatic Literature	77
NERCESSIAN, Y. T. Metrology of Copper Coinage of the Arm. Kingdom of Sophene	78
SARYAN, L. A. America Meets Armenia: US Marine Corps Challenge Coins from Yerevan	83
Armenian Numismatic Literature	86
Index	87

ՀԱՅ ԴՐԱՄԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՍ

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL

Series II

Vol. 7 (37), No. 4

December 2011

MEMBERSHIP DUES INCREASE

Dear Friends and Members:

Once again we have written this editorial to announce a small increase in membership dues and subscription rates. Writing this editorial saddens us since in some ways it is counterproductive, we lose some more members and subscribers. On the other hand, increases in the cost of producing and mailing our *Journal* does not give us any other option.

During the last few years, also, we have had some problems with our U.S. postal delivery system. We have had numerous copies of our *Journal* "lost." When incidents like this happen, members or subscribers write to us, complain, and request a free replacement copy. To one mailing address, we had to mail three times the same issue of the *Journal*.

Having this in mind, the new rates for the year 2012 are: annual membership dues for U.S. members \$50, foreign members \$60, non-member U.S. subscriptions \$70, non-member foreign subscriptions \$80. We are hoping that donations and income from membership dues and subscriptions will cover our *Journal* production and mailing expenses, and hopefully we do not have to repeat this announcement very soon. Please remember that there is no more surface mail posted to foreign countries. All mail going out of the United States (letters, periodicals, and books) must go AIR MAIL. Unfortunately, this hurts our book business (for some books the shipping costs more than the book price), but that is the way it is.

Y. T. Nercessian

ԱՆԳԱՄԱՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՅԱԽԵԼՈՒԾ

Թանկագին բարեկամներ ու անդամներ,

Դարցեալ Ձեզի գրած ենք այս խմբագրականով, յայտարարելու անդամատուրքի և բաժանորդագրութեան գիներու սակի յատելումը: Այս խմբագրականը գրելը կը տխրեցնէ մեզի, քանի որ ձևով մը այդ բաւարար շահեկան չէ՝ կը կորսնցնենք անդամներ ու բաժանորդներ: Սակայն մեր *Համդէտին* պատրաստելն ու փոստով ուղարկելու ծախսերը այլ ընտրանք չեն տար մեզի:

Վերջին քանի մը տարիներու ընթացքին ալ, դժուարութիւններ ունեցած ենք ԱՄՆ-ի փոստին հետ: *Համդէտին* բազմաթիւ օրինակները «կորսուած» են: Երբ այսպիսի դէպքեր պատահին, անդամներ ու բաժանորդներ մեզի կը գրեն, կը գանգատին և կը պահանջեն ձրի փոխարինում: Հասցէի մը, մեր *Համդէտին* նոյն համարը հարկադրուեցանք ուղարկել երեք անգամ:

Այս ունենալով մեր խոհերուն մէջ, 2012-էն սկսեալ նոր սակերն են՝ ԱՄՆ-ի տարեկան անդամատուրքը պիտի բարձրարանայ \$50-ի, օտար երկիրներու համար՝ \$60-ի, ԱՄՆ-ի բաժանորդագրութիւն ոչ-անդամներու՝ \$70-ի, օտար երկիրներու բաժանորդագրութիւն՝ \$80-ի: Կը յուսանք որ նուիրատուութիւններն ու հասոյթները անդամատուրքերէ և բաժանորդագրութիւններէ բաւարար պիտի ըլլան *Համդէտին* պատրաստութեան ու առագման ծախսերուն և պիտի չհրակադրուինք շուտով կրկնելու մեր յայտարարութեան այս ձևը: Առ ի ծանօթութիւն՝ ԱՄՆ-էն փոստով արտասահման գացող թղթածրարները (նամակ, հանդէս և գիրք) պէտք է ուղարկուին ՕԴԱՅԻՆ ՃԱՄԱՌՎ: Դժբախտաբար, այս շատ կը վնասէ մեր հրատարակած գիրքերու վաճառման: Որոշ գիրքերու փոստի ուղեգինը աւելի բարձր է քան գիրքին արժէքը: Բայց այս է ներկայ կացութիւնը: Ե. Թ. Ներսէսեան:

ARMENIAN NUMISMATIC JOURNAL is the quarterly publication of Armenian Numismatic Society, an educational, non-profit organization. Editor, Y. T. Nercessian, 8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, USA (Webpage: www.ArmNumSoc.org/; e-mail: ArmNumSoc@aol.com). Associate Editors, W. Gewenian and T. Nercessian, Corresponding Editors, L. A. Saryan. Non-member subscriptions \$70/\$80 per year. ISSN 0884-0180—LCCN 85-649443

LETTERS AND E-MAILS TO THE EDITOR

Together with Patrick Pasmans, a good friend and colleague-numismatist, I am planning a visit to Vienna-Austria and study the coins of Commagene in the Kunsthistorisches Museum (13-17 april 2011). In my search, a while ago, I came along "The Mechitarian Museum-Library in Vienna", where there should be a coin of Sames II. I would take the opportunity to see also their numismatic collection on Commagene, if possible. I was thinking that maybe you know somebody within this Armenian organisation/congregation. Here comes my question : If you do so, can you ask if it is permitted that I can study also their coins of Commagene, while in Vienna ? I hope, I don't give you too much trouble, asking you this. With a great portion of curiosity I await your answer.

Rudy Dillen

I have prepared an article about Baron Roupen copper coins. These coins, although poorly struck and having poor esthetics, have an interesting story to tell. They are the prototype for Cilician copper coins to come. I have searched the internet to find images of the Baron's coins and have asked the owners for permission to print them in an article. I am submitting it for publication if you feel it is worth while. The only problem is, I am not sure how to import the writings of Paul Bedoukian and your work on these coins. Also, I cannot read the letters. If the letters could be read and labeled on the coins, they would be very helpful for the reader. The owner of the coin images from Armenia asked if they could publish this article also. Again, it is not finished to my liking. ...

The second annual eLit Awards are a global awards program committed to illuminating and honoring the very best of English language digital publishing entertainment. The 2011-12 eLit Awards were created as an industry wide, unaffiliated awards program open to all members of the electronic publishing industry. The contest is presented by Jenkins Group Inc., a Michigan-based book publishing and marketing services company that has operated the popular Independent Publisher Book Awards contest since 1996. The eLit Awards celebrate the ever growing market of electronic publishing in the wide variety of reader formats. Hail the revolutionary world of e-books and join the awards program that's highlighting the best in electronic reading entertainment! ...

Chuck Hajinian

My competitive Armenian numismatic displays were once again recognized at the recently concluded Central States convention. "A Medieval Armenian Coin Hoard" won second in class in foreign coins, and "Armenia 1919: The Artistic Banknotes" won third in class in foreign paper money. As in the last few years, competition was extremely tough with numerous superb exhibits. Under separate cover, I will send you the booklet issued for this event, with abstracts of all exhibits that were at the show.

Levon Saryan

I got a copy of the magazine "Armenian Numismatic Journal." What does it mean?

David Aleksanian

Editor's response: It includes articles on the study of Armenian coins.

DONATIONS

(Period ending 30 September 2010)

Anonymous	\$003.00	Schott, Donald F.	\$025.00
Anonymous	\$005.00	Setian, Charles.....	\$055.00
Dillen, Rudy	\$045.00		

METROLOGY OF COPPER COINAGE OF THE ARMENIAN KINGDOM OF SOPHENE

Sames (ca. 260 B.C.)

No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

Sames (ca. 260 B.C.)

Thyrsos of Dionysos

4 Chalci

1	1	7.69g	CSC1PB
2	1	7.56g-22ø	CSC1PB
3	1	6.14g	CSC1Hermitage

Avg. = $21.39 \div 3 = 7.13$ g weight

Avg. = 22mm diameter

2 Chalci

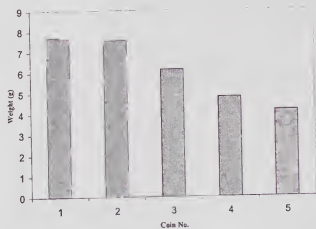
4	1	4.80g	CSC1BN
5	1	4.15g	CSC1BN

ACV1, Hunterian, WIM

Avg. = $8.95 \div 2 = 4.48$ g weight

Tot.Avg. = $30.34 \div 5 = 6.07$ g weight

Tot.Avg. = 22mm diameter



Ch. 1.1, Thyrsos of Dionysos

Table 1.1, Number of coins used to calculate the average weights of Sames coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Weight
Thyrsos of Dionysos	5	6.07g
Total	5	

Table 1.2 Number of coins used to calculate the average diameters of Sames coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Diameter
Thyrsos of Dionysos	1	22mm
Total	71	

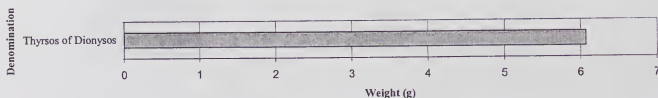


Chart 1.2, Average weights of Sames copper coins (grams)

METROLOGY OF COPPER COINAGE OF THE ARMENIAN KINGDOM OF SOPHENE

Arsames I (ca. 240 B.C.)

No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source	No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------	-----	------------	---	--------

Arsames I (ca. 240 B.C.)

Horseman Advancing Right

4 Chalci

1	2	6.45g-22ø	CSC2PB
---	---	-----------	--------

Avg. = 6.45g weight

Avg. = 22mm diameter

2 Chalci

2	2	5.87g-23ø	CSC2PB
---	---	-----------	--------

3	2	5.72g-21ø-12h	YNCat1
---	---	---------------	--------

4	3	5.61g-19ø-9h	FK2
---	---	--------------	-----

5	2	5.55g-19ø-12h	Ex-FK, SK
---	---	---------------	-----------

6	---	5.13g-19ø	Gorny 186-1453
---	-----	-----------	----------------

7	3	5.03g-17ø-3h	CNG51-750VB
---	---	--------------	-------------

8	2	5.02g-17ø	CNG36-533
---	---	-----------	-----------

9	3	4.64g-17ø	ACV3, CNG36-532
---	---	-----------	-----------------

10	2	4.63g-21ø-12h	YN5977
----	---	---------------	--------

11	3	4.62g-19ø-12h	CNG72-848
----	---	---------------	-----------

12	2	4.59g-21ø-12h	YNCat2
----	---	---------------	--------

13	3	4.54g-20ø-2h	YNCat3
----	---	--------------	--------

14	2	4.52g-19ø-12h	FK1
----	---	---------------	-----

15	2	4.51g	CSC2BM
----	---	-------	--------

16	2	4.22g-19ø	CNG36-531
----	---	-----------	-----------

17	2	4.14g-20ø	CNG61-882VB
----	---	-----------	-------------

Avg. = 78.34+16 = 4.90g weight

Avg. = 291+15 = 19.4mm diameter

Avg. = 6/12h, 1/2h, 1/3h, 1/9h (9) die axis orientation

1 Chalcus

18	3	3.65g-18ø-12h	YN5951
----	---	---------------	--------

19	3	3.53g-17ø-12h	CNG27-1, CNG85-1
----	---	---------------	---------------------

20	3	3.45g-18ø-12h	FK2.a
----	---	---------------	-------

21	3	3.18g	CSC3PB
----	---	-------	--------

22	3	2.92g-16ø	CSC3PB
----	---	-----------	--------

23	3	-18ø	GH165-503
----	---	------	-----------

Avg. = 16.73+5 = 3.35g weight

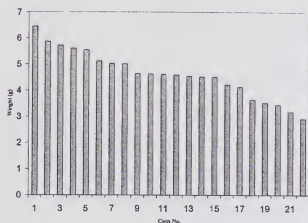
Avg. = 87+5 = 17.4mm diameter

Avg. = 3/12h die axis orientation

Tot.Avg. = 101.52+22 = 4.61g weight

Tot.Avg. = 400+21 = 19.05mm diameter

Tot.Avg. = 9/12h, 1/2h, 1/3h, 1/9h (12) die axis orientation



Ch. 2.1, Horseman advancing r.

Horse's Head Right

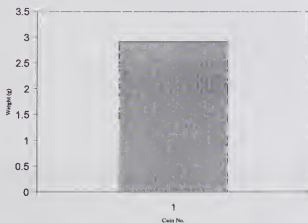
1 Chalcus

1	---	2.91g-15ø-12h	FKNew1
---	-----	---------------	--------

Tot.Avg. = 2.91g weight

Tot.Avg. = 15mm diameter

Tot.Avg. = 1/12h die axis orientation



Ch. 2.2, Horse's head r.

Arsames I (ca. 240 B.C.)

No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

Winged Thunderbolt

2 Chalci

1	4	4.45g-19ø-8h	YNCat4
2	4	3.96g-17ø-2h	ACV4ES
3	4	3.95g-19ø-2h	YNCat5

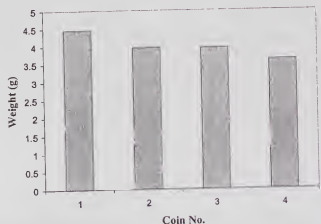
Avg. = $12.36 \div 3 = 4.12$ g weight
 Avg. = $55 \div 3 = 18.33$ mm diameter
 Avg. = 2/2h, 1/8/h (3) die axis orientation

1 Chalcus

4	4	3.61g-17ø	CSC4ANS WIM
---	---	-----------	----------------

Avg. = 3.81g weight
 Avg. = 17mm diameter

Tot.Avg. = $15.97 \div 4 = 3.99$ g weight
 Tot.Avg. = $72 \div 4 = 18$ mm diameter
 Tot.Avg. = 2/2h, 1/8h (3) die axis orient.



Ch. 2.3, Winged thunderbolt

Table 2.1, Number of coins used to calculate the average weights of Arsames I coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Weight
Horseman Advancing Right	22	4.61g
Horse's Head Right	1	2.91g
Winged Thunderbolt	4	3.99
Total	27	

Table 2.2 Number of coins used to calculate the average diameters of Arsames I coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Diameter
Horseman Advancing Right	21	19.05mm
Horse's Head Right	1	15mm
Winged Thunderbolt	4	18mm
Total	26	

Table 2.3, Number of coins used to calculate the average die axis orient. of Arsames I coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Die Axis Orientation
Horseman Advancing Right	12	9/12h, 1/2h, 1/3h, 1/9h
Horse's Head Right	1	12h
Winged Thunderbolt	3	2/2h, 1/8h
Total	16	

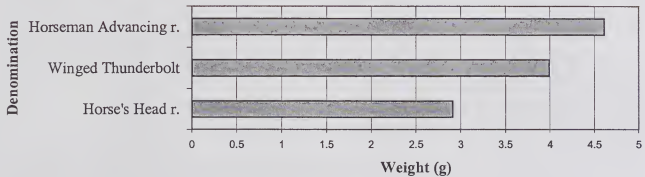


Chart 2.4, Average weights of Arsames I copper coins (grams)

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

16 ASBAREZ. Kedronakan dramaturē t'ogharkats ē Avetarani Ttesaranov artsatē chors hushadram [The Central Bank has issued Four Commemorative Silver Coins with Sceneries from the Gospel] - *Կեդրոնական Դրամատունը թողարկած է Աւետարանի տեսարաններով արծաթէ չորս յուշադրամ*. Asbarez, Vol. 103 (Friday, 18 February 2011), No. 13,958, p. 4 illus. In Armenian.

The Central bank of Armenia has issued four commemorative silver coins in the “Gospel Scenes in Armenian Miniature Paintings” international numismatic program. They are entitled “Annunciation,” “Worship of Magi,” “Ascension,” and “Jerusalem Entry.” Each one has been issued 6,000 examples with a nominal value of 1000 drams. YTN

Հայաստանի Կեդրոնական Դրամատունը թողարկած է չորս արծաթէ յուշադրամներ «Աւետարանի տեսարանները հայ մանրանկարչութեան մէջ» միջազգային դրամագիտական ծիրէն ներս: Անուանուած են «Աւետում», «Մողերու երկրպագութիւն», «Յամբարձում», և «Մուտք Երուսաղէմ»: Իւրաքանչիւր յուշադրամ թողարկուած է 6000ական օրինակ և 1000 դրամ անուանական արժէքով **ԵԹՆ**

METROLOGY OF COPPER COINAGE OF THE ARMENIAN KINGDOM OF SOPHENE

Arsames II (ca. 230 B.C.)

No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	---------	---	--------

Arsames II (ca. 230 B.C.)

Horseman Advancing Right

4 Chalci

1	5	8.35g-21ø	CSC5PB
2	5	6.60g-20ø	Babelon2

Avg. = $14.95 \div 2 = 7.48$ g weight

Avg. = $41 \div 2 = 20.5$ mm diameter

2 Chalci

3	5	5.62g-20ø-11h	CNG72-849 WIM
---	---	---------------	------------------

Avg. = 5.62g weight

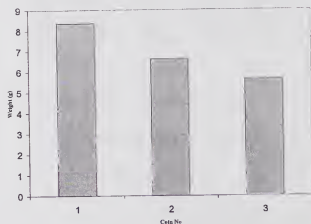
Avg. = 20mm diameter

Avg. = 1/11h die axis orientation

Tot.Avg. = $20.57 \div 3 = 6.86$ g weight

Tot.Avg. = $61 \div 3 = 20.33$ mm diameter

Tot.Avg. = 1/11h die axis orientation



Ch. 3.1, Horseman advancing r.

Nude Figure Standing

4 Chalci

1	6	7.61g-21ø-12h	ACV7 CNG36-534, CNG85-2
2	6	7.36g-20ø-1h	YNCat6
3	6	6.41g	CSC6PB

Avg. = $21.38 \div 3 = 7.13$ g weight

Avg. = $41 \div 2 = 20.5$ mm diameter

Avg. = 1/12h, 1/1h die axis orientation

No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	---------	---	--------

2 Chalci

4	7	5.72g-19ø-12h	FK4.g
5	7	5.71g-20ø-12h	YN5978
6	7	5.64g-21ø-12h	FK4.b
7	6	5.37g-19ø	CSC6PB
8	7	5.33g-19ø-12h	FK4.c
9	7	5.12g-19ø-12h	Ex-FK, SK
10	7	5.10g-19ø-12h	FK4.0
11	7	5.05g-18ø-12h	FK4.d
12	6	4.96g-17ø-1h	YN5952
13	7	4.73g-19ø-12h	FK4.e
14	6	4.14g-19ø-12h	FKNew2

FK5.0, MM17-990

BM3examples

Avg. = $56.87 \div 11 = 5.17$ g weight

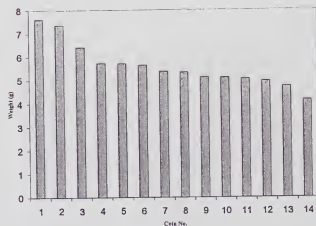
Avg. = $209 \div 11 = 19$ mm diameter

Avg. = 9/12h, 1/1h (10) die axis orient.

Tot.Avg. = $78.25 \div 14 = 5.59$ g weight

Tot.Avg. = $250 \div 13 = 19.23$ mm diameter

Tot.Avg. = 10/12h, 2/1h (12) die axis orientation



Ch. 3.2, Nude Figure standing

Eagle Standing Right/King's Bust Right

2 Chalci

1	7	5.27g-17ø	CSC7PB
2	---	4.78g-17ø	Gorny 186-1478

No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

2 Chalci

3	---	4.73g-17ø	Gorny 186-1479
4	8	4.52g-15ø-12h	YN5979
5	8	4.38g-17ø-12h	FK6.c
6	8	4.34g-17ø-12h	YN5980
7	8	4.17g-17ø-12h	FK6.0
8	7	4.11g-17ø-12h	YN5953
9	8	4.03g-18ø-12h	FK6.0
10	8	3.98g-16ø-12h	CNG85-3
11	8	3.87g-17ø	ACV8, NFA X227

Avg. = $48.18+11 = 4.38$ g weight
 Avg. $185+11 = 16.82$ mm diameter
 Avg. = 7/12 die axis orientation

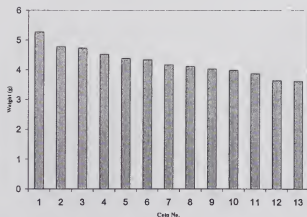
1 Chalcus

12	8	3.64g-17ø-12h	FK6.b
13	7	3.61g-17.5ø-12h	YN4954

WiM

Avg. = $7.25+2 = 3.63$ g weight
 Avg. = $34.5+2 = 17.25$ mm diameter
 Avg. = 2/12h die axis orientation

Tot.Avg. = $55.43+13 = 4.26$ g weight
 Tot.Avg. = $219.5+13 = 16.88$ mm diameter
 Tot.Avg. = 9/10h die axis orientation



Ch. 3.3, Eagle standing r. / King's bust r.

Eagle Standing Right/King's Bust Left2 Chalci

1	8v	4.07g-17ø-10h	FK3
---	----	---------------	-----

Avg. = 4.07g weight
 Avg. = 17mm diameter
 Avg. = 1/10h die axis orientation

No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

1 Chalcus

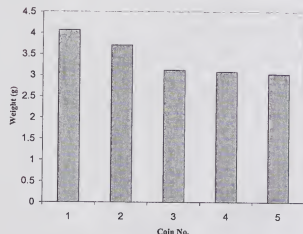
2	8v	3.71g-18ø-11h	FKNew3
3	8v	3.12g-18ø-11h	FK7.a
4	8v	3.08g-17ø-12h	YN5981
5	8v	3.03g-15ø-12h	YN5964

Avg. = $12.94+4 = 3.24$ g weight
 Avg. = $68+4 = 17$ mm diameter
 Avg. = 2/11h, 2/12h (4) die axis orient.

Tot.Avg. = $17.01+5 = 3.40$ g weight

Tot.Avg. = $85+5 = 17$ mm diameter

Tot.Avg. = 1/10h, 2/11h, 2/12h (5) die axis orientation



Ch. 3.4, Eagle standing r. / King's bust l.

Caps of Dioscuri/King's Bust Right2 Chalci

1	9	4.09g-17ø-12h	FK8.c
---	---	---------------	-------

Avg. = 4.09g weight
 Avg. = 17mm diameter
 Avg. = 1/12h die axis orientation

1 Chalcus

2	---	3.52g-16ø	Gorny 186-1480
3	9	3.43g-15ø-12h	YN5983
4	8v	3.31g-15ø-12h	CNG85-5
5	8	3.25g-16ø NFA X228, CSC8PB	
6	9	3.23g-14ø-11h	YN4955
7	9	3.03g-15ø-12h	YN5982
8	9	2.85g-14ø-12h	YN4956
9	9	2.50g-17ø-12h	FK8.0

Arsames II (ca. 230 B.C.)

No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

1 Chalcos

10 9 2.35g-14ø-12h FK8.d

Avg. = $27.47+9 = 3.05$ g weight

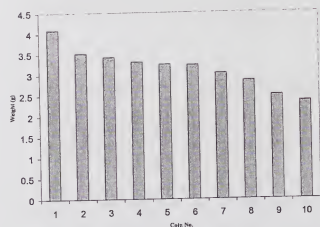
Avg. = $136+9 = 15.1$ mm diameter

Avg. = 1/11h, 6/12h (7) die axis orient.

Tot.Avg. = $31.56+10 = 3.16$ g weight

Tot.Avg. = $153+10 = 15.3$ mm diameter

Tot.Avg. = 1/11h, 7/12h (8) die axis orientation



Ch. 3.5. Caps of Dioscuri / King's bust r.

No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

Caps of Dioscuri/King's Bust Left

1 Chalcos

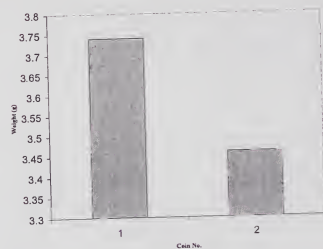
1 9 3.74g-19ø-12h YN5984

2 --- 3.46g-16ø-11h FKNew4

Tot.Avg. = $7.20+2 = 3.60$ g weight

Tot.Avg. = $35+2 = 17.5$ mm diameter

Tot.Avg. = 1/11h, 1/12h (2) die axis orientation



Ch. 3.6. Caps of Dioscuri / King's bust l.

Table 3.1. Number of coins used to calculate the average weights of Arsames II coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Weight
Horseman Advancing Right	3	6.86g
Nude Figure Standing	14	5.59g
Eagle Standing R./Bust R.	13	4.26g
Eagle Standing R./Bust Left	5	3.40g
Caps of Dioscuri/Bust Right	10	3.16g
Caps of Dioscuri/Bust Left	2	3.60g
Total	47	

Table 3.2 Number of coins used to calculate the average diameters of Arsames II coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Diameter
Horseman Advancing Right	3	20.33mm
Nude Figure Standing	13	19.23mm
Eagle Standing R./Bust R.	13	16.88mm
Eagle Standing R./Bust Left	5	17mm
Caps of Dioscuri/Bust Right	10	15.3mm
Caps of Dioscuri/Bust Left	2	17.5mm
Total	46	

Table 3.3 Number of coins used to calculate the average die axis orient. of Arsames II cop.

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Die Axis Orientation
Horseman Advancing Right	1	1/11h
Nude Figure Standing	12	10/12h, 2/1h
Eagle Standing R./Bust R.	9	9/10h
Eagle Standing R./Bust Left	5	1/10h, 2/11h, 2/12h
Caps of Dioscuri/Bust Right	8	1/11h, 7/12h
Caps of Dioscuri/Bust Left	2	1/11h, 1/12h
Total	37	

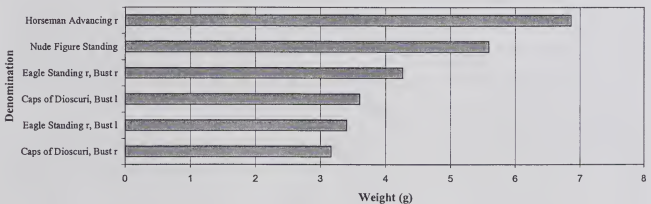


Chart 3.7. Average weights of Arsames II copper coins (grams)

METROLOGY OF COPPER COINAGE OF THE ARMENIAN KINGDOM OF SOPHENE

Xerxes (ca. 220 B.C.)

No.	CSC	Metrological Data	Source
	ACV	wt.-diam.-die axis	

Xerxes (ca. 220 B.C.)

Victory Standing Left

2 Chalci

1	9	5.43g-19ø	CSC9PB
2	9	5.42g	CSC9BN
3	9	5.10g-19ø	ACV10.CNG36-536
4	9	5.08g-19ø-11h	ACV10

CNG36-535, 85-6

5	9	4.97g	CSC9Berlin
---	---	-------	------------

Avg. = $26.00 \div 5 = 5.2$ g weight

Avg. = $57 \div 3 = 19.0$ mm diameter

Avg. = 1/11h die axis orientation

1 Chalcus

6	9v	3.49g-17.6ø-11h	Er17620/2
---	----	-----------------	-----------

Avg. = 3.49g weight

Avg. = 17.6mm diameter

Avg. = 1/11h die axis orientation

1/2 Chalcus

7	13v	1.89g-14ø	CSC13BM WIM
---	-----	-----------	----------------

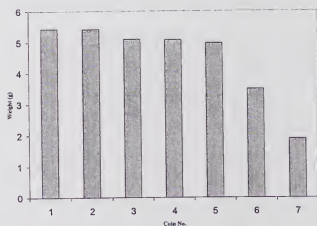
Avg. = 1.89g weight

Avg. = 14mm diameter

Tot.Avg. = $31.38 \div 7 = 4.48$ g weight

Tot.Avg. = $58.6 \div 5 = 17.72$ mm diameter

Tot.Avg. = 2/11h die axis orientation



Ch. 4.1, Victory standing r.

No.	CSC	Metrological Data	Source
	ACV	wt.-diam.-die axis	

Athena Seated Left

2 Chalci

1	10	4.51g-18ø	CSC10BM
2	10	3.84g-19ø-12h	JC664

Avg. = $8.35 \div 2 = 4.18$ g weight

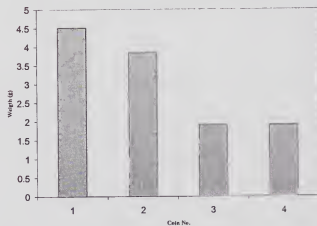
Avg. = $37 \div 2 = 18.5$ mm diameter

Avg. = 1/12h die axis orientation

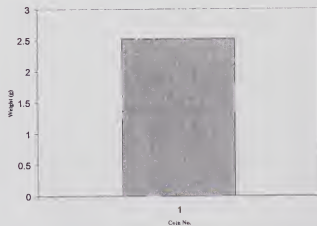
1/2 Chalcus

3	11	1.90g	CSC11BN
4	14	1.90g-13ø	ACV11.CSC14BN

CSCRollin/Langlois, pp. 14-15, Hermitage



Ch. 4.2, Athena seated left



Ch. 4.3, Athena standing left

No. CSC Metrological Data Source
ACV wt.-diam.-die axis

No. CSC Metrological Data Source
ACV wt.-diam.-die axis

Avg. = $3.80+2 = 1.90\text{g}$ weight
Avg. = 13mm diameter

Tot.Avg. = $12.15+4 = 3.04\text{g}$ weight
Tot.Avg. = $50+3 = 16.67\text{mm}$ diameter
Tot.Avg. = 1/12h die axis orientation

Athena Standing Left

1 Chalcus

1 15 2.52g-13ø CSC15BN
WiM, Hermitage

Tot.Avg. = 2.52g weight
Tot.Avg. = 13mm diameter

Table 4.1. Number of coins used to calculate the average weights of Xerxes coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Weight
Victory Standing Left	7	4.48g
Athena Seated	4	3.04g
Athena Standing	1	2.52g
Total	12	

Table 4.2 Number of coins used to calculate the average diameters of Xerxes coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Diameter
Victory Standing Left	5	17.72mm
Athena Seated	3	16.67mm
Athena Standing	1	13mm
Total	9	

Table 4.3. Number of coins used to calculate the average die axis orient. of Xerxes coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Die Axis Orientation
Victory Standing Left	2	2/11h
Athena Seated	1	1/12h
Athena Standing	---	---
Total	3	

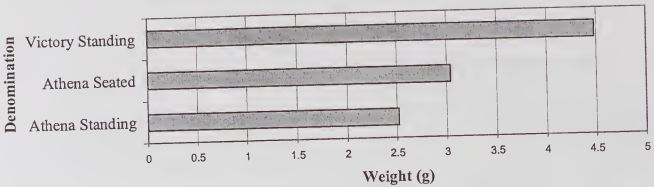


Chart 4.4. Average weights of Xerxes copper coins (grams)

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

17 NURPETLIAN, Jack. Ancient Armenian Coins: The Artaxiad Dynasty (189 BC-AD 6), by Jack Nurpetlian, *Beritus*, Archaeological Studies, Vol. LI-LII, (2008-2009), 117-167, 5 pls. inclusive.

The article includes historical background and the coins attributed to the following kings. Tigranes I (123-96 B.C.), coppers, tree, Zeus, standing figure, Nike; Tigranes II (95-55 B.C.), tetradrachms and drachms with imperial and royal titles, fractional silvers, bronzes displaying Tyche, Heracles, cornucopia, wheat, quadriga, seated Zeus, Nike, elephant, seated and standing Tyche of Damascus, Nike of Damascus, palm, tripod, horse, tree, club; Artavasdes II (56-34 B.C.), a Tetradrachm and a drachm with quadriga, Nike, tree, and wheat; Artaxias II (30-20 B.C.), drachms displaying Athena, Nike, coppers with cornucopia, bunch of grapes, dog, eagle, head, and bee; Tigranes III (20-8 B.C.), drachm with king's figure, hemidrachm with Nike, coppers, biga, thunderbolt, horseman, eagle, warrior, horse protome, horse, elephant, lion's head; Tigranes IV (8-5 B.C.), coppers, Nike, standing figure, elephant, elephant's head, eagle, Heracles, palm, club and ax; Artavasdes III (5-2 B.C.), coppers, Athena, eagle perched on mountain; Tigranes IV-Erato/seated Tyche, Erato/horse protome; Artavasdes IV/Augustus (A.D. 4-6), drachm, and a copper; Artavasdes/Augustus; Tigranes V (A.D. 6), coppers, Tigranes/Erato, Tigranes/ Augustus; uncertain twin peaks. The legends and metrological data are published. YTN

Յօդուածը տէր պարունակէ պատմական ուրուագիծ մը և հետեւեալ թագաւորներու դրամները: Տիգրան Ա (123-96 Ն.Ք.), պղինձներ՝ ծառ, Զևս, կանգնած անձ, Յաղթանակ Տիգրան Բ (95-56 Ն.Ք.), արծաթեալ չորեքդրամեաններ և տրախմաներ կայսերական և արքայական տիտղոսներով, պրոնզներ որոնց վրայ պատկերուած են Բախտ, վահագն, ամսթեղլիւր, ցորեն, քառաձի մարտականք, Զևսը նստած, Յաղթանակ, փիղ, Տամակոսի նստած ու կանգնած Բախտ, արմաւենի, եռոտանի, ձի, ծառ, լախտ Արտասազդ Բ (56-34 Ն.Ք.), չորեքդրամեան և տրախմա քառաձի մարտակառքով, պղինձներ՝ Յաղթանակ, ծառ-ցորեն. Արտաշէս Բ (30-20 Ն.Ք.), տրախմաներ պատկերուած Աթենասով և Յաղթանակ, ծառ-ցորեն. Արտաշէս Գ (8-5 Ն.Ք.), տրախմա թագաւորին կանգնած հասակով, կիսատրախմա Յաղթանակ, պղինձներ՝ երկձի մարտականք, կայծակ, ձիաւոր, արծիւ, ուզմիկ, ձիու յառաջամասը, ձի-փիղ, առիւծի գլուխ. Տիգրան Դ (8-5 Ն.Ք.), պղինձներ՝ Յաղթանակ, կանգնած անձ, փիղ, փիղի գլուխ, արծիւ, վահագն, արմաւենի, երկայրի տասպար. Արտասազդ Գ (5-2 Ն.Ք.), պղինձներ՝ Աթենաս, լեռան վրայ արծիւ. Տիգրան Դ և Երատոյ (2 Ն.Ք.-8.Ք. 1), պղինձներ՝ Բախտ, ձիու առաջամասը. Արտասազդ Դ և Աւգոստոս (8.Ք. 4-6), տրախմա մը և պղինձ մը, Արտասազդ/Աւգոստոս. Տիգրան Ե (8.Ք. 6) և Տիգրան Ե և Երատոյ, Տիգրան/Աւգոստոս. Անորոշ զոյգ մը լեռան կատարներ՝ Տպուած են խորագրուածներն ու չափագրութեան տուեալները: ԵԹՆ

METROLOGY OF COPPER COINAGE OF THE ARMENIAN KINGDOM OF SOPHENE

Abdissares (ca. 210 B.C.)

No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source	No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------	-----	------------	---	--------

Abdissares (ca. 210 B.C.)

Eagle Standing Right

4 Chalci

1	16	9.44g-24ø	CSC16Berlin
2	16	7.77g	CSC16JG
1	16	7.51g-19ø-12h	FK10.a CNG27-2, CNG85-7
4	16	7.40g	CSC16BN
5	16	7.25g	CSC16Berlin
6	16	6.73g	CSC16ANS

Avg. = 46.10+6 = 7.68g weight
 Avg. = 43+2 = 21.5mm diameter
 Avg. = 1/12h die axis orientation

2 Chalci

7	16	5.71g-22ø	CSC16PB
8	15	5.36g-19ø-12h	FLK10.0 CNG82-700
9	16	4.88g-20ø	ACV15, CNG36-537

Avg. = 15.95+3 = 5.32g weight
 Avg. = 61+3 = 20.33mm diameter
 Avg. = 1/12h die axis orientation

1 Chalci

10	16v	3.18g-14ø-12h	FK5
11	17	2.99g-16ø	CSC17BM
12	16	2.73g-14ø-12h	FK4
13	17	2.18g	CSC17ANS
14	17	2.15g	CSC17BN

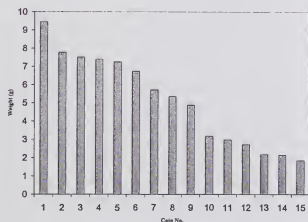
Avg. = 13.23+5 = 2.65g weight
 Avg. = 44+3 = 14.66666666mm diameter
 Avg. = 2/12h die axis orientation

1/2 Chalcus

15	17	1.85g	CSC17BN WiM
----	----	-------	----------------

Avg. = 1.85g weight

Tot.Avg. = 77.13+15 = 5.14g weight
 Tot.Avg. = 148+7 = 21.14mm diameter
 Tot.Avg. = 4/12h die axis orientation



Ch. 5.1, Eagle standing r.

Table 5.1, Number of coins used to calculate the average weights of Abdissares coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Weight
Eagle Standing Right	15	5.14g
Total	15	

Abdissares (ca. 210 B.C.)

Table 5.2 Number of coins used to calculate the average diameters of Abdissares coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Diameter
Eagle Standing Right	7	21.14mm
Total	7	

Table 5.3 Number of coins used to calculate the average die axis orient.of Abdissares coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Die Axis Orientation
Eagle Standing Right	4	4/12h
Total	4	

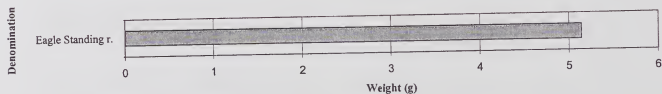


Chart 5.2. Average weights of Abdissares copper coins (grams)

(Cont. from p. 82)

Morphilig (ca. 190 B.C.)

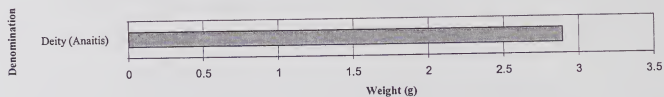


Chart 8.2. Average weights of Morphilig copper coins (grams)

METROLOGY OF COPPER COINAGE OF THE ARMENIAN KINGDOM OF SOPHENE

Zariadres (ca. 190 B.C.)

No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source	No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------	-----	------------	---	--------

Zariadres (ca. 190 B.C.)

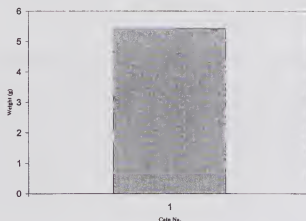
Deity (Anaitis?) Standing

2 Chalci

1	18	5.42g-17ø	CSC18BM Berlin
---	----	-----------	-------------------

Tot.Avg. = 5.42g weight

Tot.Avg. = 17mm diameter



Ch. 6.1, Deity (Anaitis?) standing

Table 6.1, Number of coins used to calculate the average weights of Zariadres coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Weight
Deity (Anaitis?) Standing	1	5.42g
Total	1	

Table 6.2 Number of coins used to calculate the average diameters of Zariadres coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Diameter
Deity (Anaitis?) Standing	1	17mm
Total	1	

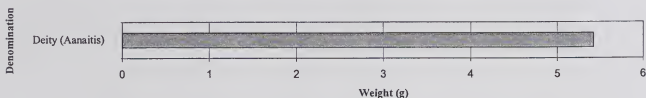


Chart 6.2, Average weights of Zariadres copper coins (grams)

METROLOGY OF COPPER COINAGE OF THE ARMENIAN KINGDOM OF SOPHENE

Arkathius (early 2nd Century B.C.)

No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------

Arkathius (early 2nd Century B.C.)

Bearded Bust Left

Nike Standing Right

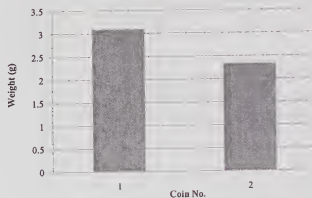
1 Chalcus

1	---	3.09g-15ø	CNG 51-751
---	-----	-----------	------------

1	10v	2.33g-14ø	NJ445
---	-----	-----------	-------

Tot.Avg. = 2.33g weight

Tot.Avg. = $29 \div 2 = 14.5\text{mm}$ diameter



Ch. 7.1, King's bust l. / Nike standing r.

Table 7.1, Number of coins used to calculate the average weights of Arsames I coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Weight
Nike Standing r.	2	2.33g
Total	2	

Table 7.2 Number of coins used to calculate the average diameters of Arsames I coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Diameter
Nike Standing r.	2	14.5mm
Total	2	

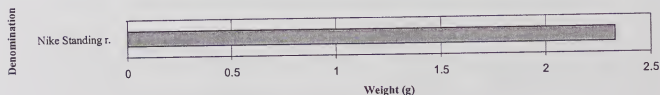


Chart 7.2, Average weights of Arkathius copper coins (grams)

METROLOGY OF COPPER COINAGE OF THE ARMENIAN KINGDOM OF SOPHENE

Morphilig (ca. 190 B.C.)

No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source	No.	CSC ACV	Metrological Data wt.-diam.-die axis	Source
-----	------------	---	--------	-----	------------	---	--------

Morphilig (ca. 190 B.C.)

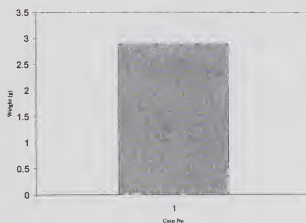
Deity (Anaitis?) Standing

1	19	2.89g-16ø-12h	CNG36-538 CNG85-8 Berlin
---	----	---------------	--------------------------------

Tot.Avg. = 2.89g weight

Tot.Avg. = 16mm diameter

Tot.Avg. = 1/12h die axis orientation



Ch. 8.1, Deity (Anaitis?) standing

Table 8.1, Number of coins used to calculate the average weights of Morphilig coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Weight
Deity (Anaitis?) Standing	1	2.89g
Total	1	

Table 8.2 Number of coins used to calculate the average diameters of Morphilig coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Coin Diameter
Deity (Anaitis?) Standing	1	16mm
Total	1	

Table 8.3, Number of coins used to calculate the average die axis orient. of Morphilig coppers

Coin Rev. Design	Number of coins	Æ Die Axis Orientation
Deity (Anaitis?) Standing	1	1/12h
Total	1	

(Cont. on p. 79)

AMERICA MEETS ARMENIA: US MARINE CORPS CHALLENGE COINS FROM YEREVAN

By L. A. SARYAN, Ph.D.

(Plate 5)

President George H. W. Bush extended American recognition to the Republic of Armenia on December 25, 1991, and soon thereafter an American diplomatic legation was established in Yerevan. Over the past twenty years, the two countries have established strong bilateral relations. The United States has initiated a wide-ranging array of humanitarian, social, and economic assistance projects in Armenia. The cordial relations between Armenia and America are reflected in two attractive "challenge coins" that are presented in this article.

Challenge coins are actually medals that are closely associated with American military tradition.¹ The custom of making and using these medals may have begun as early as World War I, but it did not become widespread until after the Vietnam War. They are issued by military units and more recently have been adopted by non-military organizations (such as local police and fire departments), by the military forces of Canada and other western countries, and even private corporations.²

Thousands of different challenge coins have been produced for units of the United States Armed Forces. Typically, they carry the insignia or emblem of the issuing service or unit. They exist in an endless variety of designs and types, sizes, shapes, metallic compositions, and finishes. To enhance their eye-appeal, many of these pieces are attractively enameled in multiple colors. The principal purpose of a challenge coin is to foster esprit-de-corps, which is essential for military organizations.

Two basic categories, pocket pieces and presentation pieces, are commonly encountered. Pocket pieces (typically measuring about 38 mm in diameter and 2.5 mm thick) are used to identify members of a given unit, and must be carried by each individual member of that unit at all times. If "challenged," a soldier is required to retrieve and display his personal medal within a few seconds (hence the name). Presentation or award medals are often somewhat larger (typically about 45 mm in diameter and 3 mm thick) and are intended as rewards to recognize extraordinary or meritorious service.³

Two rare and extremely attractive challenge coins from Armenia, presented here, should be of interest to our readers. Both were issued by the United States Marine Corps Security Guard Detachment headquartered at the American Embassy in Yerevan:

1. Brass Medal

Obverse: Insignia of the United States Marine Corps superimposed on the crossed flags of the United States of America and the Marines (the American flag is enameled in red, white, and blue,

¹ See the article on "Challenge Coins" in the online encyclopedia Wikipedia, http://en.wikipedia.org/wiki/Challenge_coin, accessed Feb. 18, 2011.

² See Christian Davenport, "Military's prized 'challenge coins' become copycat fad among agencies, politicians, companies," dated Feb. 22, 2011, from the *Washington Post*, which discusses challenge coins issued by private corporations. <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2011/02/21/AR2011022104708.html>, accessed Feb. 27, 2011.

³ Approximate dimensions for the two categories of challenge coins are given in the Wikipedia article.

and the Marine flag in red); superimposed on these is a ribbon reading COUNTRY / SEMPER FIDELIS / CORPS. (Semper fidelis is Latin for “always faithful,” the motto of the Marines. Clockwise legend along the edge: US MARINES OVER TWO CENTURIES OF, counterclockwise continuation DEDICATED WORLDWIDE SERVICE.

Reverse: Coat of Arms of the Republic of Armenia, new design by Hrachya Aslanyan, with the central shield enameled in blue, red and white colors. Clockwise legend along the edge MARINE SECURITY GUARD DETACHMENT; counterclockwise YEREVAN, ARMENIA.

Fabric and provenance: Diameter stated to be 1.6 inches (40.6 mm), weight not given, solid brass with antique finish and enamel coloring applied to each side. A single example became available in 2006, present whereabouts unknown.⁴

2. Black Enameled Medal

Obverse: Various symbols of the United States Marines (head of a spade, soldier bayoneting an enemy, insignia, crossed weapons, and fist) scattered on a black enameled field, with legend DET YEREVAN MARINE SECURITY GUARD within; legend along the edge reading clockwise: No Better Friend United States Marine Corps, and counterclockwise: No Worse Enemy.

Reverse: Coat of arms of the Republic of Armenia (new design) on a black enameled field, with red-orange, blue, and yellow enameled shield elements. English and Armenian legends in the field adjacent to the seal, separated by three five-pointed stars. Twin peaks of Mt. Ararat at the top. The English and Armenian legends are borrowed from the Armenian national anthem “Mer Hairenik,” separated by stars, reading clockwise: Our Fatherland Մեր Հայրենիք and counterclockwise * Let it shine against our enemy * Թող փողփողա մեր թեմամու դեմ *. Clockwise legend along the edge AMERICAN YEREVAN EMBASSY and counterclockwise (at bottom) ARMENIA.

Fabric and provenance: Diameter 51.1 mm, thickness at edge 3.6 mm, weight 60.53 grams, polished white metal with black enameled fields. Reverse is also enameled in orange-red, blue, and yellow. A single example became available in 2011 and was purchased for the author’s collection. The seller indicated that this medal was issued to present to “best friends” of the American Embassy.⁵

The medals are not dated, nor do we have any definite information about mintage quantity, designers or manufacturers.⁶ It can be presumed that the medals were struck to order in the USA sometime after the Marine Detachment in Armenia was activated on August 6, 2001.⁷ Designs may have been submitted by members of the Detachment. Since this unit is small, consisting (in 2002) of a commander and just five guards, mintages for both medals are thought to be extremely limited.

The presence of lyrics from the Armenian national anthem on an American medal speaks eloquently to the shared ideals and aspirations of our two nations. Likewise, the beautifully-

⁴ Images of this medal were taken from eBay and are stored in the www.zeno.ru numismatic archive, item number 36830.

⁵ Information about this medal is also preserved at www.zeno.ru, item 96329.

⁶ Many modern challenge coins have been struck by the Northwest Territorial Mint, located in Federal Way, WA.

⁷ *Partners for the Future: U.S. Assistance in Armenia* (United States Department of State, 2002), p. 44.

1. Brass USMC Medal from Yerevan (diameter 40.6 mm)



2. Black Enamelled USMC Medal from Yerevan (diameter 51.1 mm)



L. A. Saryan, America Meets Armenia: US Marine Corps Challenge Coins from Yerevan

rendered depiction of the modern coat-of-arms of Armenia on both medals is a noteworthy validation of Armenian statehood, and a testimony to the friendship between the United States and Armenia. Such a tribute to Armenia appears to be unprecedented in official American medallic art.

The American Embassy in Yerevan was established in 1992, shortly after the United States recognized Armenia as an independent state in 1991. The present embassy complex, built in 2002-2004, is situated on a large plot of land a few kilometers west of the center of Yerevan, adjacent to the highway that links the city with the Zvartnots airport.⁸ The four-story, 11,000 square-meter (118,400 square-foot) building is one of the largest United States embassy facilities in the world. It supports an extensive array of development and humanitarian projects within Armenia.⁹ Eight distinct agencies operate programs within Armenia, including the State Department (Bureau of Educational and Cultural Affairs, Bureau of International Narcotics and Law Enforcement, Export Control and Border Security Program, Office of Overseas Building Operations); US Agency for International Development (Private Sector program, Water Management program, Energy Sector program, Democracy program, Social Transition program, Earthquake Zone Recovery program, and others); Department of Agriculture; Department of Defense; Peace Corps; Department of the Treasury; Department of Commerce; and the US Marine Corps. It is worth noting that the Bureau of Overseas Buildings Operations, which directs worldwide overseas building programs for the US Government and the Department of State, is actually headquartered at the embassy in Yerevan.

In Armenia, the Marine Corps is represented by a designated Security Guard Detachment, activated (as noted above) on August 6, 2001. Its function is to "provide security services to prevent the compromise of classified material and equipment and to provide protection for United States citizens and United States Government property"¹⁰ in Armenia. In addition to their assigned duties, the six-member unit has also been involved in charitable and social programs for the local population, including Toys for Tots, visits to local orphanages, Marine Corps birthday celebrations, and Independence Day celebrations.

American involvement in Armenia spans three centuries. In the nineteenth century, the American Red Cross offered humanitarian relief to the Armenians after the brutal massacres of 1894-96.¹¹ In the twentieth century, during the aftermath of the 1915 genocide, the American Near East Relief rescued thousands of Armenian survivors and orphans.¹² After the 1989 Spitak earthquake, American aid helped to rebuild the stricken region. In the twenty-first century, the embassy opened a new chapter in American-Armenian relations with a broad series of programs. This welcome and mutually beneficial development, with the encouragement and support of the Armenian community in the USA, is strengthening ties between our two countries. These medals are tangible reminders of the friendly relations which exist between Armenia and the United States.

⁸ *Partners for the Future*, pp. 16-17, shows an artist's sketch of the new embassy building, layout of the grounds, and scenes from the site preparation prior to construction.

⁹ Summary descriptions of nearly fifty different United States aid projects undertaken in Armenia during the past two decades are presented in *Partners for the Future*, p. 4-8. Additional details of these projects appear on pp. 10-44 of the same book.

¹⁰ *Partners for the Future*, pp. 8, 44.

¹¹ Clara Barton, *The Red Cross* (Washington, D.C.: American National Red Cross, 1898), pp. 275-358.

¹² James L. Barton, *The Story of Near East Relief 1915-1930: An Interpretation* (New York: MacMillan, 1930).

ARMENIAN NUMISMATIC LITERATURE

18 MUTAFIAN, Claude. Cilician Armenia and Its Fifteen Peace Treaties (1185-1337), by Claude Mutafian. *Armenian Review*, Vol. 52 (Spring-Summer 2010), Nos. 1-2, p. 5.

Under the paragraph of "1221: Regent Constantine vs Kayqubâd 'Alâ' al-Din" mention is made that "We possess bilingual coins, stricken with the names of Hethum and Kayqubâd. As for the vassalage, it is confirmed by 13th century Frankish and Arab historiography." YTN

"1221: Regent Constantine vs Kayqubâd 'Alâ' al-Din" պարբերութեան ներքե լիւում է, որ «մենք ունինք երկլեզուեան դրամներ, կոխուած Հեթումի և Կայգոպատի անուններով: Իսկ հպատակ իշխանութիւնը վաւերացուած է 13րդ դարու ֆրանք ու արաբ պատմաբաններէն: ԵԹՆ

19 SARYAN, Levon A. Armenian Bank Notes Awarded, by Saryan. *Yerevan* (Summer 2008), No. 1, p. 80, illus.

Saryan has exhibited the three artistic bank notes of the Armenian Republic (1919), designed by arshag Fetvadjian, and won a 3rd place award. YTN

Սարեան ցուցադրած է Հայաստանի Հանրապետութեան (1919) երեք գեղատիպ թղթադրամները, գծադրուած՝ Արշակ Ֆէթվաճեանի կողմէ, ու շահած 3րդ կարգի պարգևը: ԵԹՆ

20 SARYAN, Levon A. Unmasking a Modern Armenian Fantasy: The Profile Head Coin Attributed to Baron Levon II, by L. A. Saryan. *The Celator*, Vol. 24 (July 2010), No. 7, pp. 28-30, illus.

Saryan discusses nine reasons and concludes that this coin cannot be attributed to Armenia and that it is a fantasy piece. YTN

Սարեան կը քնարկէ ինը պատճառներ և կ'եզրակացնէ թէ այս դրամը Հայաստանին չի կրնար վերագրուիլ և երեակայական քմահաճոյքի կտոր մըն է: ԵԹՆ

21 ZAKHARIAN, Lianna. World through a Magnifying Glass, by Lianna Zakharian and Igor Grigoryan. *Yerevan*, (Fall 2008), No. 2, pp. 44-45, illus.

Comments are made on philately, Armenian Philatelic Association, and some of the stamps relating to Armenia and Armenians are noted. YTN

Դիտողութիւններ եղած են դրոշմահաւաքութեան, Armenian Philatelic Association-ի և Հայաստանի ու հայերու վերաբերեալ դրոշմանիշներու մասին: ԵԹՆ

22 ZAKHARIAN, Violetta. Currency-ism, by Violetta Zakharian. *Yerevan*, (Summer 2009), No. 5, pp. 62-63, illus.

An extremely summarized historical background is offered and the Armenian numismatics is presented. Also, pictures of "specimen" bank notes and metallic coins of Armenia are offered. Information is given on some protection features of Armenian bank notes. YTN

Չափազանց ամփոփուած պատմական անցեալ մը և Հայ դրամագիտութիւնը ներկայացուած են: Նաև ընծայուած են Հայաստանի «նմուշ» թղթադրամներու և մետաղեայ դրամներու նկարները: Տեղեկութիւն տրուած է Հայկական թղթադրամներու ապահովութեան որոշ յատկանիշներուն մասին:

ARMENIAN NUMISMATIC SOCIETY

Phone: 562-695-0380, e-mail: ArmNumSoc@aol.com

8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, USA

SALE

PUBLICATIONS	SALE PRICE
SP1. Bedoukian, Paul Z. <i>Selected Numismatic Studies [I]</i> . 1981, xxxvi, 570 pp., 72 pls., clothbound (For Vol. II see SP10), retail \$35.00.....	\$10.00
SP2. Nercessian, Y. T. <i>Attribution and Dating of Armenian Bilingual Trans.</i> 1983, 36 pp., 12 pls., card covers, retail \$6.75.....	2.00
SP3. Nercessian, Y. T. <i>Armenian Numismatic Bibliography and Literature.</i> 1984, 729 pp., clothbound, retail \$50.00.....	10.00
SP4. Bedoukian, Paul Z. <i>Coinage of the Armenian Kingdoms of Sophene and Commagene.</i> 1985, 37 pp., 2 pls., card covers, retail \$6.00.....	2.00
SP5. Bedoukian, Paul Z. <i>Armenian Coin Hoards.</i> 1987, 64 pp., 6 pls., card covers, retail \$8.00.....	2.00
SP6. Nercessian, Y. T. <i>Bank Notes of Armenia.</i> 1988, 224 pp., 192 pl., clothbound, retail \$30.00.....	8.00
SP7. Bedoukian, Paul Z. <i>A Hoard of Copper Coins of Tigranes the Great and a Hoard of Artaxiad Coins.</i> 1991, 30 pp., 2 pls., card covers, retail \$5.50.....	1.00
SP8 Nercessian, Y. T. <i>Armenian Coins and Their Values.</i> 1995, 256 pp., 48 pls., cloth/bound OUT of PRINT, author's copy.....	50.00
SP9. Nercessian, Y. T. <i>Armenian Numismatic Studies [I]</i> . 2000, viii, 678 pp., 96 pls., clothbound (For Vol. II see SP15), retail \$75.00.....	18.00
SP10. Bedoukian, Paul Z. <i>Selected Numismatic Studies II.</i> 2003, viii, 376 pp, 61 pls., clothbound (for Vol. I see SP1), retail \$57.00.....	14.00
SP1 + SP10 (SNS I & SNS II), retail \$92.00.....	20.00
SP11. Nercessian, Y. T. <i>Silver Coinage of the Artaxiad Dynasty of Armenia.</i> 2006, x, 212 pp., 96 p.l.s., clothbound, retail \$60.00.....	10.00
SP12. Nercessian, Y. T. <i>Armenian Coin Auctions. OP. Author's copy,</i> vi, 118 pp., 8½x11" format., card covers	20.00
SP13 Nercessian, Y. T. <i>Metrology of Cilician Armenian Coinage. OP. Author's copy,</i> 2007, xiv, 161 pp., 8½x11" format., card covers	35.00
SP14. Nercessian, Y. T. <i>Catalogue of Armenian Coins Collected by Y.T. Nercessian.OP. Author's copy,</i> 2008, lviii, 387 pp., 128 pls. clothbound.....	80.00
SP15. Nercessian, Y. T. <i>Armenian Numismatic Studies II.</i> 2009, xii, 580 pp., 60 pls., clothbound (For Vol. I see SP9), retail \$50.00.....	12.00
SP9 + SP15 (ANS I & ANS II), retail \$125.00	20.00
ANJ4. <i>Essays on Armenian Numismatics in Memory of Father Clement Sibilian on the Centennial of His Death, Armenian Numismatic Journal, Series I, Vol. IV (1978),</i> 167 pp., XXI pls., card covers, retail \$30.00.....	15.00
ANJ15. <i>Studies in Honor of Dr. Paul Z. Bedoukian, Armenian Numismatic Journal, Series I, Vol. XV (1989),</i> 192 pp, illus., card covers, retail \$30.00.....	10.00
<i>Armenian Numismatic Journal</i>	
--Volumes I (1975)	5.00
--Volumes II, III, V to XIV, XVI, XVII	8.00
--Volumes XVIII (1992), XIX (93), XX (94), XXI (95).....	10.00
--Volumes XXII (1996), XXIII (97), XXIV (98), XXV (99).....	25.00
--Volumes XXVI (2000), XXVII (01), XXVIII (02), XXIX (03), XXX (04).....	30.00
--Volumes 1 (2005) to 3 (2007), Series II	30.00
--Volumes 4 (2008), 5 (2009), Series II	40.00
--Volumes I (1975) to 35 (2009), thirty-five volumes, unbound (US Ship, Ins. \$19.00)	635.00
-- Volumes I to V (1975-1979), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	102.50
--Volumes VI-X (1980-1984), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	80.00
--Volumes XI-XV (1985-1989), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	107.50
--Volumes XVI-XX (1990-1994), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	86.00
--Volumes XXI-XXV (1995-1999), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	150.00
--Volumes XXVI-XXX (2000-2004), cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10.....	190.00
--Volumes 1 (31) to 5 (35), (2005-09), Series II, cloth bound (one month bindery time), US shipping \$10	210.00
--Volumes I (1975) to 35 (2009), thirty-five volumes, cloth bound (US Ship, Ins. \$23.00)	925.00

SUPERSEDES ALL PREVIOUS LISTS

US shipping cost, add \$7 for first book, \$2 for each additional book. PREPAYMENT REQUIRED. California residents please add appropriate sales tax. Minimum order \$25. All orders must be addressed to W. Gewenian, Treasurer. OP=Out of print. Jan. 2011

ARMENIAN NUMISMATIC SOCIETY

Phone: 562-695-0380, e-mail: ArmNumSoc@aol.com

8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, USA

SALE

Bedoukian Publications	PRICE
B1. Bedoukian, Paul Z., <i>Coinage of the Artaxiads of Armenia</i> . London: Royal Numismatic Society, <i>Special Publication</i> , No. 10, 1978, 81 pp., 8 pls., clothbound, retail 30.00.....	8.00
B2. Bedoukian, Paul Z., <i>Coinage of Cilician Armenia</i> . Danbury, CT: 1979, xxxie, 494 pp., 12 pls., clothbound, retail 45.00.....	10.00
B2S. Bedoukian, Paul Z., <i>Coinage of Cilician Armenia</i> . New York: American Numismatic Society, <i>Numismatic Notes and Monographs</i> , No. 147, 1962, xxxi, 494 pp., 48 pls., 1 map, plus blank sheet inserts in the corpus next to every other sheet (total close to 150 sheets), so that the owner can record his unpublished coin varieties. Specially prepared and clothbound for the author. One of a kind book.....	150.00
B3. Bedoukian, Paul Z., <i>Armenian Coins and Medals: An Exhibition from the Collection of Dr. Paul Z. Bedoukian - Յուգահանդէս Տթ. Զարեհ Պտուկեանի հաւաքածոյն</i> . New York: Museum of the Diocese of the Armenian Church of America, 1971, [24 pp.], bilingual, illus. in black and white, 8.5"x7", card covers. OP. Nercessian stock, retail 5.00.....	3.00
B4. Bedoukian, Paul Z., <i>Armenian Books: An Exhibition of Early Printings 1512-1700, from the Collection of Dr. Paul Z. Bedoukian - Յուգահանդէս հայերէն հնատպ գրքերու Տթթ. Զարեհ Պտուկեանի հաւաքածոյն</i> . New York: Armenian Museum of the Diocese of the Armenian Church of America, 1975, [24 pp.], bilingual, illus. in black and white, 8.5"x7", card covers. OP. Nercessian stock, retail 5.00.....	3.00
B5. Bedoukian, Paul Z., <i>Thirty Centuries of Armenian Metal Art: An Exhibition from the Collection of Dr. Paul Z. Bedoukian - Երեսուն դարու հայ արուեստ մետաղի. Յուգահանդէս Տթ. Փղ Զ. Պտուկեանի հաւաքածոյն</i> . New York: AGBU Gallery, 1978, [24 pp.], bilingual, illus. in black and white, 8.5"x7", card cover, originally retail \$5.00	1.00
B6. Bedoukian, Paul Z., <i>Armenian Woven Art: An Exhibition from the Collection of Dr. Paul Z. Bedoukian - Հայ հիւսուածեղէնի արուեստ. Յուգահանդէս Տթթ. Փղ Զ. Պտուկեանի հաւաքածոյն</i> . New York: AGBU Gallery, 1980, [24 pp.], bilingual, illus. in COLOR, 8.5"x7", card covers, originally retail \$12.50.....	2.00
B7. Bedoukian, Paul Z., <i>Armenian Ceramic Art: An Exhibition from the Collections of Tina & Haroutune Hazarian, Dr. Paul Z. Bedoukian - Հայ յախճապակիի արուեստ. Յուգահանդէս Արշիման եւ Յարութիւն Հապարեանի եւ Տթթ. Փղ Զ. Պտուկեանի հաւաքածոներէն</i> . New York: Armenian Museum, 1982, [24 pp.], bilingual, illus. in COLOR, 8.5"x7", card covers, originally retail \$12.50.....	2.00
B8. Bedoukian, Paul Z., <i>Հոլանտս կրիտած 18րդ դարու հայ մետաղները - Eighteenth Century Armenian Medals Struck in Holland</i> . Venice: Mekhitarist Press, 24 pp., 7"x9.5", card covers, 24 pp., illus. in black and white, 3 pp. English summary. Reprinted from <i>Bazmavep</i> , 1977/3-4, pp. 728-751. Card covers. OP. Nercessian stock.....US shipping \$5.00	3.00
Armenian Numismatic Society Offprints and Medals	
OP2. "Overstruck and Countermarked Coins of the Artaxiad Dynasty of Armenia," by Nercessian and Saryan, an offprint of ANJ, Vol. XXII (1996), pp. 23-62, pls. I-VI. US 1st class Ship. \$3.	12.5
OP3. "Silver Coins of Tigranes II of Armenia," by Y. T. Nercessian, an offprint of ANJ, Vol. XXVI (2000), Nos. 3-4, pp. 43-108, pls. 1-10. US first class shipping \$3.00.....	15.00
M1. Bedoukian, P. Z. Silver proof medal, 39 mm diameter, 1 troy ounce. Obv. portrait of Bedoukian; Rev. logo of ArmNS (2000). Please read the note below. US shipping \$6.....	52.00
M2. Nercessian, Y. T. Silver proof medal, 39 mm diameter, 1 troy ounce. Obv. portrait of Nercessian; Rev. logo of ArmNS (2005). Numbered, certificate of authenticity. Please read the note below. US shipping. \$6	55.00
Note. The price of silver medals is subject to change based on the market fluctuations, +/- 1.00 per ounce of bullion silver. The reference price is \$25.00 per ounce of bullion silver. For example, if the bullion silver value increased to \$30.00, add \$5 to the posted medal price; if decreased to \$20.00, then subtract \$5 from the medal price.	

SUPERSEDES ALL PREVIOUS LISTS

US shipping cost, add \$7 for first book, \$2 for each additional book. PREPAYMENT REQUIRED. California residents please add appropriate sales tax. Minimum order \$25. All orders must be addressed to W. Gewenian, Treasurer. OP=Out of print. Jan. 2011

Y. T. NERCESSIAN

Specialist in Armenian Coins and Books
8511 Beverly Park Place, Pico Rivera, CA 90660-1920, U.S.A.

Fixed Price List 34

2011

COINS

Tigranes II (95-56 B.C.), copper coins

1. Tyche. Obv.: Bust of Tigranes draped r. wearing five-pointed Armenian tiara adorned with star and eagles. Rev.: Tyche of Antioch draped and seated r. on a rock holding palm-branch in her r. hand. ACV 51, CAA 92, 5.52g-20mm-12h, Inv.5858, -VF/-F \$65
2. -. Four chalci, nice black patina. o/s. ACV 51v, CAA 92v, AE 6.76g-21mm-1h, Inv.5911, VF/-VF \$195
3. -. Four chalci, black patina. CAA 51v, CAA 92v, AE 6.80g-22mm-10h, Inv.5893, VF \$65
4. -. Two chalci, ACV 52v, CAA 92, AE 5.05g-20mm-11h, Inv.5933, VF \$175
5. -. ACV50, CAA93, 5.03g-18mm-10h, Inv.5799, F+ \$165
6. -. Four chalci, dark green patina. f/m TP/A. ACV 49v, CAA 93, AE 6.64g-20mm-11h, Inv.5895 -VF \$65
7. -. Two chalci, dark green patina. f/m TP/A. ACV 49v, CAA 93, AE 5.48g-19mm-10h, Inv.5898, VF/VF+ \$75
8. -. Two chalci, dark green patina. f/m TP/A. ACV 49v, CAA 93, AE 5.47g-19mm-12h, Inv.5896, -VF \$65
9. -. Two chalci, dark green patina. f/m TP/A. ACV 49v, CAA 93, AE 5.42g-19.5mm-10h, Inv.5897, VF/VF+ \$70
10. -. Four chalci, dark green patina. f/m TP/A. ACV 47v, CAA 93v, AE 8.13g-23mm-12h, Inv.5894 -VF \$65
11. -. Four chalci, dark green patina. o/s on AE of Aradus, legs and tail of bull visible. ACV 69v, CAA ---, AE 8.54g-24mm-10h, Inv.5899, -VF \$65
12. Heracles. Bust of Tigranes. Rev.: Bearded nude Heracles standing, head l. Left arm folded holding lion's skin and r. hand leaning on club. Four chalci, ACV 65v, CAA 99, AE 6.09g-21mm-11h, Inv.5900, dark green patina, rough but VF \$75
13. -. ACV69, CAA100, 4.19g-19mm-12h, Inv.5860, nice black patina. -VF/VF \$150
14. -. ACV65, CAA101, 6.49g-17mm-1h, Inv.5947, nice patina. VF+/EF \$425
15. Cornucopia. Bust of Tigranes as l. Rev.: Cornucopia with upper half to r. ACV94, CAA104V, 2.39g-14mm-12h, Inv. 5876, red tinted earthen patina, f/m ΔH, VF \$95
16. -. ACV95, CAA105V, 4.20g-15mm-12h, Inv.5809, F+ \$150
17. -. ACV96, CAA105V, 2.59g-15mm-11h, Inv.5806, F+ \$150
18. Head of wheat. Bust of Tigranes as l. Rev.: Head of wheat with two leaves below it. ACV100, CAA107V, Inv. 5948, 2.16g-12mm-12h, f/m TP/A, VF+ \$325

ROMAN COINS RELATING TO ARMENIA

19. Marc Antony, denarius (36 B.C.). Obv.: Head of Antony. Rev.: Armenian tiara and bow. Bed 5.0, Cr. 539.1, Syd. 1205, AR 3.20g-20mm-7h, Inv.5921, F \$595
20. Marcus Aurelius, denarius (A.D. 161-180). Rev.: Arme-

- nia std. l. in mournful attitude. Bed 403, BMC 275, AR 2.97g-17mm-12h. Legend includes ARMEN, Inv.5878, VF/-VF \$175
21. -. Bed 403, BMC 275 AR 3.59g-18mm-1h. Legend includes ARMEN, Inv.5879, VF \$225
22. -. denarius (A.D. 161-180). Rev.: Armenia std. l. in mournful attitude. Bed 406V, RIC 80, AR 3.61g-17.5mm-6h. Inv.5666, Legend includes ARMEN. EF \$500
23. -. Bed 406, RIC 82(a), AR 3.60g-17mm-12h Inv.5775, Legend includes ARMEN. EF \$450
24. -. Bed 406V, RIC 80, AR 2.96g-17mm-6h Inv.5641, Legend includes ARMEN. VF+ \$195
25. -. Bed 406V, RIC 81, AR 3.22g-17mm-6h. Inv.5691, Legend includes ARMEN. VF/VF \$150
26. -. Bed 406V, RIC 81, AR 2.45g-17mm-12h. Inv.5692, Legend includes ARMEN. -VF \$90
27. Lucius Verus, Denarius (A.D. 161-169). Rev.: Armenia seated. l. in mournful attitude. Bed 90, RIC 505, AR 3.26g-17mm-6h, Inv.5833, VF \$250

CILICIAN ARMENIAN COINS

Baron Roupen I (1080-1095)

28. Copper. Obv.: Cross, clockwise inscription. Rev.: Cross, clockwise inscription. ACV245, CCA 1a, AE 1.68g-20mm. Red tinted earthen patina. Inv.5880, VF \$450

Levon I (1198-1219), silver coins

29. Tram. Obv.: King seated on a throne ornamented with two lions, wearing a crown and royal mantle on his shoulders. Rev.: A long cross between two lions rampant regardant. ACV289, CCA289v, 2.94g-21.5mm-2h, Inv. 5914, nicely toned. VF+ \$75
30. -. ACV291v, CCA390, 2.73g-22mm-3h, Inv.5915, -VF \$50
31. -. ACV291V, CCA616v, 2.88g-22mm-10h, Inv.5824, F+ \$35

Copper coins

32. Tank. Obv.: Bearded leonine head facing, wearing crown ornamented with jewels. Rev.: Patriarchal cross with two stars. ACV304V, CCA720, 7.24g-29mm-2h, Inv.5839, nice black patina, VF+ \$100
33. -. ACV308v, CCA730v, 7.30g-28mm-1h, Inv.5884, VF+ \$115
34. -. ACV301, CCA731, 6.22g-29mm-6h, Inv.5841, VF+ \$100
35. -. ACV303V, CCA744, 6.92g-28mm-9h, Inv.5842, VF+/VF \$100
36. -. ACV308, CCA767, 6.89g-29mm-8h, Inv.5843, VF+ \$125

Hetoum I (1226-1270), silver coins

37. Hetoum-Zabel Tram. Obv.: Queen Zabel standing on l. facing and King Hetoum standing on r. facing. Both figures are crowned and wearing royal vestments and holding a long cross. Rev.: Lion to r., crowned and holding a cross with l.

REPUBLIC OF ARMENIA

86. Anahit, 25000 dram, 900 k. GOLD. UNC	\$1000
87. Apricot coin, 25 dram, AR proof	\$75
88. Sardarapat Battle, 25 dram, AR proof	\$75
89. David of Sasun coin, 25 dram, AR proof	\$60
90. Garni coin, 25 dram, AR proof	\$60
91. Jakharak coin, 1000 dram, AR proof	\$60
92. Artsakh coin, 25 dram, AR proof	\$90
93. United Nations, 100 dram, AR proof	\$75
94. 32nd Chess Olympiad, 100 dram, AR proof	\$50
95. 32nd Chess Olympiad, 100 dram, AR proof	\$75
96. National Assembly, 500 dram, AR proof. 5oz	\$250
97. Artaxiad Dynasty, 500 dram, AR proof. 5oz	\$200
98. Arsacid Dynasty, 500 dram, AR proof. 5 oz	\$200
99. Cilician Armenia, 500 dram, AR proof. 5 oz	\$200
100. Bagratid Dynasty, 500 dram, AR proof. 5 oz	\$200
Cupronickel coins (1996-1997)	
101. 32nd Chess Olympiad, 100 dram, Proof.	\$15
102. 32nd Chess Olympiad, 100 dram, UNC	\$3
103. Charents, 100 dram, UNC	\$3
Aluminum coin set (1994)	
104. 10 , 20, or 50 luma, UNC, each piece	\$2
105. 1, 3, 5, or 10 dram, UNC, each piece	\$2
Bank notes (1993-4)	
106. 10 , 25, or 50 dram, UNC each banknote	\$2
107. 100 dram, Ser. ՊԱ or ՊԲ, UNC	\$3
108. 200 dram, Ser. ԵԱ, UNC	\$5
109. 500 dram, Ser. ԶԱ or ԶԲ, UNC	\$15
110. 1000 dram, Ser. ԹԱ, UNC	\$20
111. 5000 dram, Ser. ԷԱ, UNC	\$40
Bonds (1993)	
112. 500 r., obligation bonds (1993) UNC	\$25
113. 1000 r., obligation bonds (1993) UNC	\$25
Medal (951-1003) anniversary commemoration	
114. Grigor Narekatsi medal, AR proof 5 oz.	\$200
115. Armenian ornamental brass work, door knob. 38x42 mm, spiral broken, nice patina	\$100
Medals and Key Chains	
116. Komitas medal, reverse 3 cranes [1966]	\$50
117. 75th anniversary of Armenian Church in USA, Æ	\$50
118. Armenia-Los Angeles, Garni Æ	\$10
119. Armenia-Los Angeles, Etchmiadzin Æ	\$10
120. Armenia-Los Angeles, Zvartnots Æ	\$10
121. Armenia-LA, Yerevan's Arm. Mem. Mon. Æ	\$10
122. Armenia-Los Angeles David of Sassoun Æ	\$10
123. Armenia-Los Angeles Government House	\$10
124. Set of 6 Armenia-Los Angeles medals Æ	\$50
125. Fresno Numism. Society/David of Sassoun Æ	\$10
126. Levon V of Cilician Armenia Æ	\$50
127. Key chain, Tigranes II coin replica	\$6

Numismatic Books

N1. BEDOUKIAN, Paul Z., <i>Coinage of Cilician Armenia</i> . New York: American Numismatic Society, NNM 147, 1962, xxxi, 494 pp., 48 pls.	\$75
N2. BEDOUKIAN, Paul Z., <i>Coinage of Cilician Armenia - Kilikian Fa'astani dramn, re% Vienna, 496 pp., 48 pls., 128 pp. text in Armenian, corpus and plates in English</i>	\$65

N3. BEDOUKIAN, Paul Z., <i>Medieval Armenian Coins.</i> , 69 pp., 10 pls.	\$50
N4. BEDOUKIAN, Paul Z., <i>Armenian Coins and Medals: An Exhibition from the Collection of Dr. Paul Z. Bedoukian.</i> 1971, 24 pp., bilingual in Armenian and English. Card covers.	\$3
N5. BEDOUKIAN, Paul Z., <i>Armenian Books: An Exhibition from the Collection of Dr. Paul Z. Bedoukian.</i> 1975, 24 pp., bilingual in Armenian and English. Card covers.	\$3
N6. BEDOUKIAN, Paul Z., <i>Eighteenth Century Armenian Medals Struck in Holland.</i> 1977, 24 pp., 3 pls. In Armenian. English summary. Card cov.	\$3
N7. BURNETT, A., <i>Coins.</i> 1990, 64 pp., 44 illus.	\$5
N8. DURST, Sanford J. <i>Contemporary World Gold Coins,</i> 102 pp., cloth	\$5
N9. GRABAR, Oleg, <i>The Coinage of the Tuluids.</i> New York: ANS, NNM 139, 1957, x, 78 pp., 3 pls., EF	\$20
N10. <i>Handes Amsorya.</i> 1970, Nos. 1-3. Includes articles by Bedoukian and Sekoulian	\$4
N11 -- Nos. 4-6. Includes articles by Bedoukian and Sek.	\$4
N12. --Nos. 7-9. Includes an article by Sekoulian	\$2
N13. <i>Handes Amsorya.</i> 1972, Nos. 1-3. Includes an article by Sekoulian	\$3
N14. --Nos. 4-6. Includes articles by Bedoukian and Sek.	\$4
N15. --Nos. 7-9. Includes an article by Sekoulian	\$3
N16. LANGLOIS, Victor. <i>Numismatique de l'Arménie au moyen âge</i> , reprint, cloth bound	\$30
N17. MILES, George C., <i>The Coinage of the Arab Amirs of Crete.</i> New York: ANS, NNM 160, 1970, x, 86 pp., IX pls., almost in mint state	\$20
N18. MILES, George C., <i>Excavation Coins from the Persepolis Region.</i> New York: ANS, NNM 143, 1959, 124 pp., XXI pls., almost in mint state	\$20
N19. MKRTCHIAN, K. H. <i>Armenian Monetary Units - Fa'oz dramakan miaworn;</i> , 88 pp., 16 pls. Bilingual in Armenian and English	\$10
N20. NERCESSIAN, Y. T. <i>Armenian Coins and Their Value.</i> Out of print [OP], Author's copies, 256 pp., 48 pls. clothbound	\$50
N21. NERCESSIAN, Y. T. <i>Armenian Coins Auctions.</i> OP, Author's copies, 118 pp., 8 1/2 x 11", card covers	\$20
N22. NERCESSIAN, Y. T. <i>Metrology of Cilician Armenian Coinage.</i> OP, Author's copies, 161 pp., 8 1/2 x 11", card covers	\$35
N23. NERCESSIAN, Y. T. <i>Catalogue of Armenian Coins Collected by Y. T. Nercessian,</i> OP, Author's copies, lviii, 387 pp., 128 pls., clothbound	\$80
N24. SEKOULIAN, Au. <i>Coinage of Gosdantin III to Levon V in Vienna Mekhitarist Museum - Wi;nnãv M.ijar;an jangarani Kostandin G&L...on :& dramn;re,</i> 90 pp., 7 pls. 15	
N25. SEKOULIAN, Au. <i>Numismatic Studies: Hetoum II, Levon III, and Oshin - Dramagitakan prptoum;n; F;joum B&% L...on G& ... Au,in,</i> 102 pp., 9 pls.	\$15
N26. SIBILIAN, Clement. <i>Classification of Roupenian Coins - Dasavoroutioun Roupenian tramots,</i> XVI+88+31 pp. original text, reprinted 6 pls., illus., cloth bound, gold print on spine. Only three copies left. OUT OF PRINT	\$85
N27. Y. T. Nercessian. <i>Auction I. Prices realized.</i> (May 2, 1997). Joseph Armenian coins listed. Uns.	\$5

- N28. Y. T. Nersessian. *Auction II*. Prices realized. (April 25, 1998). Armenology and Armenian coin books listed. Unused \$5
 N29. Y. T. Nersessian. *Auction III*. Prices realized. (June 2, 1998). Abgarians Armenian coll. Unused \$5
 N30. Y. T. Nersessian. *Auction IV*. Prices realized included. (Febr. 1, 1999). Armenology and Armenian coin books listed. Unused \$5

Miscellaneous Armenology Books

- A1. SANJIAN, A. K. *Medieval Armenian Manuscripts at the University of California, Los Angeles*. 1999, 382 pp, 34 pls. cloth \$45
 A2. Arakelian, Varak. *Hayreni sharahyusutyune*, Vol. II, 407 pp., cloth \$5
 A3. DANIELIAN, Jirayr. *Hay nor parberakan mamule*, 1967-1981, 184 pp., card covers. \$15
 A4. Hovsepian, G. *Aragadzi gagatin*, 24 pp. \$5
 A5. Paikar nor tarvo patsarik, 1951, 255 pp., goodquality \$15

Dictionaries and Encyclopedias

- D1. *Armenian Encyclopedia*-Haykakan sovetakan hanragitartaran, Yerevan, cloth
 Vol. 9, 1983, 720 pp. \$40
 Vol. 10, 1984, 736 pp. \$40
 Vol. 11, 1985, 720 pp. \$40
 Vol. 12, 1986, 751 pp. \$40
 Vol. [13] 1987, 688 pp. \$40
 Volumes 1 to 12 and supplement [13], a complete set in uncirculated state \$450
 D2. *Haigazian Dictionary - Nor Bargirk haykazian lezvi*, Vol. I 1140 pp., 1979, Vol. II 1067 pp., 1981, Yerevan reprint, cloth. \$100
 D3. *Zhamanakakis hayots lezvi batsatrakan bararan*, Vol. II, Yerevan, 1972, 720 pp., cloth \$35
 D4. --, Vol. III, 1974, 575 pp. \$35

History

- H1. APELIAN, Albert S. *The Antiochians*; 312 pp., cloth \$20
 H2. *Armenian History of Aintab - Patmoujjiun Antepi hayots*, Vol. III, 1200 pp, 580 illus., cl. \$57
 H3. HOVANNISIAN, R. G. *The Republic of Armenia*, Vol. II, 1982, 603 pp., cloth \$50
 H4. HOVANNISIAN, R. G. *The Republic of Armenia*, Vols. I (1971, 547 pp.), II (1982, 603 pp.), III (1996, 534 pp.), IV (1996, 496 pp.) \$200
 H5. *Martyrdom and Rebirth*, 105 pp. \$10
 H6. MATEVOSIAN, Rafayel. *Armenian Coat of Arms*-Haykakan zinanshanner, 144 p., 78 ills \$6
 H7. ROBERTS, J. M. *The World of Greece and Rome*, 128 pp. \$6
 H8. TER-GHEWONDYAN Aram. *The Arab Emirates in Bagratid Armenia*, 1976, 244 pp., 1 map, cloth, unused \$35
 H9. AVAGIAN, Abig. *Haravayin tend*, 412 pp \$20
 H10. GALFAJAN, K. *Girk yelits hayots*, 651 pp. \$20
 H11. YEGHISHE. *Vasn Vardana yev hayots paterzmin*, 194 pp. \$7
 H12. Yerevani petakan hamalsaran, 324 pp. \$6
 H13. Teopanos Khosdovanogh, Yerevan 364 pp. \$16

- H14. Hishatakaran Muron orhnutian, Antilias \$5
 H15. MANANDIAN, H. Yerker, Vol. 6, Yerevan, 446 p. \$15
 H16. STEPANIAN, H. *Haykakan droshakner yev Zinanshanner* \$3
 H17. WARDAN Patmich. *Patmutyun tatara*, 1870, 76 p. \$10

Literature, Poetry, Novel, Fiction

- L1. ANDR::W% L;onid& rkr;r% 360 h=% ljxcm \$3
 L2. ANDRONOW% Iona& GalI f;tq;row ... Jimour GA|DAR& A' [anistani ;rknqi tak% 344 h=% \$3
 L3. ARA^ANT% W& Darpas% Los Any;les% 364 h= \$15
 L4. BARA {AM% Aramh& A' [biur ;rgi ... Arousti (banast; [u'oiunni;r)% 211 h= \$10
 L5. GALTHMQ:AR:AN% Xaroufi& Ø;r; ... dhmq;r% 417 h=% lajakxcm \$6
 L6. GARAKHØX:AN% W&K;anqin xougaf;ð% 151 h= \$6
 L7. JNKER|AN% Sona& Safanj% 290 h=% ljxcm \$5
 L8. FAMAL& Andoundin mh=hn% 175 h= \$2
 L9. FOWS:|AN% foub; n&% Ya;r;re% 40 h= \$1
 L10. |OWSH:AN% Gar;gin% Araga'i gagajin% Niu :orq% 1941% 24 h=% ;au& kaxm% ;at lau wj& \$5
 L11. <AFHN% S;drak& Qar Joros% 51 h= \$2
 L12. MARGAR|AN% P& F& Gin;kologia'i ;i;ðnark% 279 h=% ljxcm \$6

Archaeology, Architecture, Miniature Painting, and Art Albums

- M1. *Documents of Armenian Architecture*, 27x27 cm, text in Italian, English, Armenian (vol. 23 includes French), card covers.
 No. 1, *Haghat*, 47 pp., 52 pls., 1968..... \$40
 No. 9, *Ererouk*, 76 pp., 26 pls, 1977..... \$40
 No. 12, *Ani*, 104 pp., 74 pls., 1984..... \$55
 No. 13, *Haghartzin*, 57 pp., 26 pl, 1984..... \$40
 No. 14 *Amaghou-Noravank*, 64 p, 28 pl. 1986..... \$40
 No. 15, *Kasakhi Vanker*, 76 pp., 35 pls..... \$40
 No. 16, *Ptghni/Arduch*, 76 pp., 44 pls, 1986..... \$40
 No. 17, *Gandzasar*, 70 pp., 42 pls, 1987..... \$40
 No. 18, *Sevan*, 90 pp., 54 pls., 1987..... \$45
 No. 19, *Gharabagh* 110 pp., 54 pl., 1988..... \$45
 No. 20, *Sorhul*, 111 pp., 65 pls. 1989..... \$50
 No. 23, *Vagharshapat*, 156 pp., 48 pls. 1998..... \$55
 M2. DAA Nos. 1 to 23, COMPLETE SET..... \$1500
 M5. *DA Achtaman*, German edition, 144 pp., 98 pls., 11 drawings \$60
 M14. RAND, H., *Arshile Gorky; the Implications of Symbols*, 270 pp, 15 color pls, 147 black and white illus., includes 12 p. chapter on artist's (Vosdanik Manoog Adoian), 22x28 cm, card covers. \$25
 M15. *Weavers, Merchants and Kings; The Inscribed Rugs of Armenia*, 211 pp., 68 pls. \$25

Shipping extra. Please add \$7 for US shipping and \$2 for each additional item. Foreign orders, for registration add \$11.50 to the US cost of shipping. All prices are in US dollars and SUBJECT TO CHANGE WITHOUT NOTICE. MINIMUM ORDER \$25. California residents please add 10.75% sales tax. Phone 562-695-0380.

e-mail ArmNumSoc@aol.com

October 2010



Plate I



50



51



52



53



54



55



57



59



60



61



62



63



64



65



66



67



68



69



70



79



80





86



87



86



88



89



90



91



92



93



94



95



Plate IV



Obv.



96



97



98



99



100